

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο πενταμελές τμήμα)
της 14ης Μαΐου 1998 *

Στην υπόθεση T-338/94,

Finnish Board Mills Association — Finnboard, επαγγελματική ένωση φινλανδικού δικαίου, με έδρα το Ελσίνκι, εκπροσωπούμενη αρχικώς μεν από τους Hans Hellmann και Hans-Joachim Voges, δικηγόρους Κολωνίας, έπειτα δε μόνον από τον H. Hellmann, με αντικλήτους στο Λουξεμβούργο τους δικηγόρους Loesch & Wolter, 11, Rue Goethe,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Bernd Langeheine και Richard Lyal, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενους από τον Dirk Schroeder, δικηγόρο Κολωνίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

που έχει ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως 94/601/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 1994, σχετικά με μια διαδικασία βάσει του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (IV/C/33.833 — Χαρτόνι) (ΕΕ 1994, L 243, σ. 1),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους B. Vesterdorf, Πρόεδρο, C. P. Briët, P. Lindh, A. Potocki και J. D. Cooke, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας που διεξήχθη από τις 25 Ιουνίου έως τις 8 Ιουλίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Η παρούσα υπόθεση αφορά την απόφαση 94/601/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 1994, σχετικά με μια διαδικασία βάσει του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (IV/C/33.833 — Χαρτόνι) (ΕΕ 1994, L 243, σ. 1), όπως διορθώθηκε πριν από τη

δημοσίευσή της με απόφαση της Επιτροπής της 26ης Ιουλίου 1994 [C(94) 2135 τελικό] (στο εξής: απόφαση). Με την απόφαση, επιβλήθηκαν πρόστιμα σε 19 κατασκευαστές προμηθευτές χαρτονιού εγκατεστημένους εντός της Κοινότητας, λόγω παραβάσεων του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

- 2 Το προϊόν που αποτελεί αντικείμενο της αποφάσεως είναι το χαρτόνι. Στην απόφαση μνημονεύονται τρεις τύποι χαρτονιού, που περιγράφονται ως ανήκοντες στις ποιότητες GC, GD και SBS.
- 3 Το χαρτόνι ποιότητας GD (στο εξής: χαρτόνι GD) είναι μονωτική ινόπλακα λευκής επιστρώσεως (ανακυκλωμένο χαρτί), που χρησιμοποιείται συνήθως για τη συσκευασία μη εδωδίων προϊόντων.
- 4 Το χαρτόνι ποιότητας GC (στο εξής: χαρτόνι GC) περιβάλλεται από λευκή επίστρωση και χρησιμοποιείται συνήθως για τη συσκευασία τροφίμων. Το χαρτόνι GC έχει ανώτερη ποιότητα από το χαρτόνι GD. Κατά το καλυπτόμενο από την απόφαση χρονικό διάστημα, η διαφορά τιμής μεταξύ των δύο αυτών προϊόντων ήταν συνήθως της τάξεως του 30 %. Σε μικρότερη έκταση, το χαρτόνι GC υψηλής ποιότητας χρησιμοποιείται επίσης για γραφικές εφαρμογές.
- 5 Με τα αρχικά SBS χαρακτηρίζεται το εντελώς λευκό χαρτόνι (στο εξής: χαρτόνι SBS). Η τιμή του προϊόντος αυτού υπερβαίνει κατά 20 % περίπου την του χαρτονιού GC. Χρησιμοποιείται για τη συσκευασία τροφίμων, καλλυντικών, φαρμακευτικών προϊόντων και σιγαρέτων, κυρίως όμως για γραφικές εφαρμογές.
- 6 Με επιστολή της 22ας Νοεμβρίου 1990, η British Printing Industries Federation, οργάνωση που αντιπροσωπεύει τις περισσότερες βιομηχανίες εκτυπώσεως χαρτονιού στο Ηνωμένο Βασίλειο (στο εξής: BPIF), κατέθεσε στην Επιτροπή

ανεπίσημη καταγγελία. Υποστήριξε ότι οι παραγωγοί χαρτονιού που εφοδιάζουν την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου είχαν προβεί σε μια σειρά ταυτοχρόνων και ενιαίων αυξήσεων των τιμών και ζητούσε από την Επιτροπή να διενεργήσει ελέγχους για να διαπιστωθεί κατά πόσον είχε διαπραχθεί παράβαση των κοινοτικών κανόνων περί ανταγωνισμού. Για να προσδώσει δημοσιότητα στην πρωτοβουλία της, η BPIF εξέδωσε ανακοινωθέν Τύπου. Στοιχεία αυτού του ανακοινωθέντος περιέλαβε ο ειδικευμένος εμπορικός Τύπος κατά τον μήνα Δεκέμβριο του 1990.

- 7 Στις 12 Δεκεμβρίου 1990, η Fédération française de cartonnage υπέβαλε επίσης ανεπίσημη καταγγελία στην Επιτροπή, παρόμοια με εκείνη της BPIF, στην οποία διατύπωνε κατηγορίες σχετικά με τη γαλλική αγορά χαρτονιού.
- 8 Στις 23 και 24 Απριλίου 1991, υπάλληλοι της Επιτροπής διενήργησαν, βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25, στο εξής: κανονισμός 17), ταυτοχρόνους ελέγχους χωρίς προειδοποίηση στα κτίρια και τις εγκαταστάσεις ορισμένων επιχειρήσεων και εμπορικών συνδέσμων του κλάδου του χαρτονιού.
- 9 Μετά τους ελέγχους αυτούς, η Επιτροπή απηύθυνε αίτηση παροχής πληροφοριών και εγγράφων βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού 17 σε όλους τους αποδέκτες της αποφάσεως.
- 10 Τα στοιχεία τα οποία συνέλεξε στο πλαίσιο αυτών των ελέγχων και αιτήσεων παροχής πληροφοριών και εγγράφων οδήγησαν την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις είχαν, από τα μέσα του 1986 μέχρι τον Απρίλιο του 1991 τουλάχιστον (στις πλείστες των περιπτώσεων), μετάσχει σε παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

- 11 Αποφάσισε, κατά συνέπεια, να κινήσει την κατ' εφαρμογήν της διατάξεως αυτής προβλεπόμενη διαδικασία. Με επιστολή της 21ης Δεκεμβρίου 1992, απηύθυνε ανακοίνωση των αιτιάσεων σε κάθε μια από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις. Όλες οι αποδέκτριες επιχειρήσεις απάντησαν γραπτώς. Εννέα εξ αυτών ζήτησαν να εκθέσουν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους. Η ακρόασή τους διενεργήθηκε από τις 7 έως τις 9 Ιουνίου 1993.
- 12 Κατά το πέρας της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση, η οποία περιέχει τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 1

Οι επιχειρήσεις Buchmann GmbH, Cascades SA, Enso-Gutzeit Oy, Europa Carton AG, Finnboard — the Finnish Board Mills Association, Fiskeby Board AB, Gruber & Weber GmbH & Co KG, Kartonfabriek De Eendracht NV (με εμπορική επωνυμία BPB de Eendracht NV) Koninklijke KNP BT NV (πρώην Koninklijke Nederlandse Papierfabrieken NV), Laakmann Karton GmbH & Co. KG, Mo Och Domsjö AB (MoDo), Mayr-Melnhof Gesellschaft mbH, Papeteries de Lancey SA, Rena Kartonfabrik AS, Sarrió SpA, SCA Holding Ltd [πρώην Reed Paper & Board (UK) Ltd], Stora Kopparberge Bergslags AB, Enso Española SA (πρώην Tampella Española SA) και Moritz J. Weig GmbH & Co. KG παρέβησαν το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης με τη συμμετοχή τους:

- στην περίπτωση της Buchmann και της Rena από τον Μάρτιο του 1988 περίπου μέχρι τα τέλη του 1990 τουλάχιστον,
- στην περίπτωση της Enso Española, τουλάχιστον από τον Μάρτιο του 1988 μέχρι το τέλος Απριλίου 1991 τουλάχιστον,
- στην περίπτωση της Gruber & Weber από το 1988 τουλάχιστον μέχρι τα τέλη του 1990,

— στις υπόλοιπες περιπτώσεις, από τα μέσα του 1986 μέχρι τον Απρίλιο του 1991 τουλάχιστον,

σε μία συμφωνία και μια εναρμονισμένη πρακτική με τις οποίες, από τα μέσα του 1986, οι προμηθευτές χαρτονιού στην Κοινότητα:

- πραγματοποίησαν σε τακτά χρονικά διαστήματα σειρά μυστικών και θεσμοθετημένων συναντήσεων για να συζητήσουν και να υιοθετήσουν ένα κοινό βιομηχανικό σχέδιο περιορισμού του ανταγωνισμού,
- συμφώνησαν τακτικές αυξήσεις των τιμών για κάθε ποιότητα του προϊόντος σε κάθε εθνικό νόμισμα,
- προσχέδιασαν και εφήρμοσαν ταυτόχρονες και ενιαίες αυξήσεις των τιμών σε ολόκληρη την Κοινότητα,
- συμφώνησαν άτυπα να διατηρηθούν σταθερά τα μερίδια των σημαντικότερων παραγωγών στην αγορά με κατά καιρούς τροποποιήσεις,
- έλαβαν, όλο και συχνότερα από τις αρχές του 1990, εναρμονισμένα μέτρα ελέγχου της προσφοράς του προϊόντος στην κοινοτική αγορά, για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή των εν λόγω εναρμονισμένων αυξήσεων των τιμών,
- αντήλλαξαν εμπορικές πληροφορίες (για τις παραδόσεις, τις τιμές, την παύση της λειτουργίας των εργοστασίων, τις ανεκτέλεστες παραγγελίες και τα ποσοστά χρησιμοποίησης των μηχανημάτων) για τη στήριξη των παραπάνω μέτρων.

(...)

Άρθρο 3

Με την παρούσα απόφαση επιβάλλονται, για τις παραβάσεις του άρθρου 1 που διαπιστώθηκαν, τα ακόλουθα πρόστιμα στις παρακάτω επιχειρήσεις:

(...)

- v) Finnboard — the Finnish Board Mills Association, πρόστιμο 20 000 000 ECU, για το οποίο η Oy Kyro AB είναι αλληλεγγύως και εις ολόκληρον υπεύθυνη με τη Finnboard για το ποσό των 3 000 000 ECU, η Metsä-Serla Oy για το ποσό των 7 000 000 ECU, η Tampella Corp. για το ποσό των 5 000 000 ECU και η United Paper Mills Ltd για το ποσό των 5 000 000 ECU.

(...».

- 13 Κατά την απόφαση, η παράβαση εξελίχθηκε στο πλαίσιο ενός φορέα γνωστού ως Product Group Paperboard (στο εξής: PG Paperboard), ο οποίος απετελείτο από διάφορες ομάδες ή επιτροπές.
- 14 Εντός του φορέα αυτού συστάθηκε, περί τα μέσα του 1986, μια Presidents Working Group (ομάδα εργασίας προέδρων, στο εξής: PWG), αποτελούμενη από υψηλά ισταμένους εκπροσώπους των (οκτώ περίπου) μεγαλύτερων παραγωγών χαρτονιού της Κοινότητας.
- 15 Η PWG είχε ως βασική δραστηριότητα να συζητεί και να διαβουλεύεται για την αγορά, τα μερίδια αγοράς, τις τιμές και την παραγωγική ικανότητα. Ειδικότερα, ελάμβανε βασικές αποφάσεις τόσο για το χρονοδιάγραμμα όσο και για το επίπεδο των αυξήσεων των τιμών που θα πραγματοποιούσαν οι παραγωγοί.

- 16 Η ΡWG υπέβαλλε εκθέσεις στην President Conference (συμβούλιο προέδρων, στο εξής: ΡC), στην οποία μετείχαν (κατά το μάλλον ή ήττον τακτικά) όλοι σχεδόν οι διευθύνοντες σύμβουλοι των οικείων επιχειρήσεων. Η ΡC συνερχόταν κατά την υπό κρίση περίοδο δύο φορές ετησίως.
- 17 Περί τα τέλη του 1987, συστάθηκε η Joint Marketing Committee (κοινή επιτροπή μάρκετινγκ, στο εξής: JMC). Βασικό της έργο ήταν αφενός μεν να προσδιορίζει εάν και, εφόσον ναι, με ποιον τρόπο θα μπορούσαν να τεθούν σε ισχύ οι αυξήσεις των τιμών, αφετέρου δε να επεξεργάζεται τις λεπτομέρειες των πρωτοβουλιών για τις τιμές που απεφάσιζε η ΡWG για καθεμία χώρα μεμονωμένα και για τους κυριότερους πελάτες με στόχο τη δημιουργία ενός συστήματος ισοδυνάμων τιμών στην Ευρώπη.
- 18 Τέλος, η «οικονομική επιτροπή» (στο εξής: ΟΕ) συζητούσε θέματα όπως οι διακυμάνσεις των τιμών στις εθνικές αγορές και οι ανεκτέλεστες παραγγελίες και γνωστοποιούσε τα πορίσματά της στην JMC ή, πριν από τα τέλη του 1987, στην προκάτοχο της JMC, Marketing Committee. Η ΟΕ απετελείτο από διευθυντές μάρκετινγκ ή/και πωλήσεων των περισσότερων από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και συνερχόταν περισσότερες από μία φορές ετησίως.
- 19 Όπως προκύπτει ακόμη από την απόφαση, η Επιτροπή έκρινε ότι οι δραστηριότητες της ΡG Paperboard υπεβोधούντο από την ανταλλαγή πληροφοριών που γινόταν μέσω της εταιρείας καταπιστευτικής διαχείρισεως Fides με έδρα τη Ζυρίχη (Ελβετία). Κατά την απόφαση, τα περισσότερα μέλη της ΡG Paperboard υπέβαλλαν στη Fides περιοδικές εκθέσεις σχετικά με τις παραγγελίες, την παραγωγή, τις πωλήσεις και τη χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας. Οι εκθέσεις αυτές συγκεντρώνονταν στο πλαίσιο του συστήματος Fides, τα δε συγκεντρωμένα κατ' αυτόν τον τρόπο στοιχεία διαβιβάζονταν στη συνέχεια στους μετέχοντες.
- 20 Η προσφεύγουσα Finnish Board Mills Association — Finnboard (στο εξής: Finnboard) είναι επαγγελματική ένωση φινλανδικού δικαίου, που, το 1991, αριθμούσε έξι εταιρίες μέλη, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονταν οι παραγωγοί χαρτονιού Oy Kiro AB, Metsä-Serla Oy, Tampella Corporation και United Paper

Mills. Η Finnboard εμπορεύεται σε ολόκληρη την Κοινότητα, εν μέρει μέσω των θυγατρικών της, το χαρτόνι το οποίο παράγουν οι τέσσερις αυτές εταιρίες μέλη.

- 21 Κατά την απόφαση, μετείχε, από τα μέσα του 1986 μέχρι τον Απρίλιο του 1991 τουλάχιστον, στις συναντήσεις όλων των οργάνων της PG Paperboard. Εκπρόσωπος της Finnboard προήδρευε, επί δύο έτη περίπου της PWG και της PC.

Διαδικασία

- 22 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 14 Οκτωβρίου 1994, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 23 Κατά της αποφάσεως προσέφυγαν επίσης δεκαέξι από τις λοιπές δεκαοκτώ επιχειρήσεις που θεωρήθηκαν υπαίτιες της παραβάσεως (υποθέσεις T-295/94, T-301/94, T-304/94, T-308/94, T-309/94, T-310/94, T-311/94, T-317/94, T-319/94, T-327/94, T-334/94, T-337/94, T-347/94, T-348/94, T-352/94 και T-354/94).
- 24 Με επιστολή που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 10 Ιουνίου 1996, η προσφεύγουσα στην υπόθεση T-301/94, Laakmann Karton GmbH, παραιτήθηκε της προσφυγής της, η δε υπόθεση διαγράφηκε από το πρωτόκολλο του Πρωτοδικείου με διάταξη της 18ης Ιουλίου 1996, T-301/94, Laakmann Karton κατά Επιτροπής (που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή).
- 25 Κατά της αποφάσεως προσέφυγαν επίσης οι τέσσερις προαναφερθείσες φινλανδικές επιχειρήσεις, μέλη της προσφεύγουσας και ευθυνόμενες αλληλεγγύως, υπ' αυτή τους την ιδιότητα, για την πληρωμή του επιβληθέντος σ' αυτήν προστίμου (συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-339/94, T-340/94, T-341/94 και T-342/94).

- 26 Τέλος, προσφυγή άσκησε ο σύνδεσμος CEPI-Cartonboard, μη αποδέκτης της αποφάσεως. Παραιτήθηκε όμως της προσφυγής του με επιστολή που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 8 Ιανουαρίου 1997, η δε υπόθεση διαγράφηκε από το πρωτόκολλο του Πρωτοδικείου με διάταξη της 6ης Μαρτίου 1997, T-312/94, CEPI-Cartonboard κατά Επιτροπής (που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή).
- 27 Με επιστολή της 5ης Φεβρουαρίου 1997, το Πρωτοδικείο κάλεσε τους διαδίκους να μετάσχουν σε ανεπίσημη συνάντηση, ιδίως για ν' αναπτύξουν τις παρατηρήσεις τους επί του ενδεχομένου της συνεκδικάσεως των υποθέσεων T-295/94, T-304/94, T-308/94, T-309/94, T-310/94, T-311/94, T-317/94, T-319/94, T-327/94, T-334/94, T-337/94, T-338/94, T-347/94, T-348/94, T-352/94 και T-354/94, προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας. Κατά την εν λόγω συνάντηση, που πραγματοποιήθηκε στις 29 Απριλίου 1997, οι διάδικοι αποδέχθηκαν τη συνεκδίκαση αυτή.
- 28 Με διάταξη της 4ης Ιουνίου 1997, ο πρόεδρος του τρίτου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου αποφάσισε να συνεκδικάσει λόγω συναφείας τις προαναφερθείσες υποθέσεις προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας, δέχθηκε δε αίτηση εμπιστευτικού χειρισμού την οποία υπέβαλε η προσφεύγουσα της υποθέσεως T-334/94.
- 29 Με διάταξη της 20ής Ιουνίου 1997, δέχθηκε αίτηση εμπιστευτικού χειρισμού την οποία υπέβαλε η προσφεύγουσα της υποθέσεως T-337/94 σχετικά με έγγραφο το οποίο προσκόμισε εις απάντηση γραπτής ερωτήσεως του Πρωτοδικείου.
- 30 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να λάβει μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας, ζητώντας από τους διαδίκους να απαντήσουν σε ορισμένες γραπτές ερωτήσεις και να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα. Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν στα αιτήματα αυτά.

- 31 Οι διάδικοι των απαριθμουμένων στη σκέψη 27 υποθέσεων αγόρευαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημόσια συνεδρίαση που διεξήχθη από τις 25 Ιουνίου έως τις 8 Ιουλίου 1997.
- 32 Όσον αφορά ειδικά την παρούσα υπόθεση, η προσφεύγουσα δήλωσε, με επιστολή της 19ης Ιουλίου 1995, ότι παραιτείται της καταθέσεως υπομνήματος απαντήσεως. Προέβαλε όμως, στην εν λόγω επιστολή, επιχειρήματα περί ανακρίβειας των στοιχείων στα οποία στηρίχτηκε η Επιτροπή για να υπολογίσει το πρόστιμο.
- 33 Στις 6 Οκτωβρίου 1995, η Επιτροπή υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί της επιστολής της προσφεύγουσας.

Αιτήματα των διαδίκων

- 34 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την απόφαση καθ' όσον την αφορά·
 - επικουρικώς, να μειώσει το ποσό του προστίμου·
 - να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

35 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή·
- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του αιτήματος ακυρώσεως της αποφάσεως

Επί του λόγου ακυρώσεως περι παραβάσεως του γλωσσικού καθεστώτος

Επιχειρήματα των διαδίκων

36 Ο λόγος αυτός αποτελείται από δύο σκέλη.

37 Με ένα πρώτο σκέλος, η προσφεύγουσα τονίζει ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως, δεν υπαγόταν στη δικαιοδοσία κράτους μέλους. Η απόφαση, επομένως, δεν μπορούσε να είναι αυθεντική έναντι αυτής, κατά την έννοια του άρθρου 16 του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής της 17ης Φεβρουαρίου 1993 (ΕΕ 1993 L 230, σ. 15, στο εξής: εσωτερικός κανονισμός της Επιτροπής), παρά μόνο στη γλώσσα του εντολοδόχου της, που ήταν η γερμανική. Προς στήριξη της απόψεώς της, επικαλείται τον κανονισμό 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1963, περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου (ΕΕ 1963, 127, σ. 2268, στο εξής: κανονισμός 99/63/ΕΟΚ), του οποίου το άρθρο 2, παράγραφος 1, ορίζει ότι η ανακοίνωση των αιτιάσεων μπορεί να απευθύνεται στην επιχείρηση ή στον εντολοδόχο της. Σε μια περίπτωση, όπως η παρούσα, όπου ο επιλεγείς εντολοδόχος υπάγεται στη δικαιοδοσία κράτους μέλους, η εν λόγω διάταξη επιβάλλει ως γλώσσα της διαδικασίας να επιλεγεί η γλώσσα του εντολοδόχου. Η γλώσσα αυτή είναι και η μόνη στην οποία η απόφαση μπορεί να είναι αυθεντική.

- 38 Η προσφεύγουσα διατείνεται περαιτέρω ότι ο κανονισμός αριθ. 1 του Συμβουλίου, της 15ης Απριλίου 1958, περί καθορισμού του γλωσσικού καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/001, σ. 14), εφαρμόζεται κατ' αναλογία και ότι, εφόσον η απάντηση στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών της Επιτροπής ήταν συντεταγμένα στη γερμανική, η γλώσσα αυτή επελέγη ως γλώσσα της διαδικασίας. Παρά, όμως, τα παράπονα που επανειλημμένα της απηύθυνε ο εντολοδόχος της προσφεύγουσας, η Επιτροπή εξακολούθησε να διαβιβάζει έγγραφα συντεταγμένα στην αγγλική.
- 39 Τέλος, η επιλογή της αγγλικής ως γλώσσας της διαδικασίας συνιστά παράβαση του άρθρου 6, παράγραφος 3, στοιχείο α', της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, της 4ης Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: Ευρωπαϊκή Σύμβαση).
- 40 Με ένα δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι υπήρξε παράβαση του γλωσσικού καθεστώτος κατά την κοινοποίηση της αποφάσεως. Συγκεκριμένα, κατά το άρθρο 191, παράγραφος 3, της Συνθήκης, οι αποφάσεις πρέπει να κοινοποιούνται στη γλώσσα των αποδεκτών. Εν προκειμένω όμως, η απόφαση της κοινοποιήθηκε συντεταγμένη στην αγγλική.
- 41 Τέλος, με ένα τρίτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι προσεβλήθη το δικαίωμά της ακροάσεως, διότι η επίσημη ανακοίνωση των στρεφόμενων κατ' αυτής αιτιάσεων, η διαβιβαστική επιστολή, καθώς και πολυάριθμα συνημμένα στην ανακοίνωση αποδεικτικά στοιχεία ήσαν συντεταγμένα στην αγγλική. Παραπέμποντας στο πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, υποστηρίζει ότι τα έγγραφα αυτά έπρεπε να είναι συντεταγμένα στη γερμανική και αμφοβητεί, επομένως, το κύρος της ανακοινώσεως των κατ' αυτής αιτιάσεων.
- 42 Προσθέτει ότι, εν όψει αφενός μεν της εκτάσεως της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και των παραρτημάτων της, αφετέρου δε του ότι μέγα μέρος των εγγράφων αυτών ήταν συντεταγμένο σε ξένη γλώσσα, η προθεσμία που της ετάχθη για ν' απαντήσει ήταν ανεπαρκής.

- 43 Η Επιτροπή διατείνεται ότι ουδόλως παρέβη τις διατάξεις περί του γλωσσικού καθεστώτος.
- 44 Ως προς το πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, η Επιτροπή τονίζει ότι ο κανονισμός αριθ. 1 αφορά μόνο την αλληλογραφία που απευθύνεται σε πρόσωπα υπαγόμενα στη δικαιοδοσία κράτους μέλους, ενώ η απόφαση εκδόθηκε πριν από την προσχώρηση της Φινλανδίας στην Κοινότητα. Επί πλέον, η απόφαση δεν συνιστά «απάντηση» κατά την έννοια του άρθρου 2 του κανονισμού αριθ. 1.
- 45 Μπορούσε, επομένως, να επιλέξει ελευθέρως τη γλώσσα διαδικασίας, λαμβάνοντας πάντως υπόψη τις τυχόν υφιστάμενες σχέσεις μεταξύ της προσφεύγουσας και των κρατών μελών της Κοινότητας (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Φεβρουαρίου 1973, 6/72, *Europemballage και Continental Can κατά Επιτροπής*, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 445, σκέψη 12). Εν προκειμένω, επέλεξε ως γλώσσα της διαδικασίας την αγγλική, δεδομένου ότι είναι η γλώσσα εργασίας της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) και η γλώσσα διαδικασίας του Δικαστηρίου ΕΖΕΣ, ότι η προσφεύγουσα χρησιμοποιούσε την αγγλική στην αλληλογραφία της με τις θυγατρικές πωλήσεών της εντός της Κοινότητας και ότι, τέλος, φέρει αγγλική επωνυμία.
- 46 Ως προς το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, η Επιτροπή τονίζει ότι ενδεχόμενες πλημμέλειες της κοινοποίησεως αποφάσεως δεν θίγουν τη νομιμότητα της. Συγκεκριμένα, τέτοιες πλημμέλειες μπορούν απλώς να κωλύσουν, υπό ορισμένες περιστάσεις, την έναρξη της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής, αποτέλεσμα που δεν ασκεί εν προκειμένω επιρροή (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1972, 52/69, *Geigy κατά Επιτροπής*, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 189, σκέψη 11).
- 47 Όσον αφορά, τέλος, το τρίτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η προσφεύγουσα και ο εντολοδόχος της έλαβαν και το γερμανικό κείμενο της ανακοινώσεως των αιτιάσεων. Εν πάση περιπτώσει, η απάντηση της προσφεύγουσας στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, που κατατέθηκε χωρίς να έχει ζητήσει παράταση της προθεσμίας, αποδεικνύουν ότι ήταν κάλλιστα σε θέση να λάβει γνώση των αιτιάσεων που διατυπώθηκαν κατ' αυτής. Δεν μπορεί να θεωρηθεί, επομένως, ότι παραγνωρίστηκε το δικαίωμά της ακροάσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1970, 41/69, *ACF Chemiefarma κατά Επιτροπής*, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 397, σκέψεις 48, 52 και 53).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 48 Είναι αδιαμφισβήτητο ότι η Επιτροπή έστειλε την ανακοίνωση των αιτιάσεων και την απόφαση στην έδρα της προσφεύγουσας στη Φινλανδία και ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως, η προσφεύγουσα δεν υπαγόταν ακόμη στη δικαιοδοσία κράτους μέλους της Κοινότητας. Τότε, καμμία επίσημη γλώσσα της Κοινότητας δεν ίσχυε ειδικά, δυνάμει της κοινοτικής ρυθμίσεως, στις σχέσεις μεταξύ της Επιτροπής και μιας επιχειρήσεως εγκατεστημένης σε τρίτη χώρα.
- 49 Συγκεκριμένα, ο κανονισμός αριθ. 1, όπως τροποποιήθηκε, τον οποίο επικαλείται η προσφεύγουσα, προβλέπει απλώς κανόνες περί του γλωσσικού καθεστώτος που ισχύει μεταξύ της Κοινότητας και κράτους μέλους ή προσώπου υπαγομένου στη δικαιοδοσία κράτους μέλους.
- 50 Εν προκειμένω, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν απηύθυνε κανένα επίσημο έγγραφο στον εντολοδόχο της προσφεύγουσας στη Γερμανία, εφόσον τα έγγραφα τα οποία έλαβε αυτός ήσαν αντίγραφα των επισήμων εγγράφων που είχαν σταλεί απευθείας στην προσφεύγουσα.
- 51 Περαιτέρω, ούτε το άρθρο 2 του κανονισμού 99/63 ούτε το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως, και αν ακόμη υποθεθεί ότι την τελευταία αυτή διάταξη μπορεί να επικαλεστεί επιχείρηση υποκείμενη σε διοικητική εξέταση σχετική με το δίκαιο ανταγωνισμού, επιβάλλουν τα απευθυνόμενα έγγραφα να είναι συντεταγμένα στη γλώσσα του κράτους μέλους όπου εδρεύει ο εντολοδόχος.
- 52 Η επιλογή της γλώσσας της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και της αποφάσεως έπρεπε, κατά συνέπεια, να γίνει εν όψει της σχέσεως την οποία διατηρούσε η προσφεύγουσα, εντός της Κοινότητας, με ένα κράτος μέλος (βλ. σχετικώς προαναφερθείσα απόφαση *Euroemballage και Continental Can κατά Επιτροπής*, σκέψη 12). Είναι δε αδιαμφισβήτητο ότι, στην αλληλογραφία της με τις θυγα-

τρικές πωλήσεών της στα κράτη μέλη της Κοινότητας, η προσφεύγουσα χρησιμοποίησε την αγγλική γλώσσα. Υπ' αυτές τις συνθήκες, η Επιτροπή είχε την ευχέρεια να επιλέξει ως γλώσσα της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και της αποφάσεως την αγγλική.

53 Τέλος, τα παραρτήματα της κοινοποίησεως των αιτιάσεων τα οποία δεν προέρχονται από την Επιτροπή πρέπει να θεωρούνται ως πειστήρια επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή και, επομένως, πρέπει να γνωστοποιούνται στον αποδέκτη όπως έχουν (βλ. ιδίως απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-148/89, Tréfilunion κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1063, σκέψη 21).

54 Όσο για τον ισχυρισμό ότι η ταχθείσα στην προσφεύγουσα προθεσμία δεν της αρκούσε για ν' απαντήσει στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, αρκεί να σημειωθεί ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι δεν ζήτησε καμμία παράταση προθεσμίας για την κατάθεση απαντήσεως στην ανακοίνωση των αιτιάσεων.

55 Εν όψει των προεκτεθέντων, ο λόγος ακυρώσεως πρέπει ν' απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του λόγου ακυρώσεως περί πλημμελειών της διαδικασίας εκδόσεως, κυρώσεως και κοινοποιήσεως των αποφάσεων της Επιτροπής

Επιχειρήματα των διαδίκων

56 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι, προς διασφάλιση της αποδεικτικής ισχύος της αποφάσεως και χάριν της εννόμου προστασίας των αποδεκτών, έπρεπε η απόφαση να κυρωθεί άπαξ, εάν δε υπήρχαν περισσότερα του ενός φύλλα, να συνδέονται με υλικό μέσο. Μόνο μ' αυτόν τον τρόπο μπορούσε να εμποδισθεί η απάλειψη ή μεταβολή ορισμένων μερών της αποφάσεως. Η υπό κρίσιν από-

φαση δεν είχε κυρωθεί άπαξ. Το ηθελημένο περιεχόμενό της προκύπτει μόνον εάν η απόφαση της 13ης Ιουλίου 1994 αναγνωσθεί σε συνδυασμό με τη διορθωτική απόφαση της 26ης Ιουλίου 1994. Οι δύο αυτές αποφάσεις επιδόθηκαν στην προσφεύγουσα χωριστά, πράγμα που πλήττει την αποδεικτική ισχύ τους.

- 57 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο να καλέσει την Επιτροπή να προσκομίσει το πρωτότυπο των δύο επιδίκων αποφάσεων, για να ελέγξει αφενός μεν αν έχουν συνδεθεί με υλικό μέσο, αφετέρου δε αν η αρχική απόφαση φέρει μνεία της τροποποίησεως που επακολούθησε.
- 58 Επισημαίνει περαιτέρω ότι το άρθρο 15, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, στο γερμανικό του κείμενο, προβλέπει ότι οι ατομικές πράξεις δεσμεύουν τον ενδιαφερόμενο «durch die Zustellung» που του γίνεται, ενώ το άρθρο 191, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ, χρησιμοποιεί, στο γερμανικό του κείμενο, την έκφραση «bekannt werden». Το γαλλικό όμως κείμενο των δύο Συνθηκών, χρησιμοποιώντας τον όρο «notification», επιβεβαιώνει ότι δεν υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές μεταξύ των δύο αυτών διατάξεων. Στηρίζοντας την ανάλυσή της στο άρθρο 4 της αποφάσεως 22/60 της Ανωτάτης Αρχής, της 7ης Σεπτεμβρίου 1960, περί εκτελέσεως του άρθρου 15 της Συνθήκης (JO 1960, 61, σ. 1248), η προσφεύγουσα συνάγει ότι μόνον η νομότυπη κοινοποίηση, είτε του πρωτοτύπου της αποφάσεως, είτε κεκυρωμένου αντιγράφου της, μπορεί να θεωρηθεί ως έγκυρη κοινοποίηση. Κατά συνέπεια, η κοινοποίηση, όπως εν προκειμένω, ακριβούς αντιγράφου συνεπάγεται το ανίσχυρον της αποφάσεως.
- 59 Τέλος, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η απόφαση δεν κυρώθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 16 του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής, με την υπογραφή του προέδρου και του γενικού γραμματέα της Επιτροπής. Συναφώς, υπενθυμίζει ότι η κοινοποιηθείσα απόφαση έφερε μόνο την υπογραφή του αρμοδίου επί θεμάτων ανταγωνισμού μέλους της Επιτροπής. Ζητεί από το Πρωτοδικείο να καλέσει την Επιτροπή να καταθέσει το πρωτότυπο της αποφάσεως, για να ελέγξει αν είναι κεκυρωμένο.

- 60 Και αν ακόμη υποτεθεί ότι το πρωτότυπο της αποφάσεως είναι προσηκόντως κεκυρωμένο, η απόφαση παραμένει ανίσχυρη, διότι δεν κοινοποιήθηκε κείμενο πανομοιότυπο με το πρωτότυπο της αποφάσεως.
- 61 Προκαταρκτικώς, η Επιτροπή τονίζει ότι το άρθρο 191, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ δεν επιβάλλει ορισμένο τύπο κοινοποιήσεως. Αρκεί η απόφαση να περιέλθει στον αποδέκτη, με μορφή απλού εγγράφου, αυτός δε να μπορέσει να λάβει γνώση της (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 1957, 8/56, ALMA κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 163, και της 15ης Δεκεμβρίου 1994, C-195/91 P, Bayer κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-5619, σκέψεις 7 και 20). Εφόσον οι προϋποθέσεις αυτές πληρούνται εν προκειμένω, τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας περί πλημμελειών της διαδικασίας κοινοποιήσεως στερούνται ερείσματος.
- 62 Περαιτέρω, το ακριβές αντίγραφο της αποφάσεως θεωρείται ότι συνιστά πλήρη απόδειξη (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Οκτωβρίου 1989, 97/87, 98/87 και 99/87, Dow Chemical Ibérica κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 3165, σκέψη 59, και αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουλίου 1994, T-43/92, Dunlop Slazenger κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-441, σκέψεις 24 και 25, και της 27ης Οκτωβρίου 1994, T-34/92, Fiatagri και New Holland Ford κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-905, σκέψη 27).
- 63 Εν προκειμένω, η απόφαση κυρώθηκε σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής. Η προσφεύγουσα άλλωστε δεν προέβαλε καμμία ένδειξη περί πλημμελειών της διαδικασίας εκδόσεως της αποφάσεως. Συναφώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η απόφαση της 26ης Ιουλίου 1994 ουδόλως μετέβαλε την απόφαση καθ' όσον αφορά την προσφεύγουσα και ότι, εν πάση περιπτώσει, η παραπομπή της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 1994 στην απόφαση συνιστά επαρκή σύνδεσμο μεταξύ των δύο επιδίκων αποφάσεων.
- 64 Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να υποχρεωθεί η Επιτροπή να προσκομίσει το πρωτότυπο της αποφάσεως (βλ. προαναφερθείσες αποφάσεις Bayer κατά Επιτροπής, Fiatagri και New Holland Ford κατά Επιτροπής, και Dunlop Slazenger κατά Επιτροπής).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 65 Προς αμφισβήτηση του νομοτύπου της εκδόσεως και κυρώσεως της αποφάσεως, το μόνο επιχείρημα το οποίο μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς η προσφεύγουσα είναι ότι το πιστοποιούμενο «ακριβές αντίγραφο του πρωτοτύπου» που της απεστάλη δεν φέρει τις υπογραφές του προέδρου και του γενικού γραμματέα της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, το άρθρο 16 του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως, ορίζει: «Οι πράξεις που εγκρίνονται σε συνεδρίαση [...] προσαρτώνται ως παράρτημα, στη γλώσσα ή τις γλώσσες που είναι αυθεντικές, στα πρακτικά της συνεδρίασης της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της οποίας εγκρίθηκαν [...]. Οι πράξεις αυτές κυρώνονται με την υπογραφή του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέα στην πρώτη σελίδα των εν λόγω πρακτικών.» Η διατύπωση, επομένως, της κυρώσεως αποφάσεως που εγκρίνεται σε συνεδρίαση του σώματος των μελών της Επιτροπής δεν απαιτεί να τίθενται οι υπογραφές του προέδρου και του γενικού γραμματέα της Επιτροπής πάνω στο σώμα της αποφάσεως, αλλά στο πρακτικό της αποφάσεως κατά την οποία η πράξη αυτή εγκρίθηκε. Επομένως, η έλλειψη των υπογραφών του προέδρου και του γενικού γραμματέα της Επιτροπής πάνω στο αντίγραφο της αποφάσεως που πιστοποιείται ως «ακριβές αντίγραφο του πρωτοτύπου» δεν συνιστά ένδειξη ότι η απόφαση δεν κυρώθηκε προσηκόντως.
- 66 Η προσφεύγουσα δεν επικαλείται καμμία άλλη ένδειξη, ούτε και κάποια συγκεκριμένη περίπτωση, ικανή να αποδυναμώσει το τεκμήριο νομιμότητας που ισχύει για τις κοινοτικές πράξεις (βλ. ιδίως προαναφερθείσα απόφαση *Dunlop Slazenger* κατά Επιτροπής, σκέψη 24).
- 67 Ελλείψει τέτοιας ενδείξεως, δεν συντρέχει λόγος να διατάξει το Πρωτοδικείο την αιτηθείσα διεξαγωγή αποδείξεων.
- 68 Ως προς το νομότυπον της κοινοποιήσεως, καμμία διάταξη του κοινοτικού δικαίου δεν αποκλείει να κοινοποιείται η απόφαση υπό μορφή ακριβούς αντιγράφου, ούτε να κοινοποιείται χωριστά διορθωτική απόφαση.

- 69 Έν προκειμένω, το αντίγραφο της αποφάσεως που απευθύνθηκε στην προσφεύγουσα φέρει το όνομα του αρμοδίου επί θεμάτων ανταγωνισμού μέλους της Επιτροπής και τη μνεία «ακριβές αντίγραφο του πρωτοτύπου» («certified copy»). Επίσης, είναι υπογεγραμμένο από τον γενικό γραμματέα της Επιτροπής. Ένα τέτοιο αντίγραφο είναι νομότυπο. Διαθέτει την ίδια νομική ισχύ με το πρωτότυπο της πράξεως που εξεδόθη από το σώμα των μελών και κυρώθηκε κατά τους τύπους τους οποίους επιβάλλει ο εσωτερικός κανονισμός της Επιτροπής.
- 70 Όσον αφορά τον τύπο της κοινοποίησεως, κατά πάγια νομολογία, προσήκουσα κοινοποίηση, σύμφωνα με τη Συνθήκη, υπάρχει, όταν η απόφαση έχει ανακοινωθεί στον αποδέκτη της και αυτός είναι σε θέση να λάβει γνώση αυτής (προαναφερθείσα απόφαση Euroemballage και Continental Can κατά Επιτροπής, σκέψη 10). Έν προκειμένω, όπως προκύπτει από το ίδιο το δικόγραφο της προσφυγής, η προσφεύγουσα ήταν σε θέση να λάβει πλήρη γνώση της αποφάσεως και να υπερασπίσει όλα τα δικαιώματά της ενώπιον του Πρωτοδικείου.
- 71 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως πρέπει ν' απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του λόγου ακυρώσεως περί προσβολής των δικαιωμάτων του αμνηνομένου και παραβάσεως των κανόνων περί του τύπου της ανακοινώσεως των αιτιάσεων

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 72 Ο λόγος αυτός υποδιαιρείται σε δύο σκέλη.

- 73 Με το πρώτο σκέλος, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η ανακοίνωση των αιτιάσεων δεν εκδόθηκε ούτε ανακοινώθηκε στους αποδέκτες από το αρμόδιο σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού 99/63 όργανο, ήτοι την Επιτροπή.
- 74 Η ανακοίνωση των αιτιάσεων τής διαβιβάστηκε με τη μορφή μη υπογεγραμμένου εγγράφου, συνημμένου σε επιστολή του γενικού διευθυντή ανταγωνισμού. Ελλείπει υπογραφή, το έγγραφο αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ως «πράξη» της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως βάση της αποφάσεως.
- 75 Άλλωστε, και αν ακόμη υποτεθεί ότι το εν λόγω έγγραφο, από κοινού με τη διαβιβαστική του επιστολή, μπορεί να θεωρηθεί ως «ανακοίνωση των αιτιάσεων» κατά την έννοια του κανονισμού 99/63, αυτή δεν της ανακοινώθηκε από την Επιτροπή. Ωστόσο, το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 απονέμει την αποκλειστική προς τούτο αρμοδιότητα στην Επιτροπή, της οποίας ο εσωτερικός κανονισμός δεν επιτρέπει την ανάθεση σε άλλο όργανο. Εν πάση περιπτώσει, ούτε ο καθορισμός του περιεχομένου της ανακοινώσεως των αιτιάσεων ούτε η γνωστοποίηση αυτής στους αποδέκτες μπορούν, δυνάμει του εσωτερικού κανονισμού, να ανατεθούν σε τρίτους (αποφάσεις του Δικαστηρίου Geigy κατά Επιτροπής, όπ.π., και της 17ης Οκτωβρίου 1972, 8/72, Cementhandelaren κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 224). Ομοίως, ούτε η αρμοδιότητα ορισμού της προθεσμίας απαντήσεως στην ανακοίνωση των αιτιάσεων μπορεί ν' ανατεθεί σε τρίτους.
- 76 Με το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι, μη συνδέοντας με υλικό μέσο την ανακοίνωση των αιτιάσεων και τα παραρτήματά της, η Επιτροπή παρέβη την προβλεπόμενη στο άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 99/63 υποχρέωση τηρήσεως εγγράφου τύπου, σκοπός του οποίου είναι να εξασφαλισθούν οι ίδιες εγγυήσεις με εκείνες που προκύπτουν από την υποχρέωση κυρώσεως των τελικών αποφάσεων. Επομένως, η ανακοίνωση των αιτιάσεων δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως θεμέλιο της αποφάσεως.

- 77 Η υποχρέωση τηρήσεως εγγράφου τύπου επιβάλλει, άλλωστε, η ανακοίνωση των αιτιάσεων να είναι υπογεγραμμένη στο κάτω μέρος της τελευταίας σελίδας. Η υπογραφή του γενικού διευθυντή επί της διαβιβαστικής επιστολής δεν αναπληρώνει την απαιτούμενη υπογραφή.
- 78 Η Επιτροπή υπενθυμίζει, ως προς το πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, ότι από τα υποβληθέντα στην προσφεύγουσα έγγραφα προκύπτει ότι οι διατυπωθείσες κατ' αυτής αιτιάσεις εγκρίθηκαν από την Επιτροπή. Περαιτέρω, ο γενικός διευθυντής της Επιτροπής υπέγραψε την ανακοίνωση των αιτιάσεων δυνάμει απλής εξουσιοδοτήσεως υπογραφής, και επομένως το περί αναρμοδιότητάς του επιχείρημα είναι αβάσιμο (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Ιανουαρίου 1984, 43/82 και 63/82, VBVB και VBBB κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 19, σκέψη 14, και Geigy κατά Επιτροπής, όπ.π., σκέψη 5).
- 79 Η Επιτροπή τονίζει ότι ο τρόπος με τον οποίο απεστάλη, δυνάμει του άρθρου 10 του κανονισμού 99/63, η ανακοίνωση των αιτιάσεων σκοπό έχει, προ πάντων, να διασφαλίσει την απόδειξη της ημερομηνίας της ανακοινώσεως. Συγκεκριμένα, η ανακοίνωση των αιτιάσεων συντελείται προσηκόντως, αν ο αποδέκτης είναι σε θέση να λάβει πλήρη γνώση του περιεχομένου των κατ' αυτού αιτιάσεων (προαναφερθείσες αποφάσεις Geigy κατά Επιτροπής, σκέψη 11, και Bayer κατά Επιτροπής, σκέψεις 7 και 20).
- 80 Ως προς το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα παραγνωρίζει το νόημα του του άρθρου 2 του κανονισμού 99/63. Το άρθρο αυτό δεν επιβάλλει η ανακοίνωση των αιτιάσεων να φέρει ιδίοχειρη υπογραφή, ούτε η ανακοίνωση να συνίσταται σε ενιαία πράξη. Για να εμφανίζεται ο υφιστάμενος μεταξύ των διαβιβαζομένων εγγράφων και των παραρτημάτων σύνδεσμος, αρκεί να επιγράφονται τα παραρτήματα και να αριθμούνται όλες οι σελίδες.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 81 Ως προς το πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η απευθυνθείσα στην προσφεύγουσα ανακοίνωση των αιτιάσεων συνοδευόταν από επιστολή υπογεγραμμένη από τον γενικό διευθυντή ανταγωνισμού (ΓΔ IV) της Επιτροπής.

- 82 Υπογράφοντας, όμως, αυτή την επιστολή, ο γενικός διευθυντής δεν ενήργησε στο πλαίσιο μεταβιβάσεως αρμοδιότητας, αλλ' απλής εξουσιοδοτήσεως υπογραφής την οποία του είχε παράσχει το αρμόδιο μέλος της Επιτροπής (προαναφερθείσα απόφαση Geigy κατά Επιτροπής, σκέψη 5). Μια τέτοια εξουσιοδότηση υπογραφής αποτελεί συνήθη τρόπο με τον οποίο ασκεί τις αρμοδιότητές της η Επιτροπή (προαναφερθείσα απόφαση VBVB και VBBB κατά Επιτροπής, σκέψη 14).
- 83 Κατά το μέτρο που η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ότι, εν προκειμένω, η κοινοτική διοίκηση δεν ετήρησε τους εφαρμοστέους εν προκειμένω κανόνες (προαναφερθείσα απόφαση VBVB και VBBB κατά Επιτροπής, σκέψη 14), η αιτίαση πρέπει ν' απορριφθεί.
- 84 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, δεύτερον, ότι η ανακοίνωση των αιτιάσεων δεν εγκρίθηκε από την Επιτροπή. Συναφώς, αρκεί να επισημανθεί ότι η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει καμμία ένδειξη ικανή ν' αποδυναμώσει το τεκμήριο νομιμότητας που ισχύει για τις κοινοτικές πράξεις. Παρέλκει, επομένως, ο έλεγχος της ενδεχόμενης συνδρομής της φερομένης παραβάσεως (κατ' αναλογίαν, απόφαση Fiatagri και New Holland Ford κατά Επιτροπής, σκέψη 27).
- 85 Επομένως, το πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει ν' απορριφθεί.
- 86 Ως προς το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, ούτε αυτό μπορεί να γίνει δεκτό.
- 87 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 99/63, «η Επιτροπή ανακοινώνει γραπτώς στις επιχειρήσεις και στις ενώσεις επιχειρήσεων τις αιτιάσεις που τους προσάπτονται». Η διάταξη αυτή δεν απαιτεί η ανακοίνωση των αιτιάσεων να φέρει ιδιόχειρη υπογραφή πάνω στο ίδιο το έγγραφο, ούτε να συνίσταται σε τυπικώς ενιαία πράξη.

- 88 . Εν πάση περιπτώσει, οι προσαφθείσες στην προσφεύγουσα αιτιάσεις τής κοινοποιήθηκαν εγγράφως κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να δύναται να εντοπίσει επακριβώς σε ποια έγγραφα στήριζε τις αιτιάσεις αυτές η Επιτροπή.
- 89 . Εν όψει των προεκτεθέντων, ο λόγος ακυρώσεως πρέπει ν' απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 190 της Συνθήκης

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 90 . Η προσφεύγουσα, εκθέτοντας λεπτομερώς τους σκοπούς της προβλεπομένης στο άρθρο 190 της Συνθήκης υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, διατείνεται, πρώτον, ότι η Επιτροπή όφειλε, για κάθε ενέργεια την οποία χαρακτηρίζει ως παράβαση, να αναφέρει ποιας διατάξεως συνιστά παράβαση και να διευκρινίζει αν η παράβαση είχε διαπραχθεί υπό μορφή συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία αυτά είναι απαραίτητα για να ελεγχθεί αν κάθε μια από τις αμφισβητούμενες ενέργειες στοιχειοθετεί τα συστατικά στοιχεία του αδικήματος, που είναι η γενεσιουργός πράξη, το παράνομον και η υπαιτιότητα. Συνεπώς, το ότι η παράβαση συνίστατο στη συμμετοχή σε συμφωνία ή σε εναρμονισμένη πρακτική δεν αρκεί, διότι μία και η αυτή ενέργεια δεν μπορεί να χαρακτηρίζεται ταυτόχρονα συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική.
- 91 . Και ναι μεν πλείονες ενέργειες δύνανται να χαρακτηρισθούν διαρκής παράβαση, η δυνατότητα όμως αυτή δεν απαλλάσσει την Επιτροπή από την υποχρέωση να μνημονεύει, για κάθε επί μέρους ενέργεια, τα συστατικά του αδικήματος στοιχεία. Μόνον αν καθεμιά από τις επί μέρους ενέργειες συνιστά αδίκημα, το σύνολο αυτών των ενεργειών μπορεί ενδεχομένως να χαρακτηριστεί διαρκής παράβαση.

- 92 Δεύτερον, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η απόφαση όφειλε επίσης να περιλαμβάνει, για κάθε ενέργεια την οποία χαρακτηρίζει ως αδίκημα, ακριβή περιγραφή των συγκεκριμένων πραγματικών περιστάσεων, όπως τον τόπο στον οποίο συνετελέσθη, ποιοι μετείχαν και τον ακριβή ρόλο καθενός.
- 93 Τρίτον και τελευταίον, η απόφαση όφειλε να περιέχει, για κάθε αμφισβητούμενη ενέργεια, μνεία των φυσικών προσώπων που έδρασαν. Συναφώς, το άρθρο 15 του κανονισμού 17 προϋποθέτει μεν δράση φυσικού προσώπου εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, καταλογιστή όμως σε επιχείρηση.
- 94 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η απόφαση περιέχει επαρκή περιγραφή των πραγματικών στοιχείων που δικαιολογούν την επιβολή προστίμου. Εφόσον πρόκειται για σύνθετη και μακράς διάρκειας σύμπραξη, κάθε ατομική συμπεριφορά εντάσσεται σε ενιαίο σύστημα που αποσκοπεί στη παρεμπόδιση της ελεύθερης λειτουργίας του ανταγωνισμού, οπότε δεν χρειάζεται να χαρακτηρισθεί κάθε ατομική συμπεριφορά ως συμφωνία ή ως εναρμονισμένη πρακτική (απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1991, Τ-7/89, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. ΙΙ-1711, σκέψεις 262 έως 264). Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή διευκρίνισε, στις αιτιολογικές σκέψεις 131 και 132 της αποφάσεως, ότι, από τα τέλη του 1987, η συμπεριφορά των επιχειρήσεων παρουσίαζε όλα τα χαρακτηριστικά μιας πραγματικής συμφωνίας κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης και ότι, μέχρι τότε, η συμπεριφορά των επιχειρήσεων στοιχειοθετούσε εναρμονισμένη πρακτική. Θα μπορούσε, άλλωστε, να χαρακτηρίσει μια δράση κυρίως μεν ως συμφωνία επικουρικώς δε ως εναρμονισμένη πρακτική (απόφαση της 10ης Μαρτίου 1992, Τ-13/89, ICI κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. ΙΙ-1021, σκέψεις 251 και 252).
- 95 Εφόσον πρόκειται για ενιαία παράβαση, η Επιτροπή δεν υποχρεούται ν' αποδείξει ότι κάθε επί μέρους πράξη της συμπράξεως πληροί τα κριτήρια του άρθρου 85 (ίδια απόφαση, σκέψεις 259 και 260).
- 96 Ούτε είναι αναγκαίο ν' αποδεικνύεται η συμμετοχή κάθε επιχειρήσεως σε κάθε εκδήλωση της συμπράξεως. Όπως εκτίθεται στις αιτιολογικές σκέψεις 116 και

117 της αποφάσεως, αρκεί η Επιτροπή ν' αποδεικνύει αφενός μεν την ύπαρξη της συνολικής συμπράξεως, αφετέρου δε τη συμμετοχή κάθε επιχειρήσεως σε ορισμένες ενέργειες που εμπίπτουν στο κοινό συνολικό σχέδιο (βλ. προαναφερθείσες αποφάσεις ICI κατά Επιτροπής, σκέψεις 256 έως 261 και 305, και Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, σκέψη 272).

- 97 Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι δεν υπεχρεούτο να κατονομάσει, στην απόφαση, τα πρόσωπα που ενήργησαν, διότι το άρθρο 85 απευθύνεται ειδικώς στις επιχειρήσεις. Αναγκαίο είναι μόνο να αποδεικνύεται ότι στη σύμπραξη μετείχαν πρόσωπα εξουσιοδοτημένα να ενεργούν για λογαριασμό των επιχειρήσεων που μετείχαν στη σύμπραξη, διότι αυτών των προσώπων οι ενέργειες καταλογίζονται στις οικείες επιχειρήσεις (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80, 101/80, 102/80 και 103/80, Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψη 97). Ως προς το σημείο αυτό, όμως, η ανακοίνωση των αιτιάσεων περιέχει λεπτομερή έκθεση των αποδείξεων που χρησιμοποίησε κατά της προσφεύγουσας, τα δε παραρτήματα αυτής της ανακοινώσεως αποκαλύπτουν την ταυτότητα των προσώπων που έδρασαν.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 98 Κατά πάγια νομολογία, η υποχρέωση αιτιολογήσεως μιας ατομικής αποφάσεως σκοπό έχει να επιτρέψει στον κοινοτικό δικαστή να ασκήσει τον έλεγχό του επί της νομιμότητας της αποφάσεως και να παράσχει στον ενδιαφερόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η απόφαση έχει επαρκές έρεισμα ή αν ενδεχομένως πάσχει ελάττωμα λόγω του οποίου θα μπορούσε να αμφισβητηθεί το κύρος της, το δε περιεχόμενο της υποχρεώσεως αυτής εξαρτάται από τη φύση της περί ης πρόκειται πράξεως και από το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Δεκεμβρίου 1996, T-49/95, Van Megen Sports κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-1799, σκέψη 51). Και ναι μεν η Επιτροπή υποχρεούται, βάσει του άρθρου 190 της Συνθήκης, να μνημονεύει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία από τα οποία εξαρτάται η νόμιμη δικαιολόγηση της αποφάσεως και τις σκέψεις που την οδήγησαν να την λάβει, δεν απαιτείται όμως να λαμβάνει θέση εφ' όλων των πραγματικών και νομικών ζητημάτων που ανακινήθηκαν κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας (βλ. ιδίως απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Οκτωβρίου 1980, 209/78 έως 215/78 και 218/78, Van Landewyck κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 207, σκέψη 66).

- 99 Εν προκειμένω, η Επιτροπή εκθέτει λεπτομερώς για ποιους λόγους η Επιτροπή έκρινε ότι η διαπιστωθείσα εις βάρος των επιχειρήσεων που κατονομάζονται στο άρθρο 1 της αποφάσεως παράβαση έπρεπε να χαρακτηριστεί ως συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική (αιτιολογικές σκέψεις 129 έως 132). Όπως προκύπτει, ειδικότερα, από την αιτιολογική σκέψη 131, πρώτο εδάφιο, «από τα τέλη του 1987, με την υλοποίηση της προοδευτικής αθέμιτης συνεργασίας των παραγωγών στο σύστημα “η τιμή πριν από την ποσότητα”, η παράβαση παρουσίαζε όλα τα χαρακτηριστικά μιας πραγματικής “συμφωνίας” κατά την έννοια του άρθρου 85». Επί πλέον, διευκρινίζεται ότι «η κατάστρωση ενός σχεδίου μέσω εξαμηνιαίων πρωτοβουλιών για τις τιμές δεν πρέπει να θεωρείται σαν μια σειρά μεμονωμένων συμφωνιών ή εναρμονισμένων πρακτικών, αλλά σαν μια ενιαία συνεχής συμφωνία» (ίδια αιτιολογική σκέψη, δεύτερο εδάφιο).
- 100 Όταν όμως, όπως εν προκειμένω, μια απόφαση περιέχει επαρκή αιτιολόγηση, βάσει της οποίας μπορεί να γίνει αντιληπτό για ποιους λόγους οι διαπιστωθείσες παραβάσεις χαρακτηρίστηκαν ως συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να χαρακτηρίζει χωριστά ως συμφωνία ή ως εναρμονισμένη πρακτική κάθε μια από τις διαπιστωθείσες ενέργειες (βλ., στην ίδια κατεύθυνση, προαναφερθείσα απόφαση Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, σκέψη 264).
- 101 Η απόφαση περιέχει επίσης λεπτομερή αιτιολογία όσον αφορά τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στην παράβαση. Συναφώς, περιέχει άμεσες αναφορές στην προσφεύγουσα όσον αφορά τις εναρμονισμένες ανατιμήσεις (αιτιολογικές σκέψεις 74, 76, 78, 79, 81, 85 και 87). Περαιτέρω, και με επιφύλαξη της ακρίβειας των λόγων που εκθέτουν, ο έλεγχος των οποίων ανάγεται στην εξέταση του βασίμου της αποφάσεως, τα σημεία της όπου περιγράφονται οι αντικείμενες στον ανταγωνισμό συζητήσεις που διεξήγοντο εντός της PWG (ιδίως αιτιολογικές σκέψεις 37, 51 και 52) αφορούν κατ’ ανάγκην την προσφεύγουσα, εφόσον, κατά την απόφαση, η προσφεύγουσα μετείχε στις συνεδριάσεις του οργάνου αυτού (αιτιολογική σκέψη 36, δεύτερο εδάφιο). Ομοίως, τα σημεία της αποφάσεως όπου περιγράφονται οι αντικείμενες στον ανταγωνισμό συζητήσεις που διεξήγοντο εντός της JMC (αιτιολογικές σκέψεις 44 έως 46, 58, 71, 73, 84, 85 και 87) αφορούν επίσης την προσφεύγουσα, καθ’ όσον η Επιτροπή έκρινε ότι αυτή μετείχε στις συναντήσεις του οργάνου αυτού (συνημμένος στην απόφαση πίνακας 7 και αιτιολογική σκέψη 46, πρώτο εδάφιο).

- 102 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η αιτιολογία της αποφάσεως παρέσχε στην προσφεύγουσα επαρκείς ενδείξεις ώστε να γνωρίζει τα κύρια πραγματικά και νομικά στοιχεία στα οποία στηρίχτηκε η συλλογιστική βάσει της οποίας η Επιτροπή την έκρινε υπαίτια παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 103 Τέλος, εφόσον οι πράξεις φυσικού προσώπου καταλογίζονται, υπό το πρίσμα του άρθρου 85 της Συνθήκης, σε επιχείρηση, όταν το πρόσωπο αυτό έχει εξουσιοδοτηθεί να ενεργεί για λογαριασμό της επιχειρήσεως (κατ' αναλογία, προαναφερθείσα απόφαση *Musique Diffusion française* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 97), έπεται ότι η Επιτροπή αιτιολόγησε επαρκώς τη απόφαση μνημονεύοντας την επωνυμία της προσφεύγουσας.
- 104 Εν πάση περιπτώσει, οι συνημμένες στην ανακοίνωση των αιτιάσεων ατομικές πληροφορίες εμφανίζουν την ταυτότητα των εκπροσώπων της προσφεύγουσας, που, όπως έκρινε η Επιτροπή, είχαν μετάσχει στις συνεδριάσεις των οργάνων της PG Paperboard.
- 105 Εφόσον καμμία από τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας δεν έγινε δεκτή, ο λόγος ακυρώσεως πρέπει ν' απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως ότι η Επιτροπή, μη αποδεικνύοντας τη συμμετοχή της προσφεύγουσας σε οιαδήποτε σύμπραξη, παρέβη το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης

- 106 Αυτός ο λόγος ακυρώσεως περιλαμβάνει τρία σκέλη. Κάθε σκέλος θα εξεταστεί χωριστά.

Επί του πρώτου σκέλους, ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις περί συμμετοχής της προσφεύγουσας σε οιαδήποτε σύμπραξη

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 107 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι ουδέποτε μετέσχε στις συναντήσεις των διαφόρων οργάνων της PG Paperboard και ότι δεν είχε καμμία γνώση των στρεφόμενων κατά του ανταγωνισμού συζητήσεων που, σύμφωνα με την απόφαση, διεξήγοντο κατά τις συναντήσεις αυτές.
- 108 Συγκεκριμένα, τα πρόσωπα τα οποία, κατά τη απόφαση, την εκπροσωπούσαν στα όργανα της PG Paperboard μετείχαν σ' αυτά απλώς ως εκπρόσωποι του Nordic Paperboard Institute (στο εξής: NPI), σκανδιναβικής ενώσεως των παραγωγών χαρτονιού. Οι δηλώσεις άλλων παραγωγών (βλ. συνημμένο στην απόφαση πίνακα 5), ότι εθεωρείτο ένα από τα μέλη της JMC, ήταν πεπλανημένες.
- 109 Όσον αφορά τις συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ όσων μετείχαν στις συναντήσεις των οργάνων της PG Paperboard, η απόφαση δεν περιέχει κανένα ακριβές στοιχείο, από το οποίο να μπορεί να προσδιοριστεί σε ποιες συναντήσεις έλαβαν χώρα οι συζητήσεις αυτές, ποιοι μετείχαν στις συναντήσεις και, τέλος, ποιοι μετείχαν στις διαβουλεύσεις. Ειδικότερα, η απόφαση, σε πολλά σημεία, ουδόλως μνημονεύει την προσφεύγουσα ή τις εταιρίες μέλη της.
- 110 Η προσφεύγουσα, επισημαίνοντας ότι οι φερόμενοι ως εκπρόσωποι της μετέσχαν, ακόμη και σύμφωνα με την απόφαση, σε περιορισμένο μόνο αριθμό συνεδριάσεων της PWG και της JMC, υποστηρίζει ότι η απόφαση δεν περιέχει κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει τη συμμετοχή της σε οποιαδήποτε διαβούλευση. Ειδικότερα, και αν ακόμη υποτεθεί ότι κατά τη διάρκεια

ορισμένων συνεδριάσεων έγιναν διαβουλεύσεις και ότι εξεπροσωπείτο εντός των οικείων οργάνων, δεν αποδεικνύεται ότι οι διαβουλεύσεις έγιναν κατά τις συνεδριάσεις στις οποίες παρέστησαν οι φερόμενοι ως εκπρόσωποί της.

- 111 Ως προς την PWG, η προσφεύγουσα αμφισβητεί τον ισχυρισμό ότι τα αποτελέσματα στα οποία κατέληξαν οι συναντήσεις αυτού του οργάνου ανακοινώθηκαν στις επιχειρήσεις μη μέλη της PWG (αιτιολογική σκέψη 38 της αποφάσεως). Ειδικότερα, ο ισχυρισμός ότι «οι σκανδιναβοί παραγωγοί (όλοι μέλη της NPI) επληροφορούντο συνήθως την έκβαση των συζητήσεων από την Finnboard» (αιτιολογική σκέψη 38, τέταρτο εδάφιο, της αποφάσεως) δεν στηρίζεται σε κανένα αποδεικτικό στοιχείο.
- 112 Ο ισχυρισμός ότι οι επιχειρήσεις μη μέλη της PWG ενημερώνονταν για τα αποτελέσματα των συναντήσεων του οργάνου αυτού κατά τη διάρκεια των συναντήσεων της PC (αιτιολογική σκέψη 38 της αποφάσεως) αποτελεί απλή εικασία.
- 113 Ως προς τις συνεδριάσεις της PC, το αναφερόμενο στην απόφαση ότι η προσφεύγουσα και, ως ένα βαθμό, οι εταιρίες μέλη της μετείχαν στις συνεδριάσεις του οργάνου αυτού αποτελεί αστήρικτο ισχυρισμό.
- 114 Σχετικά με τη JMC, η δήλωση της Fiskeby ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, ενημερωνόταν για τα αποτελέσματα των συνεδριάσεων από εκπρόσωπο της NPI (αιτιολογική σκέψη 46 της αποφάσεως), δήλωση άλλωστε άγνωστη στην προσφεύγουσα, επιβεβαιώνει ότι οι εκπρόσωποι της NPI, και όχι οι της προσφεύγουσας, μετείχαν στις συνεδριάσεις της επιτροπής αυτής.
- 115 Τέλος, οι διεξαγόμενες κατά τις συνεδριάσεις της ΟΕ συζητήσεις αφορούσαν, κατά την ίδια την απόφαση, τη γενική κατάσταση της αγοράς.

- 116 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η προσφεύγουσα ήταν ένα από τα πλήρη μέλη της PG Paperboard. Παραπέμπει σχετικώς στην από 23 Δεκεμβρίου 1991 δήλωση της Stora (παράρτημα 43 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), όπου η προσφεύγουσα περιγράφεται ως μία από τις εκπροσωπούμενες εντός της PWG επιχειρήσεις. Επί πλέον, τα πρακτικά των συνεδριάσεων της PC περιγράφουν τους γενικούς διευθυντές της Finnboard ως εκπροσώπους της Φινλανδίας, παράλληλα με τους αντιπροσώπους άλλων σκανδιναβικών χωρών.
- 117 Η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας ότι δεν μετείχε στις συνεδριάσεις της PWG είναι ούτως ή άλλως αλυσιτελής. Συγκεκριμένα, και αν ακόμη υποτεθεί ότι οι γενικοί διευθυντές της Finnboard ενεργούσαν ως εκπρόσωποι της NPI, αυτό σημαίνει απλώς ότι εκπροσωπούσαν τα συμφέροντα του συνόλου σχεδόν των Σκανδιναβών παραγωγών. Κατ' ανάγκην ελάμβαναν υπόψη τα συμφέροντα της προσφεύγουσας, εν όψει των καθηκόντων τους εντός της επιχειρήσεως αυτής.
- 118 Η προσφεύγουσα εξεπροσωπείτο επίσης στις συνεδριάσεις της JMC και της ΟΕ. Διάφοροι παραγωγοί χαρτονιού την χαρακτήρισαν ως ένα από τα μέλη της JMC.
- 119 Κατά τα λοιπά, η Επιτροπή θεμελιώνει το επιχειρημά της στην περιεχόμενη στην απόφαση περιγραφή των βασικών λειτουργιών των οργάνων.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 120 Κατά την απόφαση, η προσφεύγουσα και οι λοιπές επιχειρήσεις που κατονομάζονται στο άρθρο 1 της αποφάσεως παρέβησαν το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης μετέχοντας σε συμφωνία και σε εναρμονισμένη πρακτική. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η προσφεύγουσα μετέσχε στην παράβαση αυτή από τα μέσα του 1986 μέχρι τον Απρίλιο του 1991 τουλάχιστον.

- 121 Κατά τον συνημμένο στην απόφαση πίνακα 7, η προσφεύγουσα μετείχε στις συνεδριάσεις της PWG, της PC, της JMC και της ΟΕ.
- 122 Συναφώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η προσφεύγουσα μετείχε στις συνεδριάσεις της PWG για δικό της λογαριασμό και ως εκπρόσωπος της NPI (αιτιολογική σκέψη 38, τέταρτο εδάφιο, και αιτιολογική σκέψη 79, τέταρτο εδάφιο). Επί πλέον, αναφέρεται ότι «ο διευθύνων σύμβουλος της [της Finnboard] ήταν επίσης πρόεδρος της PG Paperboard και προήδρευε των συνεδριάσεων της PWG από τον Μάιο του 1988» (αιτιολογική σκέψη 79, τέταρτο εδάφιο, της απόφασης).
- 123 Σχετικά με τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στη JMC, διευκρινίζεται ότι «η Finnboard φαίνεται ότι εκπροσωπούσε τόσο την NPI όσο και τις τέσσερις χαρτοποιίες της, Kyro, Metsä-Serla, Tampella και United Paper Mills» (αιτιολογική σκέψη 32, πρώτο εδάφιο).
- 124 Τέλος, ως προς τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συνεδριάσεις της PC, «οι εκπρόσωποι της Finnboard (συμμετείχαν και στις συνεδριάσεις της PWG που είχαν πραγματοποιηθεί λίγο ενωρίτερα) έλαβαν μέρος σε όλες τις συνεδριάσεις του συμβουλίου προέδρων χωριστά από την NPI» (αιτιολογική σκέψη 42, δεύτερο εδάφιο).
- 125 Τα έγγραφα του φακέλου πιστοποιούν ότι οι ιθύνοντες της προσφεύγουσας είχαν ανάμιξη στις δομές της PG Paperboard κατά τον καλυπτόμενο από την απόφαση χρόνο. Έτσι, οι συνημμένες στην ανακοίνωση των αιτιάσεων ατομικές πληροφορίες αναφέρουν ότι την αντιπροεδρεία της PG Paperboard κατείχε, κατά τον καλυπτόμενο από την απόφαση χρόνο, ένας διευθυντής («managing director») της προσφεύγουσας, και συγκεκριμένα ο De la Chapelle από τα μέσα 1986 μέχρι το 1987, ο Sommar από το 1987 μέχρι το 1988, και ο Lindahl από το 1990 και μετά.

- 126 Ο Sommar εξελέγη αντιπρόεδρος της PG Paperboard κατά τη γενική συνέλευση του 1987· προτάθηκε τότε για τα νέα αυτά καθήκοντα, παρουσιαζόμενος ρητά ως «ο νέος πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Finnboard» («the new Chairman of the Finnboard Executive Committee») (παράρτημα 97 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων).
- 127 Επί πλέον, είναι αδιαμφισβήτητο ότι την προεδρεία της PG Paperboard κατείχε ο Köhler από τον Μάιο του 1988 μέχρι το φθινόπωρο του 1990. Το πρακτικό της συνεδριάσεως της PWG της 6ης Απριλίου 1990 (που προσκομίζεται ως παράρτημα του υπομνήματος αντικρούσεως) σχετικώς αναφέρει:
- «Ο κ. Köhler μάς υπενθυμίζει ότι θ' αναλάβει άλλα καθήκοντα στη φινλανδική βιομηχανία δασοκομίας από το προσεχές φθινόπωρο. Επομένως, θα αποχωρήσει από τη Finnboard και θα αναγκασθεί να παραιτηθεί από την προεδρεία της PG Paperboard.»
- 128 Κατά τις δηλώσεις της Stora, η προσφεύγουσα μετέσχε στις συνεδριάσεις της PWG [παράρτημα 35 (σ. 14), 37 (σ. 2) και 43 (σ. 3) της ανακοινώσεως των αιτιάσεων].
- 129 Τέλος, διάφορες επιχειρήσεις κατονόμασαν την προσφεύγουσα μεταξύ όσων μετείχαν στις συνεδριάσεις της JMC (βλ. τον συνημμένο στην απόφαση πίνακα 5).
- 130 Εν όψει των δηλώσεων της Stora και της πραγματικής συμμετοχής στις συνεδριάσεις των οργάνων της PG Paperboard διαφόρων υπαλλήλων της προσφεύγουσας, ο ισχυρισμός της ότι τα πρόσωπα αυτά μετείχαν απλώς ως εκπρόσωποι της NPI δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

- 131 Περαιτέρω, η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε το παραμικρό αποδεικτικό στοιχείο, όπως, π.χ., εντολή αποκλειστικής εκπροσώπησης της NPI, για ν' αμφισβητήσει τις συγκλίνουσες αποδείξεις του ότι μετείχε στις συνεδριάσεις των οργάνων της PG Paperboard για ίδιο λογαριασμό. Επ' ακροατηρίου, παραδέχτηκε μάλιστα ότι είχε επιβαρυνθεί με έξοδα ταξιδιού που προέκυψαν από τη συμμετοχή των υπαλλήλων της στις σχετικές συνεδριάσεις, πραγματικό στοιχείο που κατ' ανάγκην επιβεβαιώνει την ακρίβεια των διαπιστώσεων της Επιτροπής.
- 132 Βάσει των παραπάνω στοιχείων, η συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συνεδριάσεις των οργάνων της PG Paperboard για ίδιο λογαριασμό πρέπει να θεωρηθεί αποδεδειγμένη.
- 133 Καθ' όσον η προσφεύγουσα επιδιώκει, με το παρόν σκέλος του λόγου ακυρώσεως, να αμφισβητήσει το βάσιμο των ισχυρισμών της Επιτροπής ότι οι επίμαχες συνεδριάσεις εστρέφοντο κατά του ανταγωνισμού, τα σχετικά επιχειρήματα της πρέπει να εξετασθούν στο πλαίσιο των δύο άλλων σκελών του λόγου ακυρώσεως.
- 134 Εν όψει των προεκτεθέντων, το πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

Επί του δευτέρου σκέλους, ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις περί συμμετοχής της προσφεύγουσας στις πρωτοβουλίες για τις τιμές

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 135 Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η απόφαση δεν περιέχει κανένα απτό στοιχείο, από το οποίο να προκύπτει η συμμετοχή της σε πρωτοβουλίες για τις τιμές. Η γενική αιτιολογία της αποφάσεως δεν θεμελιώνει τον σύνδεσμο που ενδεχομένως υπάρχει μεταξύ των διαφόρων πρωτοβουλιών για τις τιμές που ανελή-

φθησαν και της συμπεριφοράς των επί μέρους επιχειρήσεων. Ειδικότερα, η αιτιολογία της απόφασεως δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να έγιναν διαβουλεύσεις στο περιθώριο των συνεδριάσεων ή κατά τις συνεδριάσεις στις οποίες δεν μετείχε κανένα πρόσωπο συνδεδεμένο με την προσφεύγουσα.

- 136 Οι συστηματικές αναγγελίες των ανατιμήσεων δεν αποδεικνύουν την ύπαρξη διαβουλεύσεως, διότι αποτελούν απλώς ευθεία συνέπεια των συνθηκών της αγοράς.
- 137 Παραπέμποντας στα παραρτήματα της ανακοινώσεως των αιτιάσεων που μνημονεύονται στην απόφαση, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι πολλά έγγραφα δεν μνημονεύουν, ούτε άμεσα ούτε έμμεσα, το όνομά της, ενώ τα έγγραφα που την κατονομάζουν περιέχουν ασήμαντες συνήθως πληροφορίες, χωρίς μνεία της πηγής τους. Επί πλέον, ορισμένα έγγραφα έχουν συνταχθεί υπό συνθήκες που προδίδουν έλλειψη σχέσεως μεταξύ των εγγράφων και των συνεδριάσεων των οργάνων της PG Paperboard. Επομένως, τέτοια έγγραφα δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αποδεικνύοντα τη συμμετοχή της σε πρωτοβουλίες για τις τιμές.
- 138 Βάσει των παραπάνω σκέψεων, η προσφεύγουσα αμφισβητεί την αποδεικτική ισχύ σημαντικού μέρους των εγγράφων τα οποία επικαλείται η Επιτροπή. Περαιτέρω, υποστηρίζει ότι τα έγγραφα που περιέχονται στα παραρτήματα 44, 109, 130 και 131 και στην ανακοίνωση των αιτιάσεων — και που μνημονεύονται στην απόφαση — δεν έχουν την αποδεικτική ισχύ που τους αποδίδει η Επιτροπή. Αντιθέτως, μαρτυρούν μάλλον ότι η προσφεύγουσα δεν μετείχε σε οιαδήποτε συμπαιγνία.
- 139 Ο τιμοκατάλογος που βρέθηκε στις εγκαταστάσεις της εταιρίας Finnboard (UK) Ltd. (βλ. αιτιολογική σκέψη 79 της απόφασεως, στο εξής: τιμοκατάλογος Finnboard) δεν μνημόνευε την προσφεύγουσα. Το έγγραφο αυτό δεν εμφανίζει τέτοιες ομοιότητες με τους δύο τιμοκαταλόγους που βρέθηκαν στη Rena (παραρτήματα 110 και 111 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), ώστε να μπορούν να αντληθούν εξ αυτού συμπεράσματα σχετικά με την προσφεύγουσα. Συγκεκριμένα, αυτή δεν μνημονεύεται ούτε στους τιμοκαταλόγους της Rena, ενώ ο τιμοκατάλογος Finnboard περιέχει μόνον πληροφορίες προσιτές σε όλους και ανα-

φέρεται, όπως φαίνεται, με τη χρήση της σουηδικής λέξεως «höjs» (ρήμα που, στον βασικό του τύπο, σημαίνει «αυξάνω»), σε παρελθούσα πράξη. Επί πλέον, οι τιμοκατάλογοι που βρέθηκαν στη Rena περιέχουν στοιχεία σχετικά με την Ιρλανδία, δεν μνημονεύουν όμως την Φινλανδία. Στον τιμοκατάλογο Finnboard, ισχύει το αντίστροφο.

140 Το σημείωμα που ελήφθη από τη Rena, το οποίο, κατά την απόφαση, αφορούσε τη συνεδρίαση της JMC της 6ης Σεπτεμβρίου 1989 (παράρτημα 117 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), αναφέρει μόνο: «[...] 10,5 % της διαφοράς μεταξύ GC I και GC στις κατώτατες τιμές τις οποίες εφάρμοζε η Finnboard [...]». Η παρατήρηση αυτή δεν αποκαλύπτει καμμία συμμετοχή της προσφεύγουσας σε οποιαδήποτε διαβούλευση, αλλά ο συντάκτης του σημειώματος διαπίστωσε απλώς διαφορά τιμής μεταξύ των δύο προϊόντων. Σύμφωνα, άλλωστε, με τη διαβιβαστική επιστολή της Rena (παράρτημα 116 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), τα περιεχόμενα στο σημείωμα αυτό στοιχεία στηρίζονταν σε κατ' ιδίαν συνομιλίες που διεξήχθησαν στο περιθώριο της JMC, συνομιλίες στις οποίες δεν μετείχαν οι συνεργάτες της προσφεύγουσας.

141 Το σημείωμα της Rena, που αφορούσε, κατά την απόφαση, τη συνεδρίαση της JMC της 6ης Σεπτεμβρίου 1990 (παράρτημα 118 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), δεν αφορά ούτε μία συνεδρίαση της JMC (βλ. διαβιβαστική επιστολή της Rena, παράρτημα 116 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), αλλ' αναφέρεται αποκλειστικά σε εσωτερικές συζητήσεις. Η μοναδική μνεία της προσφεύγουσας («Finnboard a lot down in USSR [...]») δεν αποτελεί στοιχείο προδίδον οιαδήποτε διαβούλευση.

142 Όσον αφορά τη δήλωση της Stora που περιγράφει τον ρόλο της JMC στην εφαρμογή των πρωτοβουλιών για τις τιμές (παράρτημα 35 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, σ. 17), η προσφεύγουσα τονίζει ότι, και αν ακόμη θεωρηθεί ότι μετέσχε — πράγμα που δεν αληθεύει — στις συνεδριάσεις του οργάνου αυτού, αυτή και η Stora μετέσχαν, κατά την απόφαση, από κοινού σε επτά μόνο συνεδριάσεις της JMC. Είναι, επομένως, κάλλιστα δυνατόν ενδεχόμενες συζητήσεις με αντίθετο στον ανταγωνισμό περιεχόμενο να έγιναν μόνο κατά τις συνεδριάσεις στις οποίες δεν μετείχε η προσφεύγουσα, σ' αυτές δε τις επτά συνεδριάσεις της JMC να έγιναν ασήμαντες συζητήσεις, στις οποίες μετείχαν η Stora και η προσφεύγουσα από κοινού.

- 143 Η Επιτροπή φρονεί ότι απέδειξε αφενός μεν την ύπαρξη των πρωτοβουλιών για τις τιμές, αφετέρου δε τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις πρωτοβουλίες αυτές.
- 144 Όσον αφορά την ύπαρξη των πρωτοβουλιών για τις τιμές, αναφέρεται, κυρίως, στις αιτιολογικές σκέψεις 74 έως 90 της απόφασης. Περαιτέρω, αναδεικνύει ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία επικαλείται στην απόφαση (παραρτήματα 44 και 70 της ανακοίνωσης των αιτιάσεων).
- 145 Τέλος, αναφέρεται στους δύο καταλόγους ανατιμήσεων που αποκαλύφθηκαν στη Rena (παραρτήματα 110 και 111 της ανακοίνωσης των αιτιάσεων, και που μνημονεύονται στις αιτιολογικές σκέψεις 80 και 83 αντιστοίχως της απόφασης). Οι τιμοκατάλογοι αυτοί, κοινής προελεύσεως, επιβεβαιώνουν τις δηλώσεις της Stora σχετικά με τους διακανονισμούς που επιτεύχθηκαν εντός της PG Paperboard σχετικά με τις ανατιμήσεις. Δεν κατονομάζουν καμμία συγκεκριμένη εταιρία, αλλά παραθέτουν τις αυξήσεις που ισχύουν σε κάθε ευρωπαϊκή χώρα. Συνεπώς, η παράλειψη ρητής μνείας της προσφεύγουσας δεν ασκεί επιρροή.
- 146 Όσον αφορά τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις πρωτοβουλίες για τις τιμές, η Επιτροπή αμφισβητεί ότι οι ανατιμήσεις ήταν αποτέλεσμα των γενικών όρων της αγοράς. Αφενός μεν, απέδειξε τις σχετικές διαβουλεύσεις, πράγμα που πολλοί από τους εμπλεκόμενους παραγωγούς δεν αμφισβήτησαν καν. Αφετέρου δε, η συμμετοχή σε συνεδριάσεις κατά τις οποίες έγιναν συζητήσεις στρεφόμενες κατά του ανταγωνισμού αρκεί για να πληρωθούν τα κριτήρια εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης (απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1991, T-1/89, Rhône-Poulenc κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-867, σκέψη 66).
- 147 Ο τιμοκατάλογος Finnboard περιέχει στοιχεία σχετικά με τις ποιότητες GD που προδίδουν ότι δεν επρόκειτο για εσωτερικό έγγραφο, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα δεν παρήγε αυτές τις ποιότητες. Η ομοιότητα μεταξύ του τιμοκαταλόγου Finnboard και των τιμοκαταλόγων που βρέθηκαν στη Rena δείχνει περαιτέρω ότι η πρώτη αφορούσε τις ανατιμήσεις επί των οποίων είχαν συνεννοηθεί οι παραγωγοί χαρτονιού. Τα στοιχεία που περιέχονται στον τιμοκατάλογο Finn-

board δικαιολογούν τον ισχυρισμό ότι αφορούσε την ανατίμηση του δευτέρου τριμήνου του 1989 και δεν αναφερόταν — όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα — σε παρελθόντα στοιχεία.

148 Τέλος, η συμμετοχή της προσφεύγουσας αποδεικνύεται από τα χειρόγραφα σημειώματα που αποκαλύφθηκαν στην FS-Karton και τη Rena (παραρτήματα 113 και 117 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων): τα έγγραφα αυτά κατονομάζουν, πράγματι, ορισμένους παραγωγούς χαρτονιού, μεταξύ των οποίων η Finnboard.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

149 Κατά το άρθρο 1 της αποφάσεως, οι αποδέκτριες της αποφάσεως επιχειρήσεις παρέβησαν το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης συμμετέχοντας, κατά την περίοδο αναφοράς, σε συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική με τις οποίες οι προμηθευτές χαρτονιού στην Κοινότητα, μεταξύ άλλων, «συμφώνησαν τακτικές αυξήσεις των τιμών για κάθε ποιότητα του προϊόντος σε κάθε εθνικό νόμισμα» και «προσχεδίασαν και εφήρμοσαν ταυτόχρονες και ενιαίες αυξήσεις των τιμών σε ολόκληρη την Κοινότητα».

150 Όπως έγινε ήδη δεκτό, η προσφεύγουσα μετείχε στις συνεδριάσεις της PWG και της JMC από τα μέσα του 1986 μέχρι τον Απρίλιο του 1991 τουλάχιστον. Πρέπει, επομένως, να εξεταστεί αν η Επιτροπή απέδειξε ότι οι συνεδριάσεις των δύο αυτών οργάνων είχαν, μεταξύ άλλων, ως αντικείμενο τη συμπαιγνία ως προς τις τιμές, πριν εξεταστεί η ατομική στάση της προσφεύγουσας έναντι του αντικειμένου αυτών των συνεδριάσεων.

151 Όσον αφορά την PWG, η απόφαση αναφέρει ότι ένας από τους πραγματικούς σκοπούς της PWG «ήταν η διεξαγωγή “συζητήσεων και συνεννοήσεων για την αγορά, τα μερίδια της αγοράς, τις τιμές, τις αυξήσεις των τιμών και την παραγωγική ικανότητα”» (αιτιολογική σκέψη 37, τρίτο εδάφιο) και ότι, «αμέσως μετά τη σύστασή της, η PWG “κατέληξε σε συμφωνία και έλαβε βασικές αποφάσεις

τόσο για το χρονοδιάγραμμα όσο και για το επίπεδο των αυξήσεων των τιμών που θα πραγματοποιούσαν οι παραγωγοί χαρτονιού» (αιτιολογική σκέψη 37, τέταρτο εδάφιο).

- 152 Τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνονται στις δηλώσεις της Stora (παράρτημα 39 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), η οποία διευκρινίζει άλλωστε ότι «από το 1986 άρχισαν συναντήσεις της PWG, που σκοπό είχαν τη ρύθμιση της αγοράς». Βρίσκουν έρεισμα στο παράρτημα 73 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, εμπιστευτικό σημείωμα με ημερομηνία 28 Δεκεμβρίου 1988, το οποίο απηύθυνε ο υπεύθυνος πωλήσεων διευθυντής μάρκετινγκ του ομίλου Mayr-Melnhof στη Γερμανία (ονόματι Katzner) προς τον γενικό διευθυντή της Mayr-Melnhof στην Αυστρία (ονόματι Gröller), με αντικείμενο την κατάσταση της αγοράς.
- 153 Κατά το έγγραφο αυτό, η — αποφασισθείσα το 1987 — στενότερη συνεργασία εντός του «κύκλου των προέδρων» («Präsidentenkreis») είχε επιφέρει δύο χαρακτηριστικά αποτελέσματα:

«— PRO-Carton

— Πειθαρχία ως προς τις τιμές.

Και στους δύο αυτούς τομείς, μπορούν να επισημανθούν τόσο θετικά όσο και αρνητικά αποτελέσματα:

[...]

— Ως προς τις τιμές: κερδισμένοι και χαμένοι.»

154 Ο συντάκτης του σημειώματος συνεχίζει διευκρινίζοντας ότι «όλοι οι μετέχοντες ήταν (και παραμένουν) κερδισμένοι κατά το μέτρο που η διαρκής, μέχρι το φθινόπωρο του 1987, πτωτική των τιμών τάση ανασχέθηκε και κατέστη δυνατόν να αντικατασταθεί από ανατιμήσεις σε δύο (μέχρι τώρα) στάδια σαφώς αισθητά και ορατά».

155 Επισημαίνεται ότι την έκφραση «κύκλος των προέδρων» ερμήνευσε η Mayr-Melnhof ως καταλαμβάνουσα ταυτόχρονα την PWG και την PC στο γενικότερό τους πλαίσιο, χωρίς δηλαδή να αναφέρεται σε κάποιο γεγονός ή κάποια συγκεκριμένη συνάντηση (παράρτημα 75 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, σημείο 2. α), ερμηνεία που δεν χρειάζεται να συζητηθεί στο παρόν πλαίσιο.

156 Εν όψει των στοιχείων αυτών, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή απέδειξε τον ρόλο τον οποίο διαδραμάτιζε η PWG στη συμπαιγνία ως προς τις τιμές.

157 Όσον αφορά την JMC, από την απόφαση προκύπτει ότι βασικό της έργο ήταν εξ αρχής:

«— να προσδιορίζει κατά πόσο και, εάν αυτό συνέβαινε, με ποιον τρόπο θα μπορούσαν να τεθούν σε ισχύ οι αυξήσεις των τιμών και να γνωστοποιεί τα συμπεράσματά της στην PWG,

— να επεξεργάζεται τις λεπτομέρειες των πρωτοβουλιών για τις τιμές που απεφάσισε η PWG για καθεμία χώρα μεμονωμένα και για τους κυριότερους πελάτες με στόχο τη δημιουργία ενός συστήματος ταυτόσημων (δηλαδή ενιαίων) τιμών στην Ευρώπη (...)» (αιτιολογική σκέψη 44, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως).

158 Ειδικότερα, στην αιτιολογική σκέψη 45, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει:

«Η Επιτροπή αυτή συζητούσε τον τρόπο με τον οποίο επρόκειτο να εφαρμοστούν από κάθε παραγωγό στις διάφορες αγορές οι αυξήσεις των τιμών που συμφωνούσε η PWG. Οι πρακτικές λεπτομέρειες για την υλοποίηση των προτεινόμενων αυξήσεων των τιμών εξετάζονταν σε συζητήσεις “στρογγυλής τραπέζης”, όπου κάθε σύνεδρος είχε την ευκαιρία να σχολιάζει την προτεινόμενη αύξηση.

Τυχόν δυσκολίες για την υλοποίηση των αυξήσεων των τιμών που είχε αποφασίσει η PWG, ή η κατά διαστήματα άρνηση συνεργασίας, εγνωστοποιούντο στην PWG, η οποία (κατά τη Stora) “επεδίωκε τότε να επιτύχει το επίπεδο συνεργασίας που εθεωρείτο αναγκαίο”. Η JMC υπέβαλλε χωριστές εκθέσεις για τις ποιότητες GC και GD. Σε περίπτωση που η PWG τροποποιούσε μια απόφαση για τις τιμές βάσει των εκθέσεων που λάμβανε από την JMC, τα κατάλληλα μέτρα που έπρεπε να εφαρμοστούν συζητούντο κατά την επόμενη συνεδρίαση της JMC.»

159 Διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή ορθώς αναφέρεται, προς στήριξη των στοιχείων που προβάλλει σχετικά με το αντικείμενο των συναντήσεων της JMC, στις δηλώσεις της Stora (παραρτήματα 35 και 39 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων).

160 Περαιτέρω, έστω και αν δεν διαθέτει κανένα επίσημο πρακτικό συναντήσεως της JMC, απέσπασε από τη Mayr-Melnhof και τη Rena ορισμένα εσωτερικά σημειώματα αναφερόμενα στις συναντήσεις της 6ης Σεπτεμβρίου 1989, της 16ης Οκτωβρίου 1989 και της 6ης Σεπτεμβρίου 1990 (παραρτήματα 117, 109 και 118 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων). Τα σημειώματα αυτά, το περιεχόμενο των οποίων περιγράφεται στις αιτιολογικές σκέψεις 80, 82 και 87 της αποφάσεως, αντανακλούν τις λεπτομερείς συζητήσεις που διεξήχθησαν κατά τις συναντήσεις αυτές επί των εναρμονισμένων πρωτοβουλιών για τις τιμές. Συνιστούν, επομένως, αποδεικτικά στοιχεία που σαφώς επιρρωννύουν την παρασχεθείσα από τη Stora περιγραφή των καθηκόντων της JMC.

- 161 Συναφώς, αρκεί να παρατεθούν, δίκην παραδείγματος, οι σημειώσεις που είχε τηρήσει η Repa από τη συνεδρίαση της JMC της 6ης Σεπτεμβρίου 1990 (παράρτημα 118 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), στις οποίες αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Την επόμενη εβδομάδα, τον Σεπτέμβριο θα ανακοινωθεί αύξηση των τιμών

Γαλλία	40 FF
Κάτω Χώρες	14 NLG
Γερμανία	12 DM
Ιταλία	80 LIT
Βέλγιο	2,50 BFR
Ελβετία	9 SF
Ηνωμένο Βασίλειο	40 UK£
Ιρλανδία	45 IR£

Η αύξηση των τιμών θα είναι “η ίδια” για όλες τις ποιότητες, GD, UD, GT, GC κ.λπ. θα είναι ίση.

Μόνο μία αύξηση της τιμής ετησίως.

Για τις παραδόσεις από 7 Ιανουαρίου.

Όχι αργότερα από τις 31 Ιανουαρίου.

Επιστολή της 14ης Σεπτεμβρίου για την αύξηση των τιμών (Mayr-Melnhof).

19 Σεπτεμβρίου η Feldmühle διαβιβάζει επιστολή.

Η Cascades πριν από το τέλος Σεπτεμβρίου.

Όλοι πρέπει να αποστείλουν τις επιστολές τους πριν από τις 8 Οκτωβρίου».

- 162 Όπως εξηγεί η Επιτροπή στις αιτιολογικές σκέψεις 88 έως 90 της αποφάσεως, μπόρεσε περαιτέρω να αποσπάσει εσωτερικά έγγραφα, που της επέτρεπαν να συμπεράνει ότι οι επιχειρήσεις, και ιδίως οι ρητώς κατονομαζόμενες στο

παράρτημα 118 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, ανήγγειλαν και εφάρμοσαν όντως τις συμφωνηθείσες ανατιμήσεις (βλ. επίσης τον πίνακα Ζ του παραρτήματος της αποφάσεως).

- 163 Συναφώς, πρέπει ν' απορριφθεί το επιχειρήμα της προσφεύγουσας ότι δεν είναι αποδεδειγμένο πως το παράρτημα 118 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων αφορά συνεδρίαση της JMC. Συγκεκριμένα, το έγγραφο αυτό είναι συντεταγμένο σε έντυπα φέροντα την επικεφαλίδα «Schweizerischer Bankverein» («Société de Banque Suisse») και φέρει ημερομηνία 6 Σεπτεμβρίου 1990, την ημερομηνία δηλαδή κατά την οποία η JMC συνεδρίασε στη Ζυρίχη. Καταγράφει σαφέστατα συζητήσεις στρεφόμενες κατά του ανταγωνισμού μεταξύ των παραγωγών που μνημονεύονται σ' αυτό. Συνεπώς, αποδεικνύεται ότι αφορά τη συνεδρίαση της JMC που διεξήχθη κατά την παραπάνω ημερομηνία.
- 164 Έστω και αν τα έγγραφα τα οποία επικαλείται η Επιτροπή αφορούν μικρό μόνον αριθμό των συναντήσεων της JMC που διεξήχθησαν κατά το καλυπτόμενο από την απόφαση χρονικό διάστημα, όλες οι διατιθέμενες αποδείξεις ενισχύουν τη δήλωση της Stora ότι βασικός σκοπός της JMC ήταν να καθορίζει τις εναρμονισμένες ανατιμήσεις και να προγραμματίζει την εφαρμογή τους. Συναφώς, η σχεδόν παντελής έλλειψη πρακτικών, επισήμων ή εσωτερικής χρήσεως, των συναντήσεων της JMC πρέπει να θεωρηθεί ως επαρκής απόδειξη του ισχυρισμού της Επιτροπής ότι οι επιχειρήσεις που είχαν μετάσχει στις συναντήσεις προσπαθούσαν να αποκρύψουν την αληθή φύση των συζητήσεων αυτού του οργάνου (βλ. ιδίως αιτιολογική σκέψη 45 της αποφάσεως). Υπ' αυτές τις συνθήκες, αντεστράφη το βάρος της αποδείξεως και εναπέκειτο στις αποδέκτριες της αποφάσεως επιχειρήσεις που είχαν μετάσχει στις συναντήσεις αυτού του οργάνου να αποδείξουν ότι είχε θεμιτούς σκοπούς. Δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις αυτές δεν το απέδειξαν, ορθώς η Επιτροπή θεώρησε ότι οι συζητήσεις τις οποίες διεξήγαν στις συναντήσεις αυτού του οργάνου οι επιχειρήσεις είχαν αντικείμενο κυρίως αντίθετο προς τον ανταγωνισμό.
- 165 Όσο για την ατομική στάση της προσφεύγουσας, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η συμμετοχή της στις συνεδριάσεις της PWG και της JMC αποτελεί επαρκή απόδειξη της συμμετοχής της σε συμπαιγνία ως προς τις τιμές.

- 166 Κατ' αρχάς, τονίζεται ότι οι ιθύνοντες της προσφεύγουσας ασκούσαν διευθυντικά καθήκοντα εντός της PG Paperboard κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ των μέσων του 1986 και του φθινοπώρου του 1990 (βλ. σκέψεις 122 έως 127 ανωτέρω). Περαιτέρω, το παράρτημα 118 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων παραθέτει συζητήσεις που διεξήχθησαν κατά τη διάρκεια συνεδριάσεως της JMC κατά την οποία είναι αδιαμφισβήτητο ότι μετείχε ένας υπάλληλος της προσφεύγουσας.
- 167 Η συμμετοχή της προσφεύγουσας στη συμπαιγνία ως προς τις τιμές επιρρωννύεται άλλωστε από τις έγγραφες αποδείξεις που μνημονεύονται στην απόφαση. Ειδικότερα, ο — περιγραφόμενος στην αιτιολογική σκέψη 79 της αποφάσεως — τιμοκατάλογος Finnboard εμφανίζει εντυπωσιακές μορφολογικές ομοιότητες με τους δύο άλλους τιμοκαταλόγους που μνημονεύονται στις αιτιολογικές σκέψεις 80 και 83 της αποφάσεως, ήτοι τους τιμοκαταλόγους τους οποίους έλαβε η Επιτροπή από τις εγκαταστάσεις της Rena (παραρτήματα 110 και 111 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων). Οι τρεις τιμοκατάλογοι περιλαμβάνουν στοιχεία για διαφόρους τύπους χαρτονιού και για διάφορες χώρες της Κοινότητας, για τις ακριβείς ημερομηνίες και τα ακριβή ποσά των ανατιμήσεων τις οποίες εφάρμοσαν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις τον Απρίλιο του 1989, τον Σεπτέμβριο/Οκτώβριο του 1989 και τον Απρίλιο του 1990. Τα στοιχεία αυτά αντιστοιχούν — ως προς τα ποσά των ανατιμήσεων και τις ημερομηνίες εφαρμογής τους — στην πράγματι εκδηλωθείσα συμπεριφορά των επιχειρήσεων στην αγορά (βλ. τους πίνακες Δ, Ε και Στ του παραρτήματος της αποφάσεως).
- 168 Εν όψει των εντυπωσιακών μορφολογικών ομοιοτήτων που εμφανίζουν οι τρεις αυτοί τιμοκατάλογοι, πρέπει να θεωρηθεί ότι έχουν κοινή καταγωγή. Επί πλέον, το παράρτημα 110 χρονολογείται από τις 3 Δεκεμβρίου 1989, ήτοι πριν από την αναγγελία των ανατιμήσεων τις οποίες αναφέρει. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δικαιολογημένα συνήγαγε ότι οι δύο άλλοι αχρονολόγητοι τιμοκατάλογοι έπρεπε να θεωρηθούν ως επίσης καταρτισθέντες πριν από την πραγματική αναγγελία των μνημονευομένων ανατιμήσεων.
- 169 Όσον αφορά ειδικότερα τον τιμοκατάλογο Finnboard, το επιχείρημα της προσφεύγουσας, ότι η σουηδική λέξη «höjs» υποδηλώνει ότι το επίμαχο έγγραφο αφορά προγενέστερη ανατίμηση του χαρτονιού γραφικής χρήσεως, πρέπει ν'

απορριφθεί ως αστήρικτο. Αυτή η λέξη «höjs» ενδέχεται, πράγματι, να αναφέρεται είτε σε παρόν («αυξάνει») είτε σε μέλλον γεγονός («θα αυξηθεί»).

- 170 Τέλος, όσον αφορά τον ίδιο τιμοκατάλογο, η Επιτροπή ορθώς επισήμανε στην απόφαση (αιτιολογική σκέψη 79, τέταρτο εδάφιο):

«Η Finnboard δεν παράγει ποιότητες UD ή GD, οπότε ο κατάλογος δεν μπορεί να είναι αμιγώς εσωτερικός ή να έχει σχέση μόνο με τις εσωτερικές υποθέσεις της Finnboard.»

- 171 Εν όψει των προεκτεθέντων και χωρίς να είναι αναγκαίο να εξετασθούν οι αμφισβητήσεις της προσφεύγουσας σχετικά με άλλα έγγραφα (παραρτήματα 44, 130 και 131 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), το Πρωτοδικείο αντλεί το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή απέδειξε τη συμμετοχή της προσφεύγουσας σε συμπαιγνία ως προς τις τιμές.

Επί του τρίτου σκέλους, ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις περί συμμετοχής της προσφεύγουσας στον έλεγχο του όγκου παραγωγής

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 172 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η απόφαση δεν περιέχει κανένα στοιχείο που να δικαιολογεί το συμπέρασμα ότι παρέβη το άρθρο 85 της Συνθήκης όσον αφορά τον έλεγχο του όγκου παραγωγής. Το παράρτημα 73 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων (βλ. αιτιολογική σκέψη 53 της αποφάσεως), έγγραφο που έχει ιδιαίτερη σημασία στην αιτιολογία της αποφάσεως, δεν μνημονεύει ούτε μία φορά το όνομα της προσφεύγουσας.

- 173 Η αιτιολογική σκέψη 61 της αποφάσεως σχετικά με το σύστημα επιτηρήσεως και ελέγχου του παραγωγικού δυναμικού και του όγκου παραγωγής και των πωλήσεων δεν περιέχει καμμία μομφή εις βάρος της προσφεύγουσας, εφόσον αυτή δεν παρέσχε πληροφορίες στη Fides ούτε έλαβε καμμία έκθεση παραγωγικού δυναμικού.
- 174 Η αιτιολογία της αποφάσεως σχετικά με τις ανεκτέλεστες παραγγελίες και τις διακοπές παραγωγής έχει αμιγώς θεωρητικό χαρακτήρα. Δεν περιέχει καν μνεία περί ενδεχομένης συμφωνίας με τέτοιο αντικείμενο, εφόσον, κατά την απόφαση, υπήρξε απλώς κάποιο χαλαρό σύστημα ενθαρρύνσεως.
- 175 Όσον αφορά, τέλος, τη συμφωνία που φέρεται ότι συνήφθη εντός της PWG σχετικά με την παγίωση των μεριδίων που κατείχαν οι κυριότεροι παραγωγοί στην αγορά, η προσφεύγουσα επαναλαμβάνει ότι δεν μετείχε σ' αυτές τις συναντήσεις. Περαιτέρω, ούτε η δήλωση της Stora (παράρτημα 43 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων) ούτε το σημείωμα της Rena που αφορούσε συνεδρίαση της NPI (παράρτημα 102 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, βλ. αιτιολογική σκέψη 58 της αποφάσεως) περιέχει στοιχεία από τα οποία να συνάγεται ότι η προσφεύγουσα μετέσχε σε διαβούλευση. Ειδικότερα, η δήλωση της Stora αποκαλύπτει ότι οι συζητήσεις για τα μερίδια αγοράς ήσαν άκρως αόριστες και δεν αφορούσαν τις κατ' ιδίαν επιχειρήσεις.
- 176 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ύπαρξη συμπαιγνίας σχετικά με τον έλεγχο του όγκου παραγωγής είναι αποδεδειγμένη (αιτιολογικές σκέψεις 51 έως 71 της αποφάσεως).
- 177 Η πολιτική της τιμής πριν από την ποσότητα περιγράφηκε λεπτομερώς από τη Stora (παράρτημα 39 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων). Η εφαρμογή της πολιτικής αυτής εσήμαινε έλεγχο του όγκου παραγωγής και της προσαρμογής του στη ζήτηση. Γι' αυτόν τον λόγο, οι παραγωγοί αντήλασαν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση των ανεκτελέστων παραγγελιών, τις εισερχόμενες παραγγελίες και τη χρήση του παραγωγικού δυναμικού. Περαιτέρω, αντήλασαν πληροφορίες για τη διάρκεια των διαστημάτων διακοπής που σχεδίαζαν να εφαρμόσουν ή είχαν εφαρμόσει, ώστε να προγραμματίζουν τα διαστήματα διακοπής στην κλίμακα του κλάδου.

- 178 Την περιγραφή αυτή της πολιτικής της τιμής πριν από την ποσότητα επιρρων-
νύουν ένα σημείωμα της Mayr-Melnhof σχετικά με τη συνεδρίαση της ΟΕ της
3ης Οκτωβρίου 1989 (παράρτημα 70 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), ένα
εμπιστευτικό σημείωμα της 28ης Δεκεμβρίου 1988, συντεταγμένο από τον διευ-
θυντή πωλήσεων της Mayr-Melnhof (παράρτημα 73 της ανακοινώσεως των
αιτιάσεων), καθώς και τα παραρτήματα 113, 130 και 131 της ανακοινώσεως των
αιτιάσεων.
- 179 Όσον αφορά τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις σχετικές συζητήσεις, η
Επιτροπή τονίζει ότι τη συμμετοχή της αποδεικνύει το γεγονός ότι εξασφάλισε,
επί μακρό χρονικό διάστημα, την προεδρία της PWG, εντός της οποίας γίνο-
νταν οι εν λόγω συζητήσεις.
- 180 Περαιτέρω, τον ρόλο της προσφεύγουσας επιβεβαιώνουν πολυάριθμα έγγραφα,
και ειδικότερα τα παραρτήματα 70, 130 και 131 της ανακοινώσεως των αιτιά-
σεων, που επανειλημμένα μνημονεύουν την προσφεύγουσα.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 181 Κατά το άρθρο 1 της αποφάσεως, οι αποδέκτριες της αποφάσεως επιχειρήσεις
παρέβησαν το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης συμμετέχοντας, κατά
την περίοδο αναφοράς, σε συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική με τις οποίες
οι προμηθευτές χαρτονιού στην Κοινότητα, μεταξύ άλλων, «συμφώνησαν
άτυπα να διατηρηθούν σταθερά τα μερίδια των σημαντικότερων παραγωγών
στην αγορά με κατά καιρούς τροποποιήσεις» και «έλαβαν, όλο και συχνότερα
από τις αρχές του 1991, εναρμονισμένα μέτρα ελέγχου της προσφοράς του
προϊόντος στην κοινοτική αγορά, για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή των εν
λόγω εναρμονισμένων αυξήσεων των τιμών».
- 182 Κατά την Επιτροπή, οι δύο αυτές μορφές συμπαιγνίας, οι οποίες περιγράφονται
στην απόφαση ως «επιβολή πειθαρχίας στην αγορά», εισήχθησαν για πρώτη
φορά κατά την περίοδο αναφοράς από τους μετέχοντες στις συναντήσεις της

PWG. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 37, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως, το αληθές έργο της PWG, όπως περιγράφεται από τη Stora, «ήταν η διεξαγωγή “συζητήσεων και συνεννοήσεων για την αγορά, τα μερίδια της αγοράς, τις τιμές, τις αυξήσεις των τιμών και την παραγωγική ικανότητα”».

183 Όσο για τον ρόλο της PWG στη συμπαιγνία περί τα μερίδια αγοράς, η απόφαση (αιτιολογική σκέψη 37, πέμπτο εδάφιο) επισημαίνει: «Σε συνδυασμό με τις ενέργειες για αύξηση των τιμών, η PWG πραγματοποιούσε λεπτομερείς συζητήσεις για τα μερίδια των εθνικών ομίλων και των μεμονωμένων ομίλων παραγωγών στην αγορά της Δυτικής Ευρώπης. Κατόπιν αυτών, οι συμμετέχοντες κατέληγαν σε ορισμένες “άτυπες συμφωνίες” για τα αντίστοιχα μερίδια της αγοράς, με στόχο να μην τεθούν σε κίνδυνο οι συντονισμένες πρωτοβουλίες για τις τιμές λόγω υπερβάλλουσας προσφοράς. Οι μεγαλύτεροι όμιλοι παραγωγών συμφωνούσαν στην ουσία να διατηρήσουν τα μερίδιά τους στην αγορά στα επίπεδα που εγνωστοποιούνται κάθε χρόνο μέσω των στοιχείων για την ετήσια παραγωγή και τις πωλήσεις, τα οποία η Fides ανακοίνωσε στην τελική τους μορφή τον Μάρτιο του επόμενου έτους. Σε κάθε συνεδρίαση της PWG αναλύονταν οι εξελίξεις των μεριδίων της αγοράς βάσει των μηνιαίων εκθέσεων της Fides και, εάν προέκυπταν σημαντικές διακυμάνσεις, εξητούντο εξηγήσεις από την επιχείρηση που εθεωρείτο υπεύθυνη».

184 Κατά την αιτιολογική σκέψη 52, «η συμφωνία που επιτεύχθηκε στην PWG κατά το 1987 προέβλεπε το “πάγωμα” στα τότε επίπεδα των μεριδίων των κυριότερων παραγωγών στην αγορά της Δυτικής Ευρώπης, χωρίς προσπάθειες για την προσέλκυση νέων πελατών ή την επέκταση των υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με επιθετική πολιτική τιμολόγησης».

185 Στην αιτιολογική σκέψη 56, πρώτο εδάφιο, τονίζεται: «Η βασική άτυπη συμφωνία μεταξύ των κυριότερων παραγωγών για τη διατήρηση των αντίστοιχων μεριδίων τους στην αγορά συνέχισε να ισχύει καθόλη την περίοδο που καλύπτει η παρούσα απόφαση». Κατά την αιτιολογική σκέψη 57, «η “εξέλιξη των μεριδίων της αγοράς” αναλυόταν σε κάθε συνεδρίαση της PWG βάσει προσωρινών στατιστικών στοιχείων». Τέλος, στην αιτιολογική σκέψη 56, τελευταίο εδάφιο, τονίζεται: «Οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στις συζητήσεις αυτές για τα

μερίδια της αγοράς ήταν εκείνες που εκπροσωπούντο στην PWG, και συγκεκριμένα η Cascades, η Finnboard, η KNP (μέχρι το 1988), η Mayr-Melnhof, η MoDo, η Sarrió, οι δύο όμιλοι παραγωγών της Stora, CBC και Feldmühle, και (από το 1988) η Weig».

186 Πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή ορθώς δέχτηκε την ύπαρξη συμπαιγνίας ως προς τα μερίδια αγοράς μεταξύ των μετεχόντων στις συναντήσεις της PWG.

187 Ειδικότερα, η ανάλυση της Επιτροπής στηρίζεται ουσιαστικά στις δηλώσεις της Stora (παραρτήματα 39 και 43 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), ενισχύεται δε από το παράρτημα 73 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων.

188 Στο παράρτημα 39 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, η Stora εξηγεί: «Η PWG συνεδρίαζε από το 1986 για να συνδράμει στην επιβολή πειθαρχίας στην αγορά (...). Μεταξύ άλλων (θεμιτών) δραστηριοτήτων, είχε ως αντικείμενο τη συζήτηση και τη συνεννόηση για την αγορά, τα μερίδια της αγοράς, τις τιμές, τις αυξήσεις των τιμών, τη ζήτηση και την παραγωγική ικανότητα. Ο ρόλος της ήταν, μεταξύ άλλων, να αξιολογεί και να παρουσιάζει στο συμβούλιο προέδρων την ακριβή κατάσταση της προσφοράς και της ζήτησης στην αγορά και τα μέτρα που έπρεπε να ληφθούν για να επιβληθεί τάξη σε αυτήν».

189 Όσον αφορά ειδικότερα τη σύμπραξη σχετικά με τα μερίδια αγοράς, η Stora δηλώνει ότι, «στο πλαίσιο της PWG, εξετάζονταν τα μερίδια τα οποία κατελάμβαναν οι εθνικοί όμιλοι της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της ΕΖΕΣ και των λοιπών χωρών τις οποίες εφοδίαζαν τα μέλη της PG Paperboard» και ότι η PWG «διερευνούσε τη δυνατότητα να διατηρηθούν τα μερίδια αγοράς στα επίπεδα του προηγούμενου έτους» (πάρρτημα 39 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, παράγραφος 19). Επισημαίνει άλλωστε (ίδιο έγγραφο, παράγραφος 2) ότι, «κατά την ίδια περίοδο, έλαβαν επίσης χώρα συζητήσεις σχετικά με τα μερίδια αγοράς των κατασκευαστών στην Ευρώπη, έχοντας ως πρώτη περίοδο αναφοράς τα επίπεδα του 1987».

- 190 Σε απάντησή της σε ερώτημα της Επιτροπής της 23ης Δεκεμβρίου 1991, την οποία απέστειλε στις 14 Φεβρουαρίου 1992 (παράρτημα 43 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), η Stora διευκρινίζει ακόμη: «Οι συμπράξεις σχετικά με τα μερίδια αγοράς τις οποίες συνήπταν τα μέλη της PWG αφορούσαν την Ευρώπη στο σύνολό της. Οι συμπράξεις αυτές στηρίζονταν σε ετήσιους συνολικούς αριθμούς του προηγούμενου έτους, οι οποίοι είχαν συνήθως διαμορφωθεί οριστικά και ήταν διαθέσιμοι από τον μήνα Μάρτιο του επομένου έτους» (σημείο 1.1).
- 191 Ο ισχυρισμός αυτός επιβεβαιώνεται, στο ίδιο έγγραφο, από τα κάτωθι: «(...) οι συζητήσεις κατέληγαν σε συμπράξεις, οι οποίες, κατά κανόνα, συνήπτοντο κατά τον μήνα Μάρτιο κάθε έτους, μεταξύ των μελών της PWG, με σκοπό τη διατήρηση των μεριδίων τους στα επίπεδα του προηγούμενου έτους» (σημείο 1.4). Η Stora επισημαίνει ότι «κανένα μέτρο δεν λαμβανόταν για να εξασφαλισθεί η συμμόρφωση προς τις συμπράξεις» και ότι οι μετέχοντες στις συναντήσεις της PWG «είχαν επίγνωση ότι, εάν κατελάμβαναν κατ' εξαίρεση θέσεις σε ορισμένες αγορές εφοδιαζόμενες από άλλους, αυτοί θα έπρατταν το ίδιο σε άλλες αγορές» (ίδιο σημείο).
- 192 Τέλος, δηλώνει ότι στις συζητήσεις σχετικά με τα μερίδια αγοράς έλαβε μέρος και η Finnboard (σημείο 1.2).
- 193 Τους ισχυρισμούς της Stora ότι υπήρξε συμπαιγνία περί τα μερίδια αγοράς στηρίζει το παράρτημα 73 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων (βλ. ανωτέρω σκέψεις 152 και 178).
- 194 Κατά το έγγραφο αυτό, που μνημονεύεται στις αιτιολογικές σκέψεις 53 έως 55, η αποφασισθείσα το 1987 στενότερη συνεργασία στο πλαίσιο του «κύκλου των προέδρων» («Präsidentenkreis»), δημιούργησε «κερδισμένους» και «χαμένους». Ο συντάκτης του σημειώματος κατατάσσει τη Mayr-Melnhof μεταξύ των «χαμένων» για σειρά λόγων, και ιδίως για τους κάτωθι:
- «2) Η σύναψη συμφωνίας κατέστη δυνατή μόνο χάρη στην επιβολή “κυρώσεως” — απαίτησαν από μας να κάνουμε “θυσίες”.

- 3) Έπρεπε να “παγώσουν” τα μερίδια αγοράς του 1987, να διατηρηθούν οι υφιστάμενες επαφές και να μην κατακτηθεί καμμία νέα δραστηριότητα ή ποιότητα διά της προσφοράς ευνοϊκών τιμών (το αποτέλεσμα θα γίνει αισθητό τον Ιανουάριο του 1989 — αν όλοι οι μετέχοντες παραμείνουν συνεπείς).»
- 195 Τα παραπάνω αποσπάσματα πρέπει να γίνουν αντιληπτά στη γενικότερη αλληλουχία του σημειώματος.
- 196 Συναφώς, υπενθυμίζεται (βλ. σκέψη 155 ανωτέρω) ότι η έκφραση «κύκλος των προέδρων» ερμηνεύτηκε από την Mayr-Melnhof ως καταλαμβάνουσα ταυτόχρονα την PWG και την PC στο γενικότερο τους πλαίσιο, χωρίς δηλαδή να αναφέρεται σε κάποιο γεγονός ή κάποια συγκεκριμένη συνάντηση (παράρτημα 75 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, σημείο 2. α).
- 197 Ο συντάκτης αναφέρει, ακολούθως, ότι η συνεργασία αυτή οδήγησε σε «πειθαρχία όσον αφορά τις τιμές», από την οποία προκύπτουν «κερδισμένοι» και «χαμένοι».
- 198 Στο πλαίσιο αυτής, επομένως, της πειθαρχίας, την οποία αποφάσισε ο «κύκλος των προέδρων», πρέπει να γίνει νοητή η έκφραση που αναφέρεται στα μερίδια αγοράς που έπρεπε να παγωθούν στα επίπεδα του 1987.
- 199 Περαιτέρω, η παραπομπή στο 1987 ως έτος αναφοράς συμφωνεί με τη δεύτερη δήλωση της Stora (παράρτημα 39 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, βλ. σκέψη 188 ανωτέρω).
- 200 Όσο για τον ρόλο τον οποίο διαδραμάτισε η PWG στη συμπαιγνία για τον έλεγχο του εφοδιασμού, την οποία χαρακτήριζε η εξέταση των διαστημάτων

διακοπής λειτουργίας των μηχανών, η απόφαση αναφέρει ότι η PWG διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην εφαρμογή των διαστημάτων διακοπής λειτουργίας, όταν από το 1990, αυξήθηκε το παραγωγικό δυναμικό και υποχώρησε η ζήτηση: «(...) από τις αρχές του 1990, οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις (...) θεώρησαν αναγκαίο να συνεννοηθούν για την ανάγκη προσωρινής παύσης της παραγωγής στα πλαίσια της PWG. Οι μεγαλύτεροι παραγωγοί ανεγνώριζαν ότι δεν μπορούσαν να αυξήσουν τη ζήτηση με μείωση των τιμών και ότι η συνέχιση της χρησιμοποίησης όλης της παραγωγικής ικανότητας θα είχε απλώς ως αποτέλεσμα την πτώση των τιμών. Θεωρητικά, η περίοδος προσωρινής παύσης της παραγωγής που ήταν απαραίτητη για την εξισορρόπηση της προσφοράς και της ζήτησης μπορούσε να υπολογισθεί βάσει των εκθέσεων για την παραγωγική ικανότητα» (αιτιολογική σκέψη 70).

- 201 Η απόφαση επισημαίνει περαιτέρω: «Ωστόσο, η PWG δεν κατένεμε επίσημα το “χρόνο προσωρινής παύσης της παραγωγής” που αντιστοιχούσε σε κάθε παραγωγό. Σύμφωνα με τη Stora, αντιμετώπιζονταν πρακτικές δυσκολίες για την κατάρτιση ενός συντονισμένου σχεδίου όσον αφορά το χρόνο προσωρινής διακοπής της παραγωγής για όλους τους παραγωγούς. Η Stora αναφέρει ότι για τους λόγους αυτούς “υπήρχε μόνον ένα χαλαρό σύστημα ενθάρρυνσης”» (αιτιολογική σκέψη 71).
- 202 Πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξη συμπαιγνίας ως προς τα διαστήματα διακοπής της παραγωγής μεταξύ των μετεχόντων στις συναντήσεις της PWG.
- 203 Τα έγγραφα τα οποία προσκόμισε ενισχύουν την ανάλυσή της.
- 204 Με τη δεύτερη δήλωσή της (παράρτημα 39 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, παράγραφος 24), η Stora εξηγεί: «Με την υιοθέτηση, από την PWG, της πολιτικής της τιμής πριν από την ποσότητα και την προοδευτική εφαρμογή συστήματος ισοδυνάμων τιμών από το 1988, τα μέλη της PWG αναγνώρισαν ότι η τήρηση των διαστημάτων διακοπής της λειτουργίας ήταν αναγκαία για τη διατήρηση των τιμών ενώπιον της μειωμένης αυξήσεως της ζήτησεως. Αν οι κατασκευαστές δεν τηρούσαν τα διαστήματα διακοπής της λειτουργίας, θα τους ήταν αδύνατο να διατηρήσουν τις συμφωνηθείσες τιμές ενώπιον του αυξανόμενου πλεονάσματος του παραγωγικού δυναμικού».

205 Στην επόμενη παράγραφο της δηλώσεώς της, προσθέτει: «Το 1988 και 1989, η βιομηχανία μπορούσε να λειτουργήσει σχεδόν με το πλήρες δυναμικό της. Τα διαστήματα διακοπής, πέρα από το φυσιολογικό κλείσιμο λόγω επισκευών και διακοπών, κατέστησαν αναγκαία από το 1990 και μετά (...). Ακολούθως, αποδείχθηκαν αναγκαίες οι διακοπές λειτουργίας, όταν τα κύματα παραγγελιών σταματούσαν, για να διατηρηθεί η πολιτική της τιμής πριν από την ποσότητα. Τα διαστήματα διακοπής τα οποία όφειλαν να τηρούν οι παραγωγοί (για να εξασφαλίζουν τη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ παραγωγής και καταναλώσεως) μπορούσαν να υπολογίζονται βάσει των εκθέσεων για τις ποσότητες. Η ΡWΓ δεν υπεδείκνυε ρητά τα διαστήματα διακοπής που έπρεπε να τηρηθούν, παρ' όλον ότι υπήρχε κάποιο χαλαρό σύστημα ενθαρρύνσεως (...)».

206 Όσο για το παράρτημα 73 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, οι λόγοι τους οποίους επικαλείται ο συντάκτης για να εξηγήσει γιατί η Mayr-Melnhof ήταν μεταξύ των «χαμένων» κατά τον χρόνο της συντάξεώς της αποτελούν σημαντικά αποδεικτικά στοιχεία περί της υπάρξεως συμπαιγνίας μεταξύ των μετεχόντων στις συναντήσεις της ΡWΓ όσον αφορά τα διαστήματα διακοπής.

207 Ειδικότερα, ο συντάκτης διαπιστώνει:

«4) Στο σημείο αυτό η αντίληψη των ενδιαφερομένων μερών ως προς τον επιδιωκόμενο στόχο αρχίζει να δίσταται.

(...)

c) Όλοι οι υπεύθυνοι πωλήσεων και πράκτορές μας στην Ευρώπη ελευθερώθηκαν από τον όγκο πωλήσεων του προϋπολογισμού τους και ακολουθήθηκε μια αυστηρή πολιτική τιμών, μη επιδεχόμενη καμμία σχεδόν εξαίρεση (συχνά οι συνεργάτες μας δεν κατάλαβαν την αλλαγή στάσεώς μας απέναντι στην αγορά — στο παρελθόν, η μόνη απαίτηση αφορούσε τις ποσότητες, ενώ εφεξής σημασία είχε μόνο η πειθαρχία ως προς τις τιμές, με κίνδυνο να χρειαστεί να σταματήσουν οι μηχανές).»

208 Η Mayr-Melnhof υποστηρίζει (παράρτημα 75 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων) ότι το παρατιθέμενο ανωτέρω χωρίο αφορά την εσωτερική κατάσταση της επιχειρήσεως. Αν αναλυθεί όμως υπό το πρίσμα του γενικότερου πλαισίου του σημειώματος, το απόσπασμα αυτό εξηγεί πώς εφαρμοζόταν, σε επίπεδο εμπορικών υπευθύνων, μια αυστηρή πολιτική χαρασσομένη από τον «κύκλο των προέδρων». Το έγγραφο, επομένως, σημαίνει ότι οι μετέχοντες στη συμφωνία του 1987, δηλαδή τουλάχιστον οι μετέχοντες στις συναντήσεις της PWG, αναμφισβήτητα στάθμισαν ποιες θα ήσαν οι συνέπειες της χαρασσομένης πολιτικής, στην περίπτωση που αυτή θα εφαρμοζόταν αυστηρά.

209 Το γεγονός ότι μεταξύ των κατασκευαστών γινόταν, κατά την προπαρασκευή των ανατιμήσεων, συζήτηση για τα διαστήματα διακοπής επιρρωννύεται ιδίως από το από 6 Σεπτεμβρίου 1990 σημείωμα της Repa (παράρτημα 118 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων), που παραθέτει τα ποσά των ανατιμήσεων σε διάφορες χώρες, τις ημερομηνίες των μελλοντικών αναγγελιών αυτών των ανατιμήσεων, καθώς και κατάσταση των καταχωρισμένων παραγγελιών εκφρασμένη σε ημέρες εργασίας για διαφόρους κατασκευαστές.

210 Ο συντάκτης του εγγράφου σημειώνει ότι ορισμένοι κατασκευαστές προέβλεπαν διαστήματα διακοπής, πράγμα που εκφράζει, π.χ., ως εξής:

«Kyro	36 days	1 week
Simpele	28 days	1 week September
Ta	27 days	
Ingerois	24 days	23/september stop
Kopparfors	5-15 days	
	5 /9 will stop for five days».	

211 Τονίζεται ότι η προσφεύγουσα μετείχε στη συνεδρίαση της JMC την οποία αφορούσε το εν λόγω σημείωμα (συνημμένος στην απόφαση πίνακας 4). Συναφώς, δεν αμφισβητείται ότι τα προαναφερόμενα ονόματα «Kyro», «Simpele», «Ta» για την Tako και «Ingerois» αναφέρονται στους τόπους παραγωγής χαρτονιού των εταιριών μελών της Finnboard, ήτοι της Oy Kyro AB, της United Paper Mills Ltd, της Metsä-Serla Oy και της Tampella Corporation.

- 212 Βάσει των προεκτεθέντων, συμπεραίνεται ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξη συμπαιγνίας ως προς τα μερίδια αγοράς μεταξύ των μετεχόντων στις συναντήσεις της PWG, καθώς και συμπαιγνίας ως προς τα διαστήματα διακοπής της παραγωγής μεταξύ των αυτών επιχειρήσεων. Καθόσον αποδεικνύεται η συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συναντήσεις της PWG, η επιχείρηση δε αυτή κατονομάζεται ρητώς στα κυριότερα επιβαρυντικά αποδεικτικά στοιχεία (δηλώσεις της Stora), ορθώς η Επιτροπή εθεώρησε την προσφεύγουσα υπαίτια συμμετοχής στις δύο αυτές πτυχές της συμπαιγνίας.
- 213 Τη διαπίστωση αυτή δεν αποδυναμώνουν οι επικρίσεις της προσφεύγουσας κατά των δηλώσεων της Stora, με τις οποίες αυτή αμφισβητεί την αποδεικτική τους ισχύ.
- 214 Συγκεκριμένα, δεν αμφισβητείται ότι οι δηλώσεις της Stora προέρχονται από μια από τις επιχειρήσεις που φέρονται μετασχούσες στην καταλογιζόμενη παράβαση και ότι περιέχουν λεπτομερή περιγραφή της φύσεως των συζητήσεων που διεξήγοντο εντός των οργάνων της PG Paperboard, του στόχου τον οποίον επιδίωκαν οι μετέχουσες σ' αυτό επιχειρήσεις, καθώς και της συμμετοχής των εν λόγω επιχειρήσεων στις συναντήσεις των διαφόρων οργάνων του. Καθόσον δε το καίριο αυτό αποδεικτικό στοιχείο επιρρωννύεται από άλλα έγγραφα της δικογραφίας, παρέχει πρόσφορο έρεισμα στους ισχυρισμούς της Επιτροπής.
- 215 Άπαξ η Επιτροπή απέδειξε την ύπαρξη των δύο αυτών πτυχών της συμπαιγνίας, παρέλκει η εξέταση των λοιπών εγγράφων τα οποία επικρίνει η προσφεύγουσα.
- 216 Επειδή κανένα από τα σκέλη του λόγου ακυρώσεως δεν έγινε δεκτό, ο λόγος ακυρώσεως πρέπει ν' απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του λόγου ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, καθ' όσον η Επιτροπή δεν έλαβε δεόντως υπόψη τις συνθήκες του ανταγωνισμού και την κατάσταση της αγοράς

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 217 Ο λόγος αυτός υποδιαιρείται σε δύο σκέλη.
- 218 Με το πρώτο σκέλος, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, λόγω των συνθηκών της αγοράς, δεν είχε συμφέρον να μετέχει σε διαβούλευση αποσκοπούσα στον περιορισμό του ανταγωνισμού.
- 219 Συναφώς, όπως προκύπτει από την απόφαση, το 1990, οι εξαγωγές των σκανδιναβικών χωρών αποτελούντο κυρίως από χαρτόνι GC και SBS, ενώ 80 % του χαρτονιού που παραγόταν στη Φινλανδία ήταν ποιότητας GC. Περαιτέρω, οι εξαγωγές των κρατών μελών της ΕΖΕΣ κάλυπταν περίπου το ήμισυ της καταναλώσεως χαρτονιού GC στην Κοινότητα. Συνεπώς, συμφέρον προς ανάπτυξη της κοινοτικής αγοράς χαρτονιού είχε η προσφεύγουσα μόνο για το χαρτόνι GC.
- 220 Οι παραγωγοί χαρτονιού GC δεν εθίγησαν σχεδόν καθόλου από τις δυσχέρειες διαθέσεως τις οποίες συνάντησαν οι παραγωγοί χαρτονιού GD, διότι η ζήτηση χαρτονιού GC αυξήθηκε, κατά το δεύτερο ήμισυ της δεκαετίας του 80, τρεις φορές ταχύτερα απ' ό,τι η ζήτηση χαρτονιού GD, οι δε Σκανδιναβοί παραγωγοί χαρτονιού GC κατάφεραν να αυξάνουν διαρκώς τα μερίδιά τους στην αγορά. Αντιθέτως, οι παραγωγοί χαρτονιού GD υφίσταντο έντονο ανταγωνισμό. Τα αποτελέσματα αυτής της καταστάσεως του ανταγωνισμού, που ευνοούσε τους παραγωγούς χαρτονιού GC, ενισχύονταν αφενός μεν από την κατακόρυφη συγκέντρωση της παραγωγικής τους δομής (οι χαρτονοποιές ήσαν εγκατεστημένες σε άμεση γειτνίαση με τα δάση και με τα εργοστάσια χαρτοπολτού), αφετέρου δε από το γεγονός ότι οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις των Φινλανδών

παραγωγών ήταν πιο εκσυγχρονισμένες. Σ' αυτό το πλαίσιο, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι ο μέσος όρος των κερδών εκμεταλλεύσεως των παραγωγών χαρτονιού ανερχόταν σε 20 % κατά την καλυπτόμενη από την απόφαση περίοδο (αιτιολογική σκέψη 16).

- 221 Επομένως, λόγω των συνθηκών της αγοράς και της ανταγωνιστικής θέσεως στην οποία βρισκόταν τότε η προσφεύγουσα, δεν είχε συμφέρον να μετάσχει σε σύμπραξη που αποσκοπούσε στον περιορισμό του ανταγωνισμού. Επειδή δε η Επιτροπή παρέλειψε να λάβει υπόψη τις ειδικές αυτές περιστάσεις, η ανάλυσή της για τις συνθήκες της αγοράς είναι ανεπαρκής και εσφαλμένη.
- 222 Με το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η απόφαση στηρίζεται σε ανεπαρκή ανάλυση των συνθηκών της αγοράς, καθ' όσον δεν περιέχει καμμία διαπίστωση σχετικά με το αν υπήρχε, κατά τον κρίσιμο χρόνο, πραγματικός ανταγωνισμός. Η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη, κατά τον υπολογισμό τουλάχιστον των προστίμων, το γεγονός ότι, και αν ακόμη υπήρχε διαβούλευση, δεν θα είχε, ούτως ή άλλως, καμμία επίδραση επί του πραγματικού ανταγωνισμού.
- 223 Επί του πρώτου σκέλους του λόγου ακυρώσεως, η Επιτροπή διατείνεται ότι, άπαξ η συμμετοχή της προσφεύγουσας στη σύμπραξη αποδεικνύεται, παρέλκει να εξετασθεί αν είχε συμφέρον να συμμετέχει σε αυτήν. Εν πάση περιπτώσει, η προσφεύγουσα είχε προφανές συμφέρον να διατηρούνται οι τιμές τεχνητά υψηλές. Συγκεκριμένα, και αν ακόμη υποτεθεί ότι ευσταθούν οι ισχυρισμοί της περί ευνοϊκής ανταγωνιστικής θέσεως των παραγωγών χαρτονιού GC, η διατήρηση των υψηλών τιμών τής προσπόρισε ακόμη μεγαλύτερο πλεονέκτημα έναντι των παραγωγών χαρτονιού GD.
- 224 Τέλος, ο μέσος όρος των κερδών εκμεταλλεύσεως ανερχόταν όντως σε 20 % (αιτιολογική σκέψη 16 της αποφάσεως).

- 225 Επί του δευτέρου σκέλους του λόγου ακυρώσεως, η Επιτροπή διατείνεται ότι η μελέτη η συνταχθείσα από την London Economics (στο εξής: έκθεση LE), την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα, δεν αποκρούει ούτε την ύπαρξη της συμπράξεως ούτε την επίδρασή της στην ακώλυτη λειτουργία του ανταγωνισμού.
- 226 Εν πάση περιπτώσει, επειδή ο σκοπός της συμπράξεως αντιβαίνει προδήλως στον ανταγωνισμό, δεν είναι αναγκαίο ν' αποδειχθεί η ύπαρξη συγκεκριμένης επιδράσεως στην αγορά (απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1966, 56/64 και 58/64, Consten και Grundig κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 363, 374).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 227 Όπως διαπιστώθηκε ήδη, η Επιτροπή απέδειξε ότι η προσφεύγουσα μετείχε από μεν τα μέσα 1986 σε συμπαιγνία επί των τιμών, από δε τα τέλη 1987 σε συμπαιγνία ως προς τα μερίδια αγοράς και ως προς τα διαστήματα διακοπής της λειτουργίας, ήτοι σε τρία συστατικά στοιχεία της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της αποφάσεως.
- 228 Περαιτέρω, η Επιτροπή κατέληξε, χωρίς να αποκρουσθεί από την προσφεύγουσα, ότι οι παραπάνω μορφές συμπαιγνίας αποσκοπούσαν στον περιορισμό του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς και είχαν επηρεάσει τον ανταγωνισμό μεταξύ κρατών μελών (αιτιολογικές σκέψεις 133 έως 138 της αποφάσεως).
- 229 Υπ' αυτές τις συνθήκες, είναι αλυσιτελή τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας αφενός μεν ότι δεν είχε συμφέρον να μετάσχει σε σύμπραξη, αφετέρου δε ότι η διαβούλευση δεν επηρέασε τον πραγματικό ανταγωνισμό. Συγκεκριμένα, και αν ακόμη υποτεθεί ότι ευσταθούν οι πραγματικοί ισχυρισμοί τους οποίους

προβάλλει στο πλαίσιο της επιχειρηματολογίας της η προσφεύγουσα, το γεγονός αυτό δεν πλήττει τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι υπήρξε παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

230 Επομένως, ο παρών λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

Επί του αιτήματος ακυρώσεως του άρθρου 2 της αποφάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

231 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η εντολή που διατυπώνεται στο άρθρο 2 της αποφάσεως είναι όλως αόριστη και ότι δεν προκύπτει απ' αυτήν τίνων πληροφοριών απαγορεύεται η ανταλλαγή. Είναι ανεπίτρεπτο το άρθρο 2 της αποφάσεως να επιροίπτει στις επιχειρήσεις τον κίνδυνο του προσδιορισμού της εκτάσεως της εντολής. Η αοριστία, άλλωστε, του άρθρου 2 στερεί την απόφαση του εκτελεστού της χαρακτήρα.

232 Περαιτέρω, η εντολή είναι αδικαιολόγητη, καθ' όσον απαγορεύει την ανταλλαγή συγκεφαλαιωτικών στοιχείων σχετικά με την κατάσταση των εισερχόμενων και των ανεκτέλεστων παραγγελιών. Η ανταλλαγή τέτοιων στοιχείων είναι εντελώς αβλαβής και δεν δικαιολογείται η απαγόρευσή της από το ό,τι είναι δυνατή η χρήση των ανταλλασσόμενων πληροφοριών για σκοπούς αντίθετους στον ανταγωνισμό.

233 Τέλος, σύστημα ανταλλαγής τέτοιων συγκεντρωτικών στοιχείων κοινοποίησε στην Επιτροπή η ένωση CEPI-Cartonboard. Εφόσον το άρθρο 2 της αποφάσεως απαγορεύει, στην πραγματικότητα, το σύστημα αυτό, η Επιτροπή όφειλε, πριν εκδώσει την απόφαση, να ελέγξει αν επληρούντο οι προϋποθέσεις απαλ-

λαγής βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης, η δε απόφαση έπρεπε να είναι αιτιολογημένη ως προς το ζήτημα αυτό. Υπήρξε, επομένως, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας της προσφεύγουσας, διότι η Επιτροπή δεν άκουσε την ένωση CEPI-Cartonboard πριν εκδώσει την απόφαση.

- 234 Η Επιτροπή αποκρούει τον ισχυρισμό ότι η εντολή του άρθρου 2 της αποφάσεως είναι υπερβολικά αφηρημένη και αόριστη. Το διατακτικό της αποφάσεως πρέπει να γίνει αντιληπτό υπό το πρίσμα του αιτιολογικού της, μια τέτοια δε ανάγνωση παρέχει στους αποδέκτες τη δυνατότητα να συλλάβουν την ακριβή έκταση της απαγορεύσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 1975, 40/73 έως 48/73, 50/73, 54/73, 55/73, 56/73, 111/73, 113/73 και 114/73, *Suiker Unie κ.λπ. κατά Επιτροπής*, Συλλογή τόμος 1975, σ. 507, σκέψεις 122 έως 124). Εν προκειμένω, το σκεπτικό της αποφάσεως εκθέτει λεπτομερώς τα πραγματικά στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται η απαγόρευση.
- 235 Οι απαγορεύσεις που παρατίθενται στο άρθρο 2, πρώτο και τέταρτο εδάφιο, αφορούν την παύση και την παράλειψη στο μέλλον της παραβάσεως που περιγράφεται στο σκεπτικό της αποφάσεως. Επί πλέον, το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο περιέχουν απλώς περιγραφή — σκοπό έχουσα να βοηθήσει τους κατασκευαστές να οργανώσουν τη συμπεριφορά τους στο μέλλον — του τρόπου με τον οποίον μπορεί να οργανωθεί θεμιτή ανταλλαγή πληροφοριών. Αυτό προκύπτει από τις θετικές διατυπώσεις που χρησιμοποιούνται στο κείμενο αυτών των εδαφίων.
- 236 Ως προς την απαγόρευση ανταλλαγής πληροφοριών, υπό συγκεντρωτική μορφή, σχετικά με την κατάσταση των εισερχόμενων και των ανεκτέλεστων παραγγελιών, η Επιτροπή διατείνεται ότι, στην αγορά του χαρτονιού, η απαγόρευση αυτή δικαιολογείται λόγω του υψηλού βαθμού συγκεντρώσεως της βιομηχανίας και της ομοιογένειας των προϊόντων της. Παραπέμποντας στις αιτιολογικές σκέψεις 68 έως 70 της αποφάσεως, υποστηρίζει ότι η τακτική ανταλλαγή τέτοιων πληροφοριών δημιουργεί διαφάνεια των συνθηκών της αγοράς, η οποία επιτρέπει, στην κλίμακα ολόκληρου του κλάδου, αφενός μεν τον σχεδιασμό των χρόνων διακοπής χάριν προλήψεως πτώσεως των τιμών. αφετέρου δε τη δυνατότητα ανατιμήσεων. Εξ άλλου, οι παραγωγοί χαρτονιού έχουν ήδη χρησιμοποιήσει τις ανταλλασσόμενες πληροφορίες για να διαμορφώσουν κοινή εμπορική πολιτική.

- 237 Συνεπώς, ορθώς η Επιτροπή έκρινε ότι η ανταλλαγή των επιδίκων πληροφοριών συνιστούσε, στην οικεία αγορά, περιορισμό του ανταγωνισμού απαγορευόμενο από το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 238 Τέλος, το άρθρο 2 της αποφάσεως δεν αφορά το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών το οποίο κοινοποίησε η ένωση CEPI-Cartonboard.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 239 Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 2 της αποφάσεως έχει ως εξής:

«Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 πρέπει να παύσουν αμέσως την ανωτέρω παράβαση, εάν δεν το έχουν ήδη πράξει. Πρέπει στο εξής να απέχουν, στα πλαίσια των δραστηριοτήτων τους στον τομέα του χαρτονιού, από οιαδήποτε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική που μπορεί να έχει το ίδιο ή παρόμοιο αντικείμενο ή αποτέλεσμα, συμπεριλαμβανόμενης και οποιασδήποτε ανταλλαγής εμπορικών πληροφοριών:

- α) με την οποία οι συμμετέχοντες ενημερώνονται άμεσα ή έμμεσα για την παραγωγή, τις πωλήσεις, τις ανεκτέλεστες παραγγελίες, τα ποσοστά χρησιμοποίησης των μηχανημάτων, το κόστος των τιμών πώλησης ή τα σχέδια εμπορίας των άλλων παραγωγών, ή
- β) με την οποία, ακόμη και εάν δεν κοινοποιούνται συγκεκριμένες πληροφορίες, προωθείται, διευκολύνεται ή ενθαρρύνεται μια κοινή αντίδραση του κλάδου όσον αφορά τις τιμές ή τον έλεγχο της παραγωγής ή

- γ) με την οποία μπορεί να ελεγχθεί η συμμετοχή ή η συμμόρφωση προς οποιαδήποτε ρητή ή σιωπηρή συμφωνία όσον αφορά τις τιμές ή την κατανομή της αγοράς στην Κοινότητα.

Κάθε σύστημα ανταλλαγής γενικών πληροφοριών μεταξύ τους (όπως το σύστημα Fides ή το σύστημα που θα το διαδεχθεί) πρέπει να εφαρμόζεται με τρόπο ώστε να αποκλείεται όχι μόνο η παροχή οποιωνδήποτε πληροφοριών για την εξακρίβωση της συμπεριφοράς μεμονωμένων παραγωγών, αλλά και η κοινοποίηση οποιωνδήποτε στοιχείων σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση των εισερχόμενων και ανεκτέλεστων παραγγελιών, την πρόβλεψη του ποσοστού χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας (έστω και αν πρόκειται, και στις δύο περιπτώσεις, για συνολικά μεγέθη) ή την παραγωγική ικανότητα κάθε μηχανήματος.

Κάθε τέτοιο σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών πρέπει να περιορίζεται στη συλλογή και κοινοποίηση συγκεντρωτικών στατιστικών στοιχείων για την παραγωγή και για τις πωλήσεις που δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προώθηση ή τη διευκόλυνση μιας κοινής βιομηχανικής συμπεριφοράς.

Οι επιχειρήσεις καλούνται επίσης να απέχουν από οποιαδήποτε ανταλλαγή πληροφοριών που έχουν σημασία για τον ανταγωνισμό πέραν εκείνων των οποίων επιτρέπεται η ανταλλαγή, και να μη συμμετέχουν σε οποιεσδήποτε συνεδριάσεις ή άλλες επαφές για να συζητήσουν τη σημασία των ανταλλασσόμενων πληροφοριών ή την πιθανή ή ενδεχόμενη αντίδραση του κλάδου ή μεμονωμένων παραγωγών στις πληροφορίες αυτές.

Τάσσεται προθεσμία τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης για να γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις σε οποιοδήποτε σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών.»

- 240 Όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 165, το άρθρο 2 της αποφάσεως έχει ως νομική βάση το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17. Δυνάμει δε της διατάξεως αυτής, αν η Επιτροπή διαπιστώσει παράβαση των διατάξεων, μεταξύ άλλων, του άρθρου 85, δύναται να υποχρεώσει τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να παύσουν τη διαπιστωθείσα παράβαση.
- 241 Κατά πάγια νομολογία, η εφαρμογή του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 μπορεί να συνεπάγεται απαγόρευση εξακολούθησεως ορισμένων δραστηριοτήτων, πρακτικών ή καταστάσεων που έχουν κριθεί παράνομες (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 6ης Μαρτίου 1974, 6/73 και 7/73, Istituto Chemioterapico Italiano και Commercial Solvents κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 113, σκέψη 45, και της 6ης Απριλίου 1995, C-241/91 P και C-242/91 P, RTE και ITP κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-743, σκέψη 90), αλλά και απαγόρευση παρόμοιας συμπεριφοράς στο μέλλον (απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Οκτωβρίου 1994, T-83/91, Tetra Pak κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-755, σκέψη 220).
- 242 Επί πλέον, κατά το μέτρο που η εφαρμογή του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 πρέπει να γίνεται σε συνάρτηση προς τη διαπιστωθείσα παράβαση, η Επιτροπή έχει την εξουσία να καθορίζει την έκταση των υποχρεώσεων τις οποίες υπέχουν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις προκειμένου να τεθεί τέρμα στην εν λόγω παράβαση. Οι βαρύνουσες κατ' αυτόν τον τρόπο τις επιχειρήσεις υποχρεώσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν το μέτρο που είναι ενδεδειγμένο και αναγκαίο για να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος σκοπός, δηλαδή η αποκατάσταση της νομιμότητας σε σχέση με τους κανόνες που παραβιάστηκαν (προαναφερθείσα απόφαση RTE και ITP κατά Επιτροπής, σκέψη 93· βλ., στην ίδια κατεύθυνση, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουνίου 1995, T-7/93, Langnese-Iglo κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1533, σκέψη 209, και T-9/93, Schöller κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1611, σκέψη 163).
- 243 Όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας το άρθρο 2 της αποφάσεως χωρίς να αποφανθεί αν το κοινοποιηθέν από την CEPI-Cartonboard σύστημα συμβιβάζεται ή όχι με το άρθρο 85, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιον, επισημαίνεται ότι η κοινοποίηση στην οποία προέβη η ένωση αυτή στις 6 Δεκεμβρίου 1993 αφορούσε ένα νέο σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών, διαφορετικό από εκείνο το οποίο εξέτασε με την απόφαση η Επιτροπή. Συνεπώς, η Επιτροπή, θεσπίζοντας το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν είναι δυνατόν να εκτίμησε τη νομιμότητα του νέου συστήματος

στο πλαίσιο της αποφάσεως αυτής. Δικαιολογημένα, άρα, περιορίστηκε στην εξέταση του παλαιού συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών και έλαβε θέση επ' αυτού με το άρθρο 2 της αποφάσεως.

244 Για να ελεγχθεί, ακολούθως, αν — όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα — η περιεχόμενη στο άρθρο 2 της αποφάσεως εντολή είναι ευρύτερη του δέοντος, πρέπει να εξετασθεί το περιεχόμενο καθεμιάς από τις απαγορεύσεις τις οποίες επιβάλλει στις επιχειρήσεις.

245 Η απαγόρευση του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος — κατά την οποία οι επιχειρήσεις πρέπει στο εξής να απέχουν από οιαδήποτε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική δυνάμενη να έχει το ίδιο ή παρόμοιο αντικείμενο ή αποτέλεσμα με τις παραβάσεις που διαπιστώνονται στο άρθρο 1 της αποφάσεως — έχει ως μοναδικό σκοπό να εμποδίσει τις επιχειρήσεις να συνεχίσουν να εκδηλώνουν τη συμπεριφορά της οποίας διαπιστώθηκε ο παράνομος χαρακτήρας. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, θεσπίζοντας την απαγόρευση αυτή, δεν υπερέβη τις εξουσίες που της αναθέτει το άρθρο 3 του κανονισμού 17.

246 Ως προς το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α', β' και γ', οι διατάξεις του αφορούν ειδικότερα την απαγόρευση ανταλλαγής εμπορικών πληροφοριών στο μέλλον.

247 Η περιεχόμενη στο άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', εντολή, που απαγορεύει στο εξής κάθε ανταλλαγή εμπορικών πληροφοριών από τις οποίες οι μετέχοντες μπορούν να αντλήσουν, άμεσα ή έμμεσα, ατομικές πληροφορίες για τις ανταγωνίστριες επιχειρήσεις, προϋποθέτει ότι, με την απόφαση της Επιτροπής, έχει διαπιστωθεί ο παράνομος χαρακτήρας της ανταλλαγής πληροφοριών αυτής της φύσεως υπό το πρίσμα του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

- 248 Διαπιστώνεται, συναφώς, ότι το άρθρο 1 της αποφάσεως δεν λέει ότι η ανταλλαγή ατομικών εμπορικών πληροφοριών συνιστά, αυτή καθαυτή, παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 249 Γενικότερα ορίζει ότι οι επιχειρήσεις παρέβησαν το άρθρο αυτό της Συνθήκης συμμετέχοντας σε συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική με τις οποίες, μεταξύ άλλων, «αντήλλαξαν εμπορικές πληροφορίες (για τις παραδόσεις, τις τιμές, την παύση της λειτουργίας των εργοστασίων, τις ανεκτέλεστες παραγγελίες και τα ποσοστά χρησιμοποίησης των μηχανημάτων) για τη στήριξη των παραπάνω μέτρων».
- 250 Δεδομένου όμως ότι το διατακτικό της αποφάσεως πρέπει, κατά πάγια νομολογία, να γίνεται νοητό υπό το πρίσμα του αιτιολογικού της (προαναφερθείσα απόφαση *Suiker Unie* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 122), σημειώνεται ότι η αιτιολογική σκέψη 134, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως αναφέρει:

«Η μεταξύ των παραγωγών ανταλλαγή συνήθως εμπιστευτικών και λεπτής φύσης ατομικών εμπορικών πληροφοριών στις συνεδριάσεις της PG Paperboard (και ιδίως της JMC) σχετικά με τις ανεκτέλεστες παραγγελίες, την παύση της λειτουργίας των μηχανημάτων και τα ποσοστά παραγωγής, είχαν σαφώς ανταγωνιστικό χαρακτήρα και στόχος τους ήταν η εξασφάλιση όσο το δυνατό ευνοϊκότερων προϋποθέσεων για την εφαρμογή των συμπεφωνημένων πρωτοβουλιών για τις τιμές (...).»

- 251 Επομένως, εφόσον η Επιτροπή έκρινε προσηκόντως, με την απόφαση, ότι η ανταλλαγή ατομικών εμπορικών πληροφοριών συνιστούσε, αυτή καθαυτή, παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, η απαγόρευση μιας τέτοιας ανταλλαγής πληροφοριών στο μέλλον πληροί τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17.
- 252 Όσον αφορά τις απαγορεύσεις ανταλλαγής εμπορικών πληροφοριών που κατονομάζονται στο άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, στοιχεία β' και γ', της αποφάσεως,

πρέπει να εξετασθούν υπό το πρίσμα του δευτέρου, του τρίτου και του τετάρτου εδαφίου του ίδιου αυτού άρθρου, που αναπτύσσουν το περιεχόμενό τους. Σ' αυτό ακριβώς το πλαίσιο πρέπει να προσδιορισθεί εάν και κατά πόσον η Επιτροπή έκρινε παράνομες τις εν λόγω ανταλλαγές, με δεδομένο το ότι η έκταση των βαρυνουσών τις επιχειρήσεις υποχρεώσεων πρέπει να περιοριστεί στο μέτρο που είναι αναγκαίο για ν' αποκατασταθεί η νομιμότητα της συμπεριφοράς τους υπό το πρίσμα του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

253 Η απόφαση πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η Επιτροπή θεώρησε το σύστημα Fides αντίθετο προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, ως υποστήριγμα της διαπιστωθείσας συμπράξεως (αιτιολογική σκέψη 134, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως). Την ερμηνεία αυτή επιρρωννύει το γράμμα του άρθρου 1 της αποφάσεως, κατά το οποίο οι επιχειρήσεις αντήλλασαν εμπορικές πληροφορίες «για τη στήριξη των παραπάνω μέτρων» που κρίθηκαν αντίθετα στο άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

254 Η έκταση των απαγορεύσεων του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, στοιχεία β' και γ', της αποφάσεως για το μέλλον πρέπει να εκτιμηθεί υπό το φως της ερμηνείας αυτής, την οποία παρέχει η Επιτροπή για το αν το σύστημα Fides συμβιβάζεται με το άρθρο 85 της Συνθήκης.

255 Συναφώς, αφενός μεν οι εν λόγω απαγορεύσεις δεν περιορίζονται στις ανταλλαγές ατομικών εμπορικών πληροφοριών, αλλ' αφορούν και τις ανταλλαγές ορισμένων συγκεντρωτικών στατιστικών στοιχείων (άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', και δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως). Αφετέρου δε το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, στοιχεία β' και γ', της αποφάσεως απαγορεύει την ανταλλαγή ορισμένων στατιστικών πληροφοριών, για ν' αποφευχθεί η δημιουργία ενός πιθανού υποβάθρου ενδεχομένης αντίθετης στον ανταγωνισμό συμπεριφοράς.

256 Μια τέτοια απαγόρευση, καθόσον αποσκοπεί στην παρεμπόδιση της ανταλλαγής αμιγώς στατιστικών πληροφοριών μη εχουσών τον χαρακτήρα ατομικών ή δυναμένων να εξατομικευθούν πληροφοριών, με την αιτιολογία ότι οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για αντίθετους στον ανταγωνισμό σκοπούς, υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο προς απο-

κατάσταση της νομιμότητας της διαπιστωθείσας συμπεριφοράς. Ειδικότερα, αφενός μεν από την απόφαση δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή θεώρησε αυτή καθαυτή την ανταλλαγή στατιστικών στοιχείων ως παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Αφετέρου δε το γεγονός και μόνον ότι ένα σύστημα ανταλλαγής στατιστικών πληροφοριών ενδέχεται να χρησιμοποιηθεί για αντίθετους στον ανταγωνισμό σκοπούς δεν το καθιστά αντίθετο στο άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, διότι, υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να διαπιστωθεί ότι αυτό παράγει συγκεκριμένα αντίθετα στον ανταγωνισμό αποτελέσματα.

257 Κατά συνέπεια, το άρθρο 2, πρώτο έως τέταρτο εδάφιο, της αποφάσεως πρέπει να ακυρωθεί, πλην των ακολούθων χωριών:

«Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 πρέπει να παύσουν αμέσως την ανωτέρω παράβαση, εάν δεν το έχουν ήδη πράξει. Πρέπει στο εξής να απέχουν, στα πλαίσια των δραστηριοτήτων τους στον τομέα του χαρτονιού, από οιαδήποτε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική που μπορεί να έχει το ίδιο ή παρόμοιο αντικείμενο ή αποτέλεσμα, συμπεριλαμβανόμενης και οποιασδήποτε ανταλλαγής εμπορικών πληροφοριών:

α) με την οποία οι συμμετέχοντες ενημερώνονται άμεσα ή έμμεσα για την παραγωγή, τις πωλήσεις, τις ανεκτέλεστες παραγγελίες, τα ποσοστά χρησιμοποίησης των μηχανημάτων, το κόστος των τιμών πώλησης ή τα σχέδια εμπορίας των άλλων παραγωγών.

Κάθε σύστημα ανταλλαγής γενικών πληροφοριών μεταξύ τους (όπως το σύστημα Fides ή το σύστημα που θα το διαδεχθεί), πρέπει να εφαρμόζεται με τρόπο ώστε να αποκλείεται η παροχή οποιωνδήποτε πληροφοριών για την εξακρίβωση της συμπεριφοράς μεμονωμένων παραγωγών.»

Επί του αιτήματος ακυρώσεως ή μειώσεως του προστίμου

Επί του λόγου ακυρώσεως ότι το πρόστιμο υπολογίστηκε βάσει απρόσφορου κύκλου εργασιών

Επιχειρήματα των διαδίκων

258 Ο λόγος αυτός υποδιαιρείται σε δύο σκέλη.

259 Με το πρώτο σκέλος, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι κακώς το πρόστιμο υπολογίστηκε βάσει των κύκλων εργασιών τεσσάρων από τις εταιρίες μέλη της που παράγουν χαρτόνι, ήτοι της Kyro, της Metsä-Serla, της Tampella και της Paper Mills. Στην πραγματικότητα, ο κύκλος εργασιών της προσφεύγουσας το 1990 ήταν σημαντικά χαμηλότερος από τον κύκλο εργασιών των εταιριών αυτών. Κατά την έννοια του άρθρου 15 του κανονισμού 17, απετελείτο από τις προμήθειες τις οποίες τιμολογούσε στις εταιρίες μέλη για τις πωλήσεις τις οποίες πραγματοποιούσε.

260 Τονίζει ότι, κατά τις πωλήσεις τις οποίες πραγματοποιεί για λογαριασμό των εταιριών μελών της, δεν αποκτά την κυριότητα του εμπορεύματος, αλλά το δικαίωμα κυριότητας περιέρχεται απ' ευθείας από την εταιρία μέλος στον πελάτη. Ούτε είναι πιστώτρια των τελικών πελατών, εφόσον οι πιστώσεις εισέρχονται απ' ευθείας στην περιουσία των εταιριών μελών. Οι πελάτες επιθυμούν πάντα να τους παραδίδεται το εμπόρευμα από συγκεκριμένη χαρτονοποία. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα διεξάγει τις διαπραγματεύσεις με τους πελάτες βάσει συμβάσεων που έχουν ήδη συναφθεί, μπορεί δε να ενεργεί μόνο στο πλαίσιο των όρων πωλήσεως που έχουν ήδη καθορισθεί με τις συμβάσεις αυτές. Όσον αφορά τους ενδεχομένους νέους πελάτες, το προσωπικό πωλήσεων υποχρεούται να απευθύνεται στον τοπικό διευθυντή πωλήσεων της Finnboard, ο οποίος ενημερώνεται, στη συνέχεια, από την χαρτονοποία την οποία επιλέγει ο πελάτης, για να καθορισθούν οι όροι πωλήσεως. Τέλος, όταν η εν λόγω χαρτονοποία δέχεται την παραγγελία ενός πελάτη, η προσφεύγουσα αποστέλλει το τιμολόγιο για λογαριασμό της εν λόγω χαρτονοποίας.

- 261 Ασκεί επίσης ρόλο μεσάζοντος στις διαπραγματεύσεις σχετικά με τη μεταφορά και τη χρηματοδότηση.
- 262 Υποστηρίζει ότι, κατά την απόφαση, η Finnboard και οι εταιρίες μέλη της δεν πρέπει να θεωρούνται ως μία μόνη επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 85 της Συνθήκης. Η αντίληψη αυτή επιβεβαιώνει ότι ο κύκλος εργασιών που είναι ο κατάλληλος για τον υπολογισμό του προστίμου αποτελείται μόνον από τις προμήθειες τις οποίες εισπράττει η προσφεύγουσα.
- 263 Με το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, που εκτίθεται στην επιστολή της 19ης Ιουλίου 1995 την οποία απηύθυνε στο Πρωτοδικείο, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, κατά το υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή υπολόγισε το πρόστιμο βάσει εσφαλμένου κύκλου εργασιών. Συγκεκριμένα, υπολόγισε το πρόστιμο με βάση το ότι η προσφεύγουσα διέθεσε, κατά το 1990, 250 000 τόννους χαρτονιού, ενώ στην πραγματικότητα διέθεσε στο εμπόριο μόνο 219 364 τόννους. Η διαφορά αυτή εξηγείται από το γεγονός ότι ελήφθη εσφαλμένως υπόψη η παραγωγή χαρτιού ταπετσαρίας της Metsä-Serla. Εξηγώντας πώς υπολόγισε τον κύκλο εργασιών της για το 1990, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο κύκλος εργασιών της υπερεκτιμήθηκε κατά 17 %.
- 264 Σχετικά με το πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να εξομοιώνεται προς ανεξάρτητο εμπορικό πράκτορα. Πρέπει να αντιμετωπισθεί ως φορέας πωλήσεως και διανομής των εταιριών μελών της, για λογαριασμό των οποίων πραγματοποιεί όλες τις πωλήσεις, μέσω των δικών της θυγατρικών πωλήσεων. Οι συμβάσεις πωλήσεως και παραδόσεως συνήπτοντο απ' ευθείας μεταξύ της προσφεύγουσας και των πελατών της, οι δε παραδόσεις ετιμολογούντο στο δικό της όνομα. Επί πλέον, η προσφεύγουσα διαθέτει, ως ένα βαθμό, την εξουσία να διαπραγματεύεται με τους πελάτες τους ειδικούς όρους πωλήσεως. Όσο για το τίμημα των πωλήσεων, καταχωρίζονται στο μέρος του ισολογισμού που αφορά το κυκλοφορούν κεφάλαιο, ως ποσά εισπρακτέα από την προσφεύγουσα.
- 265 Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο σκοπός του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, θα ματαιωνόταν αν οι κατασκευαστές μπορούσαν, μέσω

της δημιουργίας ενός κοινού φορέα πωλήσεων, να περιορίζουν την ευθύνη τους σε 10 % των τρεχουσών δαπανών του φορέα αυτού.

266 Ως προς το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, η Επιτροπή, με την από 6 Οκτωβρίου 1995 επιστολή της, φρονεί ότι δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη, καθ' όσον η προσφεύγουσα παραιτήθηκε της ευχέρειας να καταθέσει υπόμνημα απαντήσεως με την από 19 Ιουλίου 1995 επιστολή της.

267 Απαντώντας, όμως, στην επιχειρηματολογία αυτή, η Επιτροπή παραδέχεται ότι εσφαλμένως δήλωσε, στο υπόμνημα αντικρούσεως, ότι το πρόστιμο είχε υπολογισθεί βάσει εμπορίας 250 000 τόννων για το 1990. Στην πραγματικότητα, έλαβε, βάσει των αριθμητικών τιμών της εμπορίας που της είχε γνωστοποιήσει η προσφεύγουσα, ως βάση υπολογισμού του κύκλου εργασιών την εμπορία 221 000 τόννων. Η διαφορά που υπάρχει με τον κύκλο εργασιών τον οποίον υπολόγισε η προσφεύγουσα εξηγείται από το γεγονός ότι η Επιτροπή εθεώρησε ότι η τιμή ανά τόνο την οποία χρησιμοποιούσε η προσφεύγουσα ήταν πολύ χαμηλή. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ελάμβανε ως μέση τιμή πωλήσεων 833 ECU ανά τόνο, ενώ από εμπιστευτικά πρακτικά που αποκαλύφθηκαν στις εγκαταστάσεις της βρετανικής της θυγατρικής προκύπτει ότι ακόμη και οι τιμές τις οποίες προέτεινε στους σημαντικούς πελάτες το 1990 ήταν κατά μέσο όρο πολύ πάνω από το κατώφλι των 1 000 ECU ανά τόνο. Επί πλέον, παρά τις αιτήσεις διασαφηνίσεων τις οποίες διατύπωσε η Επιτροπή, η προσφεύγουσα ουδέποτε εξήγησε ποια στοιχεία χρησιμοποιούσε για να καταλήξει στους κύκλους εργασιών των εταιριών μελών της.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

268 Ως προς το πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, όπως προκύπτει από την εξέταση των λόγων ακυρώσεως τους οποίους επικαλέστηκε η προσφεύγουσα προς στήριξη του αιτήματός της ακυρώσεως της αποφάσεως, η Επιτροπή απέδειξε τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συναντήσεις των οργάνων της PG Paperboard και στις διαβουλεύσεις με αντίθετο στον ανταγωνισμό σκοπό που διεξήγοντο κατά τις συναντήσεις αυτές. Η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε ότι,

αν το στοιχείο αυτό αποδεικνυόταν, θα μπορούσε να θεωρηθεί υπαίτια της παραβάσεως που διαπιστώθηκε με το άρθρο 1 της αποφάσεως και να υποστεί, γι' αυτόν τον λόγο, την επιβολή προστίμου βάσει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17.

269 Η διάταξη αυτή ορίζει:

«Η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει με απόφαση στις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων πρόστιμο ύψους χιλίων μέχρις ενός εκατομμυρίου λογιστικών μονάδων, ή και ποσό μεγαλύτερο από αυτό μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθη κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο από μία των επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν συνεργήσει στην παράβαση, όταν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας:

α) διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου 85 παράγραφος 1 [...]»

270 Κατά πάγια νομολογία, η χρήση του γενικού όρου «παράβαση» στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, που καλύπτει, χωρίς διάκριση, τις συμφωνίες, τις εναρμονισμένες πρακτικές και τις αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων, δείχνει ότι τα ανώτατα όρια που προβλέπει η διάταξη αυτή ισχύουν εξ ίσου αφενός για τις συμφωνίες και τις εναρμονισμένες πρακτικές και αφετέρου για τις αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων. Κατά συνέπεια, το ανώτατο όριο του 10 % του κύκλου εργασιών πρέπει να υπολογίζεται επί του κύκλου εργασιών που πραγματοποιεί καθεμιά από τις επιχειρήσεις που μετέχουν στις επίμαχες συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές ή το σύνολο των επιχειρήσεων που είναι μέλη των ενώσεων επιχειρήσεων, τουλάχιστον εφόσον, κατά τους εσωτερικούς κανόνες λειτουργίας της ενώσεως, είναι δυνατή η γένεση ευθύνης των μελών της. Το βάσιμο της αναλύσεως αυτής επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι η επιρροή που άσκησε η επιχείρηση επί της αγοράς δεν εξαρτάται από τον δικό της «κύκλο εργασιών», ο οποίος δεν προδίδει ούτε το μέγεθός της ούτε την οικονομική της ισχύ, αλλά από τον κύκλο εργασιών των μελών της, ο οποίος αποτελεί ένδειξη του μεγέθους και της οικονομικής της ισχύος (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 23ης Φεβρουαρίου 1994, Τ-39/42 και Τ-40/92, CB και Europay κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-49, σκέψεις 136 και 137, και της 21ης Φεβρουαρίου 1995, Τ-29/92, SPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-289, σκέψη 385).

- 271 Εν προκειμένω, καίτοι η προσφεύγουσα χαρακτηρίστηκε «επιχείρηση» (αιτιολογική σκέψη 173, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως), το πρόστιμο που της επιβλήθηκε δεν καθορίστηκε βάσει του κύκλου εργασιών που εμφανιζόταν στις δημοσιευθείσες ετήσιες εκθέσεις της και τους λογαριασμούς της, ο οποίος ισούται προς τις προμήθειες τις οποίες εισέπραττε η προσφεύγουσα επί των πωλήσεων χαρτονιού τις οποίες πραγματοποιούσε για λογαριασμό των εταιριών μελών της. Αντιθέτως, ο κύκλος εργασιών που ελήφθη ως βάση υπολογισμού του προστίμου αποτελείται από τη συνολική αξία των τιμολογίων των πωλήσεων τις οποίες πραγματοποίησε η προσφεύγουσα για τα μέλη της (βλ. αιτιολογική σκέψη 173, τρίτο εδάφιο, και αιτιολογική σκέψη 174, πρώτο εδάφιο).
- 272 Για να εκτιμηθεί αν δικαιολογημένα η Επιτροπή έλαβε υπόψη αυτόν τον κύκλο εργασιών, πρέπει να εκτιμηθούν οι βασικές πληροφορίες που προκύπτουν από τη δικογραφία και ιδίως από την απάντηση της προσφεύγουσας στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της προσφεύγουσας και τις έννομες και πραγματικές σχέσεις τις οποίες διατηρούσε με τις εταιρίες μέλη της.
- 273 Κατά το από 1ης Ιανουαρίου 1987 καταστατικό της, η προσφεύγουσα είναι ένωση που εμπορεύεται το χαρτόνι το οποίο παράγουν ορισμένα μέλη της, καθώς και προϊόντα του κλάδου χαρτοποιίας παραγόμενα από άλλα μέλη.
- 274 Κατά τα άρθρα 10 και 11 του εν λόγω καταστατικού, κάθε μέλος ορίζει εκπρόσωπό του στο «Board of Directors», αρμόδιο, μεταξύ άλλων, να ορίζει τους κανόνες της οικονομικής συμπεριφοράς της ενώσεως, να επικυρώνει τον προϋπολογισμό, το σχέδιο χρηματοδοτήσεως και τις αρχές της κατανομής των δαπανών μεταξύ των εταιριών μελών και να διορίζει τον «Managing Director».

275 Το άρθρο 20 του καταστατικού ορίζει:

«Τα μέλη ευθύνονται από κοινού και εις ολόκληρον για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται επ' ονόματι της ενώσεως, ως εάν τις είχαν συνάψει ιδίω ονόματι.

Η εκ των οφειλών και υποχρεώσεων ευθύνη επιμερίζεται αναλογικώς προς τις καθαρές τιμολογήσεις των μελών για το τρέχον οικονομικό έτος και για τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη.»

276 Σχετικά με την πώληση προϊόντων χαρτονιού, όπως προκύπτει από την απάντηση της προσφεύγουσας στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, οι εταιρίες μέλη της τής είχαν δώσει, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, την εντολή να πραγματοποιεί όλες τις πωλήσεις τους χαρτονιού, με μόνη εξαίρεση τις εντός του ομίλου πωλήσεις κάθε εταιρίας μέλους και τις πωλήσεις μικρού όγκου σε περιστασιακούς πελάτες στη Φινλανδία (βλ. επίσης άρθρο 14 του καταστατικού). Επί πλέον, η προσφεύγουσα καθόριζε και ανήγγελλε ενιαίες τιμές για τους παραγωγούς χαρτονιού μέλη της.

277 Η προσφεύγουσα εξηγεί επίσης ότι, κατά τις κατ' ιδίαν πωλήσεις, οι πελάτες απηύθυναν τις παραγγελίες τους σ' αυτήν, δηλώνοντας συνήθως το εργοστάσιο που προτιμούσαν· τις προτιμήσεις αυτές εξηγούσαν ιδίως οι διαφορές ποιότητας μεταξύ των προϊόντων καθεμιάς από τις εταιρίες μέλη της προσφεύγουσας. Σε περίπτωση κατά την οποία ο πελάτης δεν εκδήλωνε καμμία προτίμηση, οι παραγγελίες κατανέμονταν μεταξύ των μελών της, σύμφωνα με το άρθρο 15 του καταστατικού, κατά το οποίο:

«Οι εισερχόμενες παραγγελίες πρέπει να κατανέμονται κατά τρόπο δίκαιο και ίσο για την παραγωγή από τα μέλη, λαμβανομένων υπόψη του παραγωγικού δυναμικού καθενός τους, καθώς και των οριζομένων από το διοικητικό συμβούλιο αρχών που διέπουν τον επιμερισμό.»

278 Η προσφεύγουσα ήταν εξουσιοδοτημένη να διαπραγματεύεται τους όρους πωλήσεως, περιλαμβανομένου και του τιμήματος, με κάθε δυνητικό πελάτη, ενώ οι εταιρίες μέλη της χάρασαν τις γενικές κατευθύνσεις για τις κατ' ιδίαν διαπραγματεύσεις. Έπρεπε πάντως κάθε παραγγελία να υποβάλλεται στην ενδιαφερόμενη εταιρία μέλος, η οποία αποφάσιζε αν θα την αποδεχθεί ή όχι.

279 Η εξέλιξη των κατ' ιδίαν πωλήσεων και οι λογιστικές αρχές που ίσχυαν για τις εν λόγω πωλήσεις περιγράφονται στη δήλωση της 4ης Ιουνίου 1997 του ορκωτού λογιστή της προσφεύγουσας:

«Η Finnboard ενεργεί ως παραγγελιοδόχος των παραγγελιών του, εκδίδοντας τιμολόγια “ιδίω ονόματι για λογαριασμό κάθε παραγγελέως”.

1. Κάθε παραγγελία επικυρώνεται από το εργοστάσιο του παραγγελέα.

2. Κατά την αποστολή, το εργοστάσιο αποστέλλει το αρχικό τιμολόγιο στην Finnboard ('Mill invoice'). Το τιμολόγιο καταχωρίζεται στον μεν λογαριασμό των παραγγελιών ως πίστωση, στο δε βιβλίο αγορών της Finnboard ως οφειλή προς το εργοστάσιο.

3. Το εκδοθέν από το εργοστάσιο τιμολόγιο (κατόπιν αφαιρέσεως του εκτιμωμένου κόστους μεταφοράς, αποθηκεύσεως, παραδόσεως και χρηματοδοτήσεως) προπληρώνεται από τη Finnboard εντός της συνομολογηθείσας προθεσμίας (το 1990/1991 ήταν 10 ημερών). Η Finnboard χρηματοδοτεί επίσης τα ξένα αποθέματα και τις πιστώσεις πελατών του εργοστασίου, χωρίς να καθίσταται κυρία των αποστελλομένων εμπορευμάτων.

4. Κατά την παράδοση στον πελάτη, η Finnboard εκδίδει στον πελάτη τιμολόγιο για λογαριασμό του εργοστασίου. Το τιμολόγιο καταχωρίζεται στον μεν λογαριασμό παραγγελιών ως πώληση, στο δε βιβλίο πωλήσεων της Finnboard ως πίστωση.

5. Οι πραγματοποιούμενες από τους πελάτες πληρωμές εγγράφονται στους λογαριασμούς παραγγελιών, ενδεχόμενες δε διαφορές μεταξύ τιμών και εκτιμωμένου κόστους και μεταξύ τιμών και αληθούς κόστους (βλ. παράγραφο 3) εκκαθαρίζονται με τον λογαριασμό παραγγελιών.»

280 Φαίνεται έτσι, εκ πρώτης όψεως, ότι, παρ' όλων ότι η προσφεύγουσα υπερχρεούτο να εμφανίζει κάθε ατομική παραγγελία στην ενδιαφερόμενη εταιρία μέλος, για να λάβει την οριστική της έγκριση, οι συμβάσεις πωλήσεων τις οποίες συνήπτε η ίδια για λογαριασμό των εταιριών μελών της εδέσμευαν τις εταιρίες μέλη, οι οποίες όφειλαν να εκπληρώνουν, σύμφωνα με το άρθρο 20 του καταστατικού της προσφεύγουσας, τις αναλαμβανόμενες υπ' αυτής υποχρεώσεις.

281 Δεύτερον, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι εισπραττόμενες από την προσφεύγουσα προμήθειες, που εμφανίζονται ως κύκλος εργασιών στις ετήσιες εκθέσεις της, καλύπτουν μόνο τα έξοδα που συναρτώνται με τις πωλήσεις τις οποίες πραγματοποιούσε για λογαριασμό των εταιριών μελών της, όπως τα έξοδα μεταφοράς ή χρηματοδοτήσεως. Επομένως, η προσφεύγουσα δεν είχε ίδιο οικονομικό συμφέρον να λάβει μέρος στη συμπαιγνία ως προς τις τιμές, διότι οι ανατιμήσεις τις οποίες ανήγγελλαν και εφάρμοζαν οι επιχειρήσεις που συνήρχοντο εντός των οργάνων της PG Paperboard δεν της επόριζαν κανένα όφελος. Αντιθέτως, η συμμετοχή της προσφεύγουσας σ' αυτή τη συμπαιγνία εμφάνιζε άμεσο οικονομικό συμφέρον για τις εταιρίες μέλη της που παρήγαν χαρτόνι.

282 Συνεπώς, ο λογιστικός κύκλος εργασιών της προσφεύγουσας δεν προδίδει ούτε το μέγεθός της ούτε την οικονομική της ισχύ στην αγορά. Δεν μπορεί, κατά συνέπεια, ν' αποτελέσει βάση υπολογισμού τού — οριζόμενου στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 — ανωτάτου ορίου προστίμου υπερβαίνοντος το ένα εκατομμύριο ECU. Υπ' αυτές τις συνθήκες, δικαιολογημένα η Επιτροπή στηρίχτηκε, για τον καθορισμό του ανωτάτου αυτού ορίου, στην ολική

αξία των πωλήσεων χαρτονιού που τιμολογήθηκαν στους πελάτες, τις οποίες πραγματοποίησε η προσφεύγουσα ιδίω ονόματι και για λογαριασμό των εταιριών μελών της. Πράγματι, η αξία αυτών των πωλήσεων αποτελούσε ένδειξη του αληθούς μεγέθους και της οικονομικής της ισχύος της προσφεύγουσας (βλ., κατ' αναλογία, προαναφερθείσα απόφαση CB και Europay κατά Επιτροπής, σκέψεις 136 και 137).

283 Υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, τη συλλογιστική αυτή δεν αναιρεί το γεγονός και μόνον ότι η Επιτροπή χαρακτήρισε τυπικά την προσφεύγουσα ως επιχείρηση και όχι ως ένωση επιχειρήσεων.

284 Επομένως, το πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει ν' απορριφθεί.

285 Ως προς το δεύτερο σκέλος, αρκεί η διαπίστωση ότι η Επιτροπή εξήγησε, με την από 6 Οκτωβρίου 1995 επιστολή της, ότι το στοιχείο αυτό, που περιεχόταν στο υπόμνημα αντικρούσεώς της, ήταν εσφαλμένο. Συγκεκριμένα, στηρίχτηκε στο ότι η προσφεύγουσα εμπορεύτηκε 221 000 τόννους χαρτονιού κατά το 1990, στοιχείο που αντιστοιχεί σε εκείνο το οποίο παρέσχε η ίδια η προσφεύγουσα με την από 27 Σεπτεμβρίου 1991 επιστολή της. Η εξήγηση αυτή επιβεβαιώνεται με την από 28 Μαρτίου 1994 επιστολή της Επιτροπής προς την προσφεύγουσα, με την οποία εκθέτει τον τρόπο υπολογισμού του κύκλου εργασιών τον οποίο έλαβε ως βάση κατά την επιμέτρηση του προστίμου. Το υπολογισθέν κατ' αυτόν τον τρόπο ύψος του κύκλου εργασιών βρίσκεται σε έναν πίνακα, σχετικό με την επιμέτρηση των κατ' ιδίαν προστίμων, τον οποίο προσκόμισε η Επιτροπή εις απάντηση γραπτής ερωτήσεως του Πρωτοδικείου.

286 Κατά συνέπεια, το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

287 Εν όψει των προεκτεθέντων, πρέπει ν' απορριφθεί ο λόγος ακυρώσεως στο σύνολό του.

Επί των τυπικών και ουσιαστικών λόγων ακυρώσεως περί της επιμετρήσεως των προστίμων

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 288 Η προσφεύγουσα τονίζει ότι η απόφαση απαριθμεί τα κριτήρια τα οποία όρισε η Επιτροπή για τον υπολογισμό των προστίμων (αιτιολογικές σκέψεις 168 και 169). Υποστηρίζει όμως ότι έπρεπε να εκτίθεται και ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόστηκαν συγκεκριμένα τα κριτήρια αυτά.
- 289 Ειδικότερα, η Επιτροπή όφειλε να αναφέρει τον κύκλο εργασιών κάθε επιχειρήσεως, καθώς και τί ποσοστό του χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του προστίμου. Χωρίς αυτά τα στοιχεία, ο κοινοτικός δικαστής αδυνατεί να ασκήσει τον έλεγχό του επί των επιβληθέντων προστίμων, είναι δε αδύνατον να ελεγχθεί αν το επιβληθέν σε ορισμένη επιχείρηση πρόστιμο τελεί σε αναλογία προς τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στις λοιπές αποδέκτριες της αποφάσεως επιχειρήσεις.
- 290 Ελλείπει τέτοιων στοιχείων, πρέπει να αντληθεί το συμπέρασμα ότι τα κριτήρια αυτά δεν εφαρμόστηκαν στην πραγματικότητα.
- 291 Και αν ακόμη υποτεθεί ότι τα κριτήρια αυτά εφαρμόστηκαν όντως, πρόκειται για κριτήρια παράνομα. Συγκεκριμένα, διάφορα από τα κριτήρια αυτά ελήφθησαν ήδη υπόψη, καθ' όσον τα πρόστιμα υπολογίστηκαν με βάση τον κύκλο εργασιών κάθε επιχειρήσεως. Αυτό ισχύει για τα κριτήρια που αφορούν το έδαφος εντός του οποίου διαπράχθηκε η παράβαση, τη σχετική βαρύτητα κάθε επιχειρήσεως εντός του κλάδου, αλλά και τη συνολική βαρύτητα του οικείου οικονομικού κλάδου. Συνεπώς, τα κριτήρια αυτά δεν μπορούν να χρησιμεύσουν άλλη μια φορά για ν' αυξηθεί το ύψος του προστίμου.

- 292 Ούτε έπρεπε να στηριχτεί η Επιτροπή στο γεγονός ότι οι επιχειρήσεις είχαν λάβει μέτρα για ν' αποκρύψουν τη σύμπραξη. Εφόσον οι συμφωνίες καθορισμού τιμών και μεριδίων αγοράς είναι κλασικές καλυπτόμενες από το άρθρο 85 της Συνθήκης συμφωνίες, φυσικό είναι οι επιχειρήσεις να μην αποκαλύπτουν τη συμμετοχή τους σε τέτοιες συμφωνίες.
- 293 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι — αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται η Επιτροπή — δεν αληθεύει ότι η σύμπραξη εστέφθη με επιτυχία. Η έκθεση LE δείχνει, αντιθέτως, ότι η ενδεχόμενη σύμπραξη δεν άσκησε καμμία επίδραση στις τιμές. Κακώς άλλωστε στηρίχτηκε η Επιτροπή στη διαπίστωση ότι οι επιχειρήσεις πραγματοποίησαν μέσο όρο κερδών εκμεταλλεύσεως 20 % εφ' όσον χρόνο διήρκεσε η σύμπραξη (αιτιολογική σκέψη 16 της αποφάσεως).
- 294 Η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η σύμπραξη δεν είχε καλύψει ορισμένες περιφέρειες της Κοινότητας, όπου η προσφεύγουσα πραγματοποίησε σημαντικό μέρος του κύκλου εργασιών της, ήτοι την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Ελλάδα, την Ιρλανδία και τη Δανία.
- 295 Τέλος, η παραχωρηθείσα στη Stora ασυνήθης μείωση του προστίμου γεννά αμφιβολίες για το αν το γενικό επίπεδο του προστίμου είναι δικαιολογημένο. Η φερομένη σύμπραξη δεν είχε ιδιαίτερος σοβαρό χαρακτήρα και, επομένως, το γενικό επίπεδο των προστίμων έπρεπε να υπολείπεται αισθητά του 5 % του κύκλου εργασιών κάθε επιχειρήσεως.
- 296 Η Επιτροπή φρονεί ότι τα κριτήρια που παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 168 και 169 της αποφάσεως είναι πρόσφορα και επαρκή για την επιμέτρηση των προστίμων. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να εκτιμηθούν υπό το πρίσμα του αιτιολογικού μέρους της αποφάσεως, όπου αναλύονται οι επί μέρους θεωρήσεις που ελήφθησαν υπόψη κατά την επιμέτρηση του επιβληθέντος την προσφεύγουσα προστίμου.

- 297 Η Επιτροπή δύναται, χάριν ενισχύσεως του αποτρεπτικού αποτελέσματος των προστίμων, να ανεβάζει οποτεδήποτε το επίπεδο των προστίμων (βλ. προαναφερθείσα απόφαση ICI κατά Επιτροπής, σκέψη 385). Συγκεκριμένα, οι διαπιστωθείσες εν προκειμένω παραβάσεις ρητώς μνημονεύονται στο άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, οπότε πρέπει να θεωρούνται ως παραβάσεις κατάφωρες και σοβαρές. Τον κατάφωρο και σοβαρό χαρακτήρα των διαπραχθεισών παραβάσεων ενισχύουν άλλωστε τα μέτρα αποκρύψεως τα οποία έλαβαν οι αποδέκτες της αποφάσεως.
- 298 Τέλος, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι έλαβε ορθώς υπόψη το γεγονός ότι η σύμπραξη εστέφθη σε μεγάλο βαθμό με επιτυχία. Συγκεκριμένα, η έκθεση LE καταδεικνύει, για τα έτη 1988 και 1989, την ύπαρξη γραμμικής σχέσεως μεταξύ των ανατιμήσεων που αναγγέλλονταν και των ανατιμήσεων που εφαρμόζονταν έναντι των πελατών. Τη σχέση αυτή αναγνώρισε μάλιστα ο συντάκτης της εκθέσεως κατά την ενώπιον της Επιτροπής ακρόαση (πρακτικό τής ενώπιον της Επιτροπής ακροάσεως, σ. 21 και 28).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 299 Στα δικόγραφα της η προσφεύγουσα αναπτύσσει στο πλαίσιο ενός μοναδικού λόγου, ότι τα κριτήρια επιμετρήσεως των προστίμων ήσαν απρόσφορα. Στην πραγματικότητα όμως τα επιχειρήματά της περιλαμβάνουν πλείονες χωριστούς λόγους, που θα εξετασθούν διαδοχικά.

— Περί της αιτιολογήσεως του ύψους των προστίμων

- 300 Κατά πάγια νομολογία, η υποχρέωση αιτιολογήσεως μιας ατομικής αποφάσεως σκοπό έχει να επιτρέψει στον κοινοτικό δικαστή να ασκήσει τον έλεγχο του επί της νομιμότητας της αποφάσεως και να παράσχει στον ενδιαφερόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η απόφαση έχει επαρκές έρεισμα ή αν ενδεχομένως πάσχει ελάττωμα λόγω του οποίου θα μπορούσε να αμφισβητηθεί το κύρος της,

το δε περιεχόμενο της υποχρέωσης αυτής εξαρτάται από τη φύση της περί ης πρόκειται πράξεως και από το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε (βλ., μεταξύ άλλων, προαναφερθείσα απόφαση Van Megen Sports κατά Επιτροπής, σκέψη 51).

301 Προκειμένου περί αποφάσεως που επιβάλλει, όπως η υπό κρίση, πρόστιμα σε πλείονες επιχειρήσεις λόγω παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού, η έκταση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως πρέπει να προσδιορίζεται ιδίως με γνώμονα το γεγονός ότι η σοβαρότητα των παραβάσεων πρέπει να αποδεικνύεται βάσει μεγάλου αριθμού στοιχείων όπως είναι, ιδίως, τα ιδιαίτερα περιστατικά της υποθέσεως, το πλαίσιο της και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας των προστίμων, και τούτο χωρίς να υφίσταται δεσμευτικός ή εξαντλητικός κατάλογος κριτηρίων που πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνονται υπόψη (διάταξη του Δικαστηρίου της 25ης Μαρτίου 1996, C-137/95 P, SPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-1611, σκέψη 54).

302 Επί πλέον, κατά τον καθορισμό του ύψους κάθε προστίμου, η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υποχρεούται να εφαρμόζει προς τούτο κάποιον συγκεκριμένο μαθηματικό τύπο (βλ., στην ίδια κατεύθυνση, απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-150/89, Martinelli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1165, σκέψη 59).

303 Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη, στην απόφαση, για τον καθορισμό του γενικού επιπέδου των προστίμων και του ύψους των κατ' ιδίαν προστίμων παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 168 και 169 αντιστοίχως. Όσον αφορά, περαιτέρω, τα κατ' ιδίαν πρόστιμα, η Επιτροπή εξηγεί, στην αιτιολογική σκέψη 170, ότι οι επιχειρήσεις που μετείχαν στην PWG εθεωρούντο, κατ' αρχήν, ως «επί κεφαλής» της συμπράξεως, ενώ οι λοιπές επιχειρήσεις εθεωρούντο ως «απλά μέλη» της. Τέλος, στις αιτιολογικές σκέψεις 171 και 172, αναφέρει ότι τα ποσά των προστίμων που επιβλήθηκαν στη Rena και στη Stora πρέπει να είναι σημαντικά μειωμένα, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η συνεργασία τους με την Επιτροπή, και ότι άλλες οκτώ επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, μπορούν επίσης, σε μικρότερο βαθμό, να τύχουν κάποιας μειώσεως, διότι, στις απαντήσεις που έδωσαν στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, δεν αμφισβήτησαν την ουσία των πραγματικών ισχυρισμών που διατύπωσε η Επιτροπή.

- 304 Με τα δικόγραφα που κατέθεσε στο Πρωτοδικείο, καθώς και με απάντησή της σε γραπτή του ερώτηση, η Επιτροπή εξήγησε ότι τα πρόστιμα υπολογίστηκαν βάσει του κύκλου εργασιών τον οποίον είχε πραγματοποιήσει καθεμιά από τις αποδέκτριες της αποφάσεως επιχειρήσεις στην κοινοτική αγορά του χαρτονιού το 1990. Επιβλήθηκαν έτσι πρόστιμα έχοντα ως βάση υπολογισμού για τις μεν επιχειρήσεις που θεωρούντο ως «επί κεφαλής» της συμπράξεως το 9 %, για τις δε λοιπές το 7,5 % του ατομικού τους κύκλου εργασιών. Τέλος, η Επιτροπή έλαβε υπόψη το ενδεχόμενο πνεύμα συνεργασίας το οποίο επέδειξαν ορισμένες επιχειρήσεις κατά την ενώπιόν της διαδικασία. Γι' αυτόν τον λόγο, δύο επιχειρήσεις έτυχαν μειώσεως των προστίμων τους κατά τα δύο τρίτα, ενώ άλλες έτυχαν μειώσεως κατά το ένα τρίτο.
- 305 Όπως άλλωστε προκύπτει από προσκομισθέντα από την Επιτροπή πίνακα που περιέχει στοιχεία για τον καθορισμό του ύψους καθενός από τα κατ' ιδίαν πρόστιμα, και μεν αυτά δεν καθορίστηκαν εφαρμόζοντας κατ' αυστηρώς μαθηματικό τρόπο μόνο τα προαναφερθέντα αριθμητικά στοιχεία, τα εν λόγω όμως στοιχεία ελήφθησαν κατά σύστημα υπόψη κατά τον υπολογισμό των προστίμων.
- 306 Η απόφαση όμως δεν διευκρινίζει ότι τα πρόστιμα υπολογίστηκαν βάσει του κύκλου εργασιών τον οποίο είχε πραγματοποιήσει καθεμιά από τις επιχειρήσεις στην κοινοτική αγορά του χαρτονιού το 1990. Επί πλέον, οι εφαρμοσθέντες βασικοί συντελεστές, του 9 % για τον υπολογισμό των προστίμων που εφαρμόστηκαν στις επιχειρήσεις που θεωρούντο ως «επί κεφαλής» και του 7,5 % για τις θεωρούμενες ως «απλά μέλη», δεν μνημονεύονται στην απόφαση. Ούτε μνημονεύονται τα ποσοστά των μειώσεων που έγιναν στη Rena και στη Stora αφενός και στις άλλες οκτώ επιχειρήσεις αφετέρου.
- 307 Εν προκειμένω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι αιτιολογικές σκέψεις 168 έως 172 της αποφάσεως — ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα των λεπτομερώς παρατιθεμένων στην ίδια την απόφαση πραγματικών ισχυρισμών που στρέφονται καθ' εκάστου αποδέκτη της αποφάσεως — εκθέτουν επαρκή και πρόσφορα στοιχεία εκτιμήσεως που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της βαρύτητας και της διάρκειας της παραβάσεως την οποία διέπραξε καθεμιά από τις ενεχόμενες επιχειρήσεις (βλ., στην ίδια κατεύθυνση, απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1991, Τ-2/89, Petrofina κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-1087,

σκέψη 264). Ομοίως, η αιτιολογική σκέψη 168, που πρέπει να συνεκτιμηθεί με της γενικές θεωρήσεις περί των προστίμων που περιέχονται στην αιτιολογική σκέψη 167, εκθέτει επαρκώς τα στοιχεία εκτιμήσεως που ελήφθησαν υπόψη για τον καθορισμό του γενικού επιπέδου των προστίμων.

308 Δεύτερον, όταν το ύψος κάθε προστίμου καθορίζεται, όπως εν προκειμένω, βάσει συστηματικής εκτιμήσεως ορισμένων συγκεκριμένων στοιχείων, η μεία καθενός από τους παράγοντες αυτούς στην απόφαση θα διευκόλυνε τις επιχειρήσεις στην προσπάθειά τους να εκτιμήσουν αφενός μεν αν η Επιτροπή υπέπεσε σε σφάλματα κατά την επιμέτρηση του κάθε προστίμου, αφετέρου δε αν το ύψος κάθε προστίμου δικαιολογείται με γνώμονα τα εφαρμοζόμενα γενικά κριτήρια. Εν προκειμένω, η μεία καθενός από τους εν λόγω παράγοντες στην απόφαση, ήτοι του κύκλου εργασιών αναφοράς, του έτους αναφοράς, των ποσοστών που ελήφθησαν ως αφετηρία και των ποσοστών μείωσης του ύψους των προστίμων, ουδόλως θα συνεπαγόταν έμμεση κοινολόγηση του συγκεκριμένου κύκλου εργασιών των αποδεκτριών της αποφάσεως επιχειρήσεων, κοινολόγηση δυναμένη να στοιχειοθετήσει παράβαση του άρθρου 214 της Συνθήκης. Και τούτο, διότι το τελικό ποσό κάθε κατ' ιδίαν προστίμου δεν προκύπτει, όπως τόνισε η ίδια η Επιτροπή, από αυστηρώς μαθηματική εφαρμογή των παραπάνω παραγόντων.

309 Όπως άλλωστε αναγνώρισε επ' ακροατηρίου η Επιτροπή, τίποτε δεν την εμπόδιζε να μνημονεύσει στην απόφαση τους παράγοντες που είχε λάβει κατά σύστημα υπόψη και τους οποίους κοινολόγησε κατά τη διάρκεια συνεντεύξεως Τύπου την οποία έδωσε την ημέρα της εκδόσεως αυτής της αποφάσεως. Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι, κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία αποφάσεως πρέπει να περιλαμβάνεται στο σώμα της αποφάσεως και ότι εξηγήσεις παρεχόμενες μεταγενεστέρως από την Επιτροπή δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη, πλην ειδικών περιστάσεων (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 2ας Ιουλίου 1992, T-61/89, Dansk Pelsdyravlerforening κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1931, σκέψη 131, και, στην ίδια κατεύθυνση, απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 1991, T-30/89, Hilti κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-1439, σκέψη 136).

310 Παρά τις διαπιστώσεις αυτές, πρέπει να σημειωθεί ότι η περιεχομένη στις αιτιολογικές σκέψεις 167 έως 172 της αποφάσεως αιτιολόγηση της επιμετρήσεως του προστίμου δεν είναι λιγότερο λεπτομερής από εκείνες που περιέχονται στις

προγενέστερες αποφάσεις της Επιτροπής που αφορούν παρόμοιες παραβάσεις. Καίτοι, όμως, ο λόγος περί πλημμελούς αιτιολογίας είναι δημοσίας τάξεως, η κοινοτική δικαιοσύνη δεν είχε διατυπώσει — κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως — καμμία επίκριση ως προς την ακολουθούμενη από την Επιτροπή πρακτική σχετικά με την αιτιολόγηση των επιβαλλομένων προστίμων. Μόνο στην προαναφερθείσα απόφαση της 6ης Απριλίου 1995, *Tréfilunion* κατά Επιτροπής (σκέψη 142), και σε άλλες δύο αποφάσεις εκδοθείσες αυθημερόν, *T-147/89, Société métallurgique de Normandie* κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-1057, συνοπτική δημοσίευση), και *T-151/89, Société des treillis et panneaux soudés* κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-1191, συνοπτική δημοσίευση), το Πρωτοδικείο τόνισε, για πρώτη φορά, ότι είναι επιθυμητό οι επιχειρήσεις να γνωρίζουν λεπτομερώς τον τρόπο υπολογισμού του προστίμου που τους επιβάλλεται, χωρίς να είναι υποχρεωμένες προς τούτο να ασκήσουν δικαστική προσφυγή κατά της αποφάσεως της Επιτροπής.

- 311 Επομένως, όταν διαπιστώνει, σε μια απόφαση, παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού και επιβάλλει πρόστιμα στις επιχειρήσεις που έχουν μετάσχει σ' αυτήν, η Επιτροπή οφείλει, εφόσον έχει λάβει κατά σύστημα υπόψη ορισμένα βασικά στοιχεία προς καθορισμό του ύψους των προστίμων, να μνημονεύει τα στοιχεία αυτά στο σώμα της αποφάσεως, ώστε να παρέχει στους αποδέκτες της τη δυνατότητα να επαληθεύουν αν το ύψος του προστίμου καθορίστηκε προσήκοντως και να εκτιμούν μήπως ασκήθηκε διάκριση.
- 312 Υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις που επισημαίνονται στην παραπάνω σκέψη 310, και εν όψει του ότι η Επιτροπή έδειξε διατεθειμένη να παράσχει, κατά την ένδικη διαδικασία, κάθε πρόσφορη πληροφορία σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού των προστίμων, η έλλειψη, στην απόφαση, ειδικής αιτιολογήσεως του τρόπου υπολογισμού των προστίμων δεν πρέπει να θεωρηθεί, εν προκειμένω, ως παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως δικαιολογούσα την ολική ή μερική ακύρωση των επιβληθέντων προστίμων.

— Περί των αποτελεσμάτων της παραβάσεως

- 313 Κατά την αιτιολογική σκέψη 168, έβδομη περίπτωση, της αποφάσεως, η Επιτροπή καθόρισε το γενικό επίπεδο των προστίμων λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη το γεγονός ότι «η σύμπραξη επέτυχε σε μεγάλο βαθμό τους στόχους

της». Η εκτίμηση αυτή αναφέρεται αδιαμφισβήτητα στα αποτελέσματα τα οποία επέφερε στην αγορά η διαπιστωθείσα στο άρθρο 1 της αποφάσεως παράβαση.

- 314 Για να ελεγχθεί η εκτίμηση την οποία εξέφερε η Επιτροπή επί των αποτελεσμάτων της παραβάσεως, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι αρκεί να εξετάσει την εκτίμηση την οποία εξέφερε επί των αποτελεσμάτων της συμπαιγνίας ως προς τις τιμές. Συγκεκριμένα, η εξέταση των αποτελεσμάτων της συμπαιγνίας ως προς τις τιμές, των μόνων δηλαδή αποτελεσμάτων τα οποία αμφισβητεί η προσφεύγουσα, παρέχει τη δυνατότητα να εκτιμηθεί γενικώς η επιτυχία της συμπράξεως, διότι η συμπαιγνία ως προς τα διαστήματα διακοπής της λειτουργίας και η συμπαιγνία ως προς τα μερίδια της αγοράς απέβλεπαν στη κατοχύρωση της επιτυχίας των εναρμονισμένων πρωτοβουλιών για τις τιμές.
- 315 Όσον αφορά τη συμπαιγνία ως προς τις τιμές, η Επιτροπή εκτίμησε τα γενικά της αποτελέσματα. Επομένως, και αν ακόμη υποτεθεί ότι τα παρεχόμενα από την προσφεύγουσα ατομικά στοιχεία αποδεικνύουν, όπως ισχυρίζεται, ότι η συμπαιγνία ως προς τις τιμές είχε γι' αυτήν λιγότερο σημαντικά αποτελέσματα από εκείνα που σημειώθηκαν στο σύνολο της ευρωπαϊκής αγοράς χαρτονιού, τα ατομικά αυτά στοιχεία δεν αρκούν αφ' εαυτών για ν' αναιρέσουν την εκτίμηση της Επιτροπής. Περαιτέρω, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή στηρίχτηκε, στην αιτιολογική σκέψη 16 της αποφάσεως, σε εσφαλμένο ορισμό του μέσου κέρδους εκμεταλλεύσεως το οποίο πραγματοποίησαν οι παραγωγοί χαρτονιού είναι επίσης αλυσιτελής. Συγκεκριμένα, κανένα έρεισμα δεν βρίσκει η υπόθεση ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη το ορισθέν κατ' αυτόν τον τρόπο κέρδος εκμεταλλεύσεως, όταν εκτιμούσε τα αποτελέσματα που είχε στην αγορά η συμπαιγνία ως προς τις τιμές, ούτε άλλωστε ότι το πραγματοποιηθέν κέρδος εκμεταλλεύσεως έπρεπε να ληφθεί υπόψη για την εκτίμηση αυτή.
- 316 Από την απόφαση προκύπτει, όπως επιβεβαίωσε επ' ακροατηρίου η Επιτροπή, ότι έγινε διάκριση μεταξύ τριών ειδών αποτελεσμάτων. Επί πλέον, η Επιτροπή στηρίχτηκε στο γεγονός ότι οι πρωτοβουλίες για τις τιμές θεωρήθηκαν, σε γενικές γραμμές, ως επιτυχία από τους ίδιους τους παραγωγούς.
- 317 Το πρώτο είδος αποτελεσμάτων το οποίο έλαβε υπόψη η Επιτροπή — χωρίς ν' αμφισβητηθεί από την προσφεύγουσα — συνίσταται στο ότι οι συμφωνούμενες ανατιμήσεις αναγγέλλοντο πράγματι στους πελάτες. Οι νέες τιμές χρησίμευαν

έτσι ως σημείο αφετηρίας, σε περίπτωση ατομικών διαπραγματεύσεων των τιμών των συναλλαγών με τους πελάτες (βλ. ιδίως αιτιολογικές σκέψεις 100 και 101, πέμπτο και έκτο εδάφιο, της αποφάσεως).

- 318 Το δεύτερο είδος αποτελεσμάτων συνίσταται στο ότι η εξέλιξη των τιμών των συναλλαγών ακολουθούσε την εξέλιξη των αναγγελλομένων τιμών. Όπως υποστηρίζει συναφώς η Επιτροπή, «οι παραγωγοί όχι μόνον ανήγγειλαν τις συμπεφωνημένες αυξήσεις των τιμών, αλλά και, με ελάχιστες εξαιρέσεις, ελάμβαναν αυστηρά μέτρα για να τις επιβάλλουν στους πελάτες» (αιτιολογική σκέψη 101, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως). Δέχεται ότι οι πελάτες επιτύγχαναν ενίοτε παραχωρήσεις όσον αφορά την έναρξη ισχύος των ανατιμήσεων ή ατομικές εκπτώσεις, ιδίως σε περίπτωση μεγάλων παραγγελιών, και ότι «η μέση καθαρή αύξηση που προέκυπτε μετά από όλες τις εκπτώσεις, τις μειώσεις και τις άλλες παραχωρήσεις ήταν πάντα μικρότερη από το ολόκληρο ποσό της αναγγελλόμενης αύξησης» (αιτιολογική σκέψη 102, τελευταίο εδάφιο). Αναφερόμενη όμως σε διαγράμματα που περιέχονται στην έκθεση LE, οικονομική μελέτη που εκπονήθηκε, για την ενώπιον της Επιτροπής διαδικασία, για λογαριασμό διαφόρων επιχειρήσεων αποδεκτριών της αποφάσεως, ισχυρίζεται ότι, κατά την καταλαμβανομένη από την απόφαση περίοδο, υπήρχε «στενή γραμμική σχέση» μεταξύ της εξελίξεως των αναγγελλομένων τιμών και της εξελίξεως των τιμών των συναλλαγών, εκφραζομένων σε εθνικό νόμισμα ή μετατρεπομένων σε ECU. Καταλήγει δε ως εξής: «Οι καθαρές αυξήσεις των τιμών ακολουθούσαν αμέσως μετά την αναγγελία των τιμών, αν και με κάποια χρονική υστέρηση. Ο συντάκτης της έκθεσης ομολόγησε κατά την προφορική ακρόαση ότι αυτό συνέβη το 1988 και το 1989» (αιτιολογική σκέψη 115, δεύτερο εδάφιο).

- 319 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι, κατά την εκτίμηση αυτού του δευτέρου είδους αποτελεσμάτων, η Επιτροπή ορθώς εθεώρησε ότι η ύπαρξη γραμμικής σχέσεως μεταξύ της εξελίξεως των αναγγελλομένων τιμών και της εξελίξεως των τιμών των συναλλαγών στοιχειοθετούσε ότι αυτές υφίσταντο, όπως επιδίωκαν οι παραγωγοί, την επίδραση των πρωτοβουλιών για τις τιμές. Πράγματι, γίνεται κοινώς δεκτόν ότι, στην οικεία αγορά, η πρακτική των ατομικών διαπραγματεύσεων με τους πελάτες συνεπάγεται ότι οι τιμές των συναλλαγών δεν είναι, εν γένει, οι ίδιες με τις αναγγελλόμενες τιμές. Επομένως, δεν πρέπει να προδικάζεται ότι οι αυξήσεις των τιμών των συναλλαγών θα είναι οι ίδιες με τις αυξήσεις των αναγγελλομένων τιμών.

- 320 Όσον αφορά αυτή καθαυτή την ύπαρξη συσχέτισεως μεταξύ των αυξήσεων των αναγγελλομένων τιμών και των αυξήσεων των τιμών των συναλλαγών, ορθώς η Επιτροπή αναφέρθηκε στην έκθεση LE, η οποία αποτελεί ανάλυση της εξέλιξεως των τιμών του χαρτονιού κατά την εξεταζόμενη στην απόφαση περίοδο, στηριζόμενη σε στοιχεία παρασχεθέντα από διαφόρους παραγωγούς, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα.
- 321 Η έκθεση όμως αυτή εν μέρει μόνον επιβεβαιώνει την τότε ύπαρξη «στενής γραμμικής σχέσεως». Συγκεκριμένα, από την εξέταση της περιόδου 1987 έως 1991 προκύπτει ότι μπορούν να διακριθούν τρεις υποπερίοδοι. Συναφώς, σε ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής, ο συντάκτης της εκθέσεως LE συνόψισε τα συμπεράσματά του ως εξής: «Δεν υπάρχει στενή συσχέτιση, έστω και ετεροχρονισμένη, μεταξύ της αναγγελλθείσας ανατιμήσεως και των τιμών της αγοράς, κατά την αρχή της υπό κρίση περιόδου, από 1987 έως 1988. Αντιθέτως, τέτοια συσχέτιση υφίσταται το 1988/1989, στη συνέχεια η συσχέτιση αυτή φθίνει για να συμπεριφερθεί κατά τρόπο μάλλον παράδοξο [oddly] κατά την περίοδο 1990/1991» (πρακτικό της ακροάσεως, σ. 28). Επισήμανε περαιτέρω ότι αυτές οι διακυμάνσεις συνεδέοντο στενά με διακυμάνσεις της ζητήσεως (βλ. ιδίως πρακτικό της ακροάσεως, σ. 20).
- 322 Αυτά τα προφορικώς διατυπωθέντα συμπεράσματα του συντάκτη συνάδουν με τα όσα αναπτύσσονται στην έκθεσή του, και ιδίως με τα διαγράμματα όπου συγκρίνεται η εξέλιξη των αναγγελλομένων τιμών με την εξέλιξη των τιμών των συναλλαγών (έκθεση LE, διαγράμματα 10 και 11, σ. 29). Επιβάλλεται, επομένως, η διαπίστωση ότι η Επιτροπή μερικώς μόνον απέδειξε την ύπαρξη της «στενής γραμμικής σχέσεως» την οποία επικαλείται.
- 323 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή είπε επίσης ότι έλαβε υπόψη και ένα τρίτο είδος αποτελεσμάτων της συμπαιγνίας ως προς τις τιμές, συνιστάμενο στο ότι το επίπεδο των τιμών των συναλλαγών ήταν υψηλότερο του επιπέδου που θα επιτυγχανόταν αν δεν υπήρχε συμπαιγνία. Συναφώς, η Επιτροπή, τονίζοντας ότι ο χρόνος και η σειρά αναγγελίας των ανατιμήσεων είχαν προγραμματιστεί από την PWG, εκτιμά, στην απόφαση, ότι «είναι αδιανόητο υπό τις περιστάσεις αυτές να μην είχαν επηρεάσει οι εναρμονισμένες αναγγελίες τα πραγματικά επίπεδα τιμών» (αιτιολογική σκέψη 136, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως). Η έκθεση LE (τμήμα 3), όμως, περιέχει ένα υπόδειγμα βάσει του οποίου μπορεί να προβλεφθεί το επίπεδο τιμών που προκύπτει από τις αντικεμενικές

συνθήκες της αγοράς. Κατά την έκθεση αυτή, το επίπεδο των τιμών, όπως καθοριζόταν από αντικειμενικούς οικονομικούς παράγοντες κατά την περίοδο 1975 έως 1991, εξελίχθηκε, με αμελητέες διακυμάνσεις, όπως εξελίχθηκαν και οι εφαρμοσθείσες τιμές των συναλλαγών, περιλαμβανομένης και της περιόδου την οποία αφορά η απόφαση.

- 324 Παρά τα συμπεράσματα αυτά, η περιεχομένη στην έκθεση ανάλυση δεν δικαιολογεί τη διαπίστωση ότι οι εναρμονισμένες πρωτοβουλίες για τις τιμές δεν παρέσχαν στους παραγωγούς τη δυνατότητα να φτάσουν επίπεδο τιμών των συναλλαγών υψηλότερο εκείνου που θα προέκυπτε από την ελεύθερη λειτουργία του ανταγωνισμού. Συναφώς, όπως τόνισε επ' ακροατηρίου η Επιτροπή, είναι πιθανόν οι παράγοντες που ελήφθησαν υπόψη στην εν λόγω ανάλυση να επηρεάστηκαν από την ύπαρξη της συμπαιγνίας. Έτσι, η Επιτροπή ορθώς υποστήριξε ότι η συνιστώσα συμπαιγνία συμπεριφορά ήταν, π.χ., ικανή να περιορίσει τα κίνητρα που θα είχαν οι επιχειρήσεις για να μειώσουν το κόστος τους. Δεν επικαλέστηκε όμως την ύπαρξη κανενός συγκεκριμένου σφάλματος στην ανάλυση της εκθέσεως LE, ούτε προέβαλε κάποια δική της οικονομική ανάλυση για το πώς θα εξελίσσοντο οι τιμές των συναλλαγών αν δεν υπήρχε σύμπραξη. Υπ' αυτές τις συνθήκες, ο ισχυρισμός της ότι το επίπεδο των τιμών των συναλλαγών θα ήταν χαμηλότερο αν δεν υπήρχε σύμπραξη μεταξύ των παραγωγών δεν μπορεί να γίνει δεκτός.
- 325 Επομένως, η ύπαρξη αυτού του τρίτου είδους αποτελεσμάτων της συμπαιγνίας ως προς τις τιμές δεν αποδείχθηκε.
- 326 Τις προεκτεθείσες διαπιστώσεις ουδόλως μεταβάλλει η υποκειμενική εκτίμηση των παραγωγών, στην οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή για να θεωρήσει ότι η σύμπραξη είχε επιτύχει σε μεγάλο βαθμό τους στόχους της. Επί του σημείου αυτού, η Επιτροπή αναφέρθηκε σε έναν κατάλογο εγγράφων την οποία προσκόμισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Όμως, και αν ακόμη υποτεθεί ότι στήριξε την εκτίμησή της για την ενδεχομένη επιτυχία των πρωτοβουλιών για τις τιμές σε έγγραφα που απηχούσαν την υποκειμενική αίσθηση ορισμένων παραγωγών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι διάφορες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, ορθώς εμνημόνευσαν επ' ακροατηρίου πολλά άλλα έγγραφα της δικογραφίας, όπου εκφράζονται οι δυσχέρειες τις οποίες συνάντησαν οι παραγωγοί κατά την εφαρμογή των συμφωνηθεισών ανατιμήσεων. Υπ' αυτές τις συνθήκες, η αναφορά της Επιτροπής στις δηλώσεις των

ίδιων των παραγωγών δεν αρκεί για ν' αντληθεί το συμπέρασμα ότι η σύμπραξη επέτυχε σε μεγάλο βαθμό τους στόχους της.

327 Εν όψει των προεκτεθέντων, τα επισημαινόμενα από την Επιτροπή αποτελέσματα της παραβάσεως μερικώς μόνον αποδείχθηκαν. Το Πρωτοδικείο θα προσδιορίσει τις επιπτώσεις του συμπεράσματος αυτού στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας επί των προστίμων, κατά την αξιολόγηση του ορισθέντος εν προκειμένω γενικού επιπέδου των προστίμων (βλ. σκέψη 342 κατωτέρω).

— Περί του ότι ορισμένα κριτήρια επιμετρήσεως των προστίμων ήσαν παράνομα

328 Πρέπει, πρώτον, να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι, εφόσον το ύψος των προστίμων ορίστηκε με βάση τον κύκλο εργασιών κάθε επιχειρήσεως, η Επιτροπή δεν ηδύνατο να συνεκτιμήσει σε ποιο έδαφος διαπράχθηκε η παράβαση (αιτιολογική σκέψη 168, δεύτερη περίπτωση, της αποφάσεως), ποιο ήταν το συνολικό βάρος του οικείου οικονομικού κλάδου (αιτιολογική σκέψη 168, τρίτη περίπτωση), ούτε ποια ήταν η σχετική βαρύτητα κάθε επιχειρήσεως εντός του κλάδου (αιτιολογική σκέψη 169, πρώτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση).

329 Πράγματι, τα κριτήρια είναι πρόσφορα για την εκτίμηση της διαπιστωθείσας παραβάσεως και, άρα, για την κατά το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 επιμέτρηση των προστίμων. Και ναι μεν τα πρόστιμα επιμετρήθηκαν με βάση τον πραγματοποιηθέντα από κάθε επιχείρηση κύκλο εργασιών, η συνεκτίμηση όμως των εν λόγω κριτηρίων έδωσε στην Επιτροπή τη δυνατότητα να προσδιορίσει ποιο μέρος του κύκλου εργασιών έπρεπε να λάβει υπόψη έναντι καθεμιάς από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, καθώς και τί ποσοστό του ποσού αυτού έπρεπε να λάβει για την επιμέτρηση των επί μέρους προστίμων.

- 330 Όσον αφορά, δεύτερον, το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη ότι η σύμπραξη δεν κάλυπτε ορισμένα κράτη μέλη, όπου η προσφεύγουσα πραγματοποίησε σημαντικό μέρος του κύκλου εργασιών της (Ισπανία, Πορτογαλία, Ελλάδα, Ιρλανδία και Δανία), από το άρθρο 1 της αποφάσεως προκύπτει ότι οι ταυτόχρονες και ενιαίες αυξήσεις των τιμών προ-σχεδιάζονταν και εφαρμόζονταν σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα δεν εγείρει κανένα επιχείρημα από το οποίο να μπορεί να γίνει αντιληπτό σε ποια βάση αμφισβητεί, όπως φαίνεται, τη διαπί-στωση αυτή. Υπ' αυτές τις συνθήκες, το επιχείρημα της προσφεύγουσας πρέπει ν' απορριφθεί.
- 331 Τρίτον και τελευταίον, πρέπει ν' απορριφθεί η επιχειρηματολογία της προσφεύ-γουσας ότι η Επιτροπή δεν έπρεπε να λάβει υπόψη τα μέτρα που ελήφθησαν προς απόκρυψη της συμπράξεως.
- 332 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 167, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως, «μια ιδιαίτερα σοβαρή πτυχή της παράβασης είναι ότι, σε μια προ-σπάθεια να αποκρύψουν την ύπαρξη της σύμπραξης, οι επιχειρήσεις έφτασαν μέχρι το σημείο να προκαθορίζουν το χρόνο και τη σειρά με την οποία κάθε μεγάλος παραγωγός θα [ανήγγελλε] τις νέες αυξήσεις τιμών σε ολόκληρη την κοινή αγορά». Στην απόφαση επισημαίνεται περαιτέρω ότι «οι παραγωγοί, βάσει του εν λόγω περίπλοκου συστήματος παραπλάνησης, θα μπορούσαν να αποδώσουν τη σειρά των ομοιόμορφων και τακτικών αυξήσεων των τιμών σε ολόκληρο τον τομέα του χαρτονιού στο φαινόμενο “ολιγοπωλιακής συμπεριφο-ράς”» (αιτιολογική σκέψη 73, τρίτο εδάφιο). Τέλος, κατά την αιτιολογική σκέψη 168, έκτη περίπτωση, η Επιτροπή καθόρισε το γενικό επίπεδο των προστίμων εν όψει του ότι «ελήφθησαν περίπλοκα μέτρα για να συγκαλυφθεί η αληθινή φύση και η έκταση της αθέμιτης συνεργασίας (ανυπαρξία οποιωνδήποτε επίσημων πρακτικών ή εγγράφων για την PWG και την JMC· αποτροπή της τήρησης σημειώσεων· σκηνοθέτηση του χρόνου και της σειράς με την οποία αναγγέλλο-νταν οι αυξήσεις των τιμών για να μπορεί να υποστηριχθεί ότι “ακολουθούσαν” άλλες» κ.λπ.).
- 333 Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ότι οι επιχειρήσεις προγραμματίζαν τον χρόνο και τη σειρά αποστολής των επιστολών με τις οποίες ανήγγελλαν τις ανατιμήσεις, στην προσπάθειά τους ν' αποκρύψουν την ύπαρξη του συντονι-σμού ως προς τις τιμές.

334 Όσον αφορά την έλλειψη επισήμων πρακτικών και τη σχεδόν παντελή έλλειψη σημειώσεων εσωτερικής χρήσεως από τις συναντήσεις της PWG και της JMC, συνιστούν, εν όψει του πλήθους, της χρονικής διάρκειας και της φύσεως των εν λόγω συζητήσεων, επαρκή απόδειξη του ισχυρισμού της Επιτροπής ότι οι μετέχοντες απετρέποντο από του να τηρούν σημειώσεις.

335 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις που μετείχαν στις συναντήσεις αυτών των οργάνων όχι μόνον είχαν επίγνωση του παρανόμου της συμπεριφοράς τους, αλλά και ελάμβαναν μέτρα αποκρύψεως της συμπαιγνίας. Επομένως, καλώς η Επιτροπή θεώρησε τα μέτρα αυτά ως επιβαρυντική περίσταση κατά την εκτίμηση της βαρύτητας της παραβάσεως.

— Επί του γενικού επιπέδου των προστίμων

336 Σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει με απόφαση στις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων πρόστιμο ύψους 1 000 μέχρις 1 000 000 ECU ή και ποσού μεγαλύτερου από αυτό μέχρι ποσοστού 10% του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθη κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο από μία των επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν συνεργήσει στην παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, είτε εκ προθέσεως είτε εξ αμελείας. Κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, εκτός από τη σοβαρότητα της παραβάσεως, και η διάρκειά της. Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, η σοβαρότητα των παραβάσεων πρέπει να αποδεικνύεται βάσει μεγάλου αριθμού στοιχείων όπως είναι, ιδίως, τα ιδιαίτερα περιστατικά της υποθέσεως, το πλαίσιο της και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας των προστίμων, και τούτο χωρίς να υφίσταται δεσμευτικός ή εξαντλητικός κατάλογος κριτηρίων που πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνονται υπόψη (προαναφερθείσα διάταξη SPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 54).

337 Εν προκειμένω, η Επιτροπή καθόρισε το γενικό επίπεδο των προστίμων λαμβάνοντας υπόψη τη διάρκεια της παραβάσεως (αιτιολογική σκέψη 167 της αποφάσεως), καθώς και τις ακόλουθες εκτιμήσεις (αιτιολογική σκέψη 168):

«— η αθέμιτη συνεργασία για τον καθορισμό των τιμών και των μεριδίων της αγοράς αποτελεί αυτή καθαυτή σοβαρό περιορισμό του ανταγωνισμού,

— η σύμπραξη κάλυπτε όλο σχεδόν το έδαφος της Κοινότητας,

— η κοινοτική αγορά χαρτονιού αποτελεί σημαντικό βιομηχανικό κλάδο με ετήσιο κύκλο εργασιών 2,5 περίπου δισεκατομμύρια ECU,

— οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην παράβαση καλύπτουν σχεδόν ολόκληρη την αγορά,

— η σύμπραξη λειτουργούσε με τη μορφή ενός συστήματος τακτικών θεσμοθετημένων συνεδριάσεων που αποσκοπούσαν στη λεπτομερέστατη ρύθμιση της κοινοτικής αγοράς χαρτονιού,

— ελήφθησαν περίπλοκα μέτρα για να συγκαλυφθεί η αληθινή φύση και η έκταση της αθέμιτης συνεργασίας (ανυπαρξία οποιωνδήποτε επίσημων πρακτικών ή εγγράφων για την PWG και την JMC· αποτροπή της τήρησης σημειώσεων· σκηνοθέτηση του χρόνου και της σειράς με την οποία αναγγέλλονταν οι αυξήσεις των τιμών για να μπορεί να υποστηριχθεί ότι “ακολουθούσαν” άλλες κ.λπ.),

— η σύμπραξη επέτυχε σε μεγάλο βαθμό τους στόχους της.»

- 338 Επί πλέον, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι τα επιβληθέντα πρόστιμα είχαν, αδιαμφισβήτητα, ως βάση υπολογισμού για τις μεν επιχειρήσεις που θεωρούνται «επί κεφαλής» της συμπράξεως το 9 %, για τις δε λοιπές το 7,5 % του κύκλου εργασιών τον οποίο πραγματοποίησε καθεμιά από τις αποδέκτριες της αποφάσεως επιχειρήσεις στην κοινοτική αγορά του χαρτονιού το 1990.
- 339 Πρέπει να τονισθεί, πρώτον, ότι, κατά την εκτίμηση του γενικού επιπέδου των προστίμων, η Επιτροπή ευλόγως λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι εξακολουθούν να εμφανίζονται σχετικά συχνά κατάφωρες παραβάσεις των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού και, επομένως, έχει τη δυνατότητα να αυξάνει το ύψος των προστίμων προκειμένου να ενισχύει το προληπτικό τους αποτέλεσμα. Κατά συνέπεια, το ότι η Επιτροπή επέβαλε στο παρελθόν πρόστιμα ορισμένου ύψους για ορισμένες μορφές παραβάσεων δεν της στερεί τη δυνατότητα να αυξάνει το ύψος αυτό, εντός των ορίων που τίθενται με τον κανονισμό 17, αν αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου να κατοχυρωθεί η εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού (βλ. ιδίως προαναφερθείσες αποφάσεις *Musique Diffusion française* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 105 έως 108, και *ICI* κατά Επιτροπής, σκέψη 385).
- 340 Δεύτερον, η Επιτροπή ορθώς υποστήριξε ότι, λόγω των ιδιορρυθμιών της παρούσας υποθέσεως, δεν χωρεί απευθείας σύγκριση του γενικού επιπέδου των προστίμων που ισχύει στην επίδικη απόφαση με εκείνο που ίσχυε στην προηγούμενη πρακτική των αποφάσεων της Επιτροπής και ειδικότερα στην απόφαση 86/398/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 23ης Απριλίου 1986, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.149 — Πολυπροπυλένιο) (ΕΕ 1986, L 230, σ. 1, στο εξής: απόφαση Πολυπροπυλενίου), την οποία η ίδια η Επιτροπή κρίνει ως την πλέον παρεμφερή με την παρούσα. Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς την υπόθεση που οδήγησε στην απόφαση Πολυπροπυλενίου, εδώ δεν ελήφθη υπόψη καμμία γενική ελαφρυντική περίσταση κατά τον καθορισμό του γενικού επιπέδου των προστίμων. Εξ άλλου, όπως διαπίστωσε ήδη το Πρωτοδικείο, η λήψη περιπλόκων μέτρων από τις επιχειρήσεις, με σκοπό την απόκρυψη της υπάρξεως της παραβάσεως, συνιστά ιδιαίτερος σοβαρό στοιχείο αυτής, που τις διακρίνει έναντι άλλων παραβάσεων που έχει διαπιστώσει στο παρελθόν η Επιτροπή.
- 341 Τρίτον, πρέπει να τονισθεί η μακρά διάρκεια και ο κατάφωρος χαρακτήρας της διαπραχθείσας παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, η οποία διαπράχθηκε παρά την προειδοποίηση την οποία θα όφειλε να συνιστά η προηγούμενη πρακτική των αποφάσεων της Επιτροπής, και ιδίως η απόφαση Πολυπροπυλενίου.

- 342 Βάσει των στοιχείων αυτών, πρέπει να θεωρηθεί ότι τα κριτήρια που εκτίθενται στην αιτιολογική σκέψη 168 της αποφάσεως δικαιολογούν το καθορισθέν από την Επιτροπή γενικό επίπεδο των προστίμων. Ασφαλώς, όπως έκρινε ήδη το Πρωτοδικείο, τα αποτελέσματα της συμπαιγνίας ως προς τις τιμές, τα οποία δέχτηκε η Επιτροπή για τον καθορισμό του γενικού επιπέδου των προστίμων, μερικώς μόνον αποδείχθηκαν. Υπό το πρίσμα όμως των προεκτιθεμένων σκέψεων, το συμπέρασμα αυτό δεν είναι ικανό να επηρεάσει αισθητά την εκτίμηση της βαρύτητας της διαπιστωθείσας παραβάσεως. Συναφώς, το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις ανήγγελλαν όντως τις συμφωνούμενες ανατιμήσεις και ότι οι αναγγελλόμενες τιμές αποτελούσαν το σημείο αφετηρίας για τον καθορισμό των ατομικών τιμών των συναλλαγών αρκεί αφ' εαυτού για να διαπιστωθεί ότι η σύμπραξη ως προς τις τιμές είχε και ως σκοπό και ως αποτέλεσμα τον σοβαρό περιορισμό του ανταγωνισμού. Επομένως, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι γενόμενες διαπιστώσεις σχετικά με τα αποτελέσματα της παραβάσεως δεν δικαιολογούν καμμία μείωση του καθορισθέντος από την Επιτροπή γενικού επιπέδου των προστίμων.
- 343 Εν όψει των προεκτεθέντων, οι σχετικοί με την επιμέτρηση των προστίμων τυπικοί και οι ουσιαστικοί λόγοι ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν.

Επί του λόγου ακυρώσεως περί εσφαλμένης εκτιμήσεως του ρόλου της προσφεύγουσας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 344 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι ήταν μία από τους «επί κεφαλής» της συμπράξεως. Συγκεκριμένα, και αν ακόμη υποτεθεί ότι η συμπεριφορά των εκπροσώπων της NPI είναι καταλογιστέα στην προσφεύγουσα, τα πρόσωπα αυτά μετέσχαν μόνο στις μισές περίπου συνεδριάσεις της PWG.

- 345 Η προσφεύγουσα υφίστατο συνεχείς πιέσεις από τους άλλους παραγωγούς, πράγμα που αποκαλύπτουν διάφορα παραρτήματα της ανακοινώσεως των αιτιάσεων (βλ. αιτιολογική σκέψη 76 της αποφάσεως).
- 346 Τέλος, η σύμπραξη αρχικά ορμήθηκε από τη βούληση των κοινοτικών παραγωγών να προστατεύσουν την αγορά τους ιδίως έναντι των εξαγωγών των παραγωγών των χωρών ΕΖΕΣ. Μόνον δε αφότου αυτοί οι τελευταίοι εξαγόρασαν εγκαταστάσεις εντός της Κοινότητας, σκοπός κατέστη η διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ των κυριότερων ευρωπαϊκών ομίλων παραγωγών, για να μη πληγούν οι πρωτοβουλίες ως προς τις τιμές (αιτιολογική σκέψη 56 της αποφάσεως). Εφόσον δε η προσφεύγουσα δεν εξαγόρασε καμμία εγκατάσταση εντός της Κοινότητας, δεν μπορεί να θεωρείται ως μία από τους «επί κεφαλής» της συμπράξεως.
- 347 Η Επιτροπή φρονεί ότι καλώς εθεώρησε την προσφεύγουσα ως μία από τους επί κεφαλής της συμπράξεως. Τονίζει ιδίως ότι η προσφεύγουσα εξασφάλισε, επί διετία, την προεδρία της ΡWG, κεντρικού αποφασίζοντος οργάνου της συμπράξεως, και της ΡC. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα έλαβε μέρος σε όλες τις πρωτοβουλίες ανατιμήσεων και έδωσε μάλιστα η ίδια το έναυσμα για τρεις από τις πρωτοβουλίες αυτές.
- 348 Τα πρακτικά μιας συνεδριάσεως την οποία πραγματοποίησε η Iggesund Board Sales Ltd στις 28 και 29 Ιανουαρίου 1988 (παράρτημα 72 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, που μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 76 της αποφάσεως) επιβεβαιώνει τον κεντρικό ρόλο της προσφεύγουσας, εφόσον προδίδει ότι οι άλλοι παραγωγοί ανέμεναν την πρωτοβουλία της προσφεύγουσας πριν εφαρμόσουν τις δικές τους ανατιμήσεις.
- 349 Οι παρατηρήσεις της προσφεύγουσας σχετικά με τον σκοπό τον οποίον επιδίωκαν όσοι μετείχαν στη σύμπραξη επιβεβαιώνουν απλώς ότι ο σκοπός αυτός ήταν αντίθετος στον ανταγωνισμό.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 350 Όπως προκύπτει από τις διαπιστώσεις σχετικά με τους λόγους που προέβαλε η προσφεύγουσα προς στήριξη της ολικής ή μερικής ακυρώσεως του άρθρου 1 της αποφάσεως, η Επιτροπή απέδειξε τη φύση των καθηκόντων της ΡWΓ, όπως περιγράφονται στην απόφαση.
- 351 Υπ' αυτές τις συνθήκες, καλώς η Επιτροπή κατέληξε ότι οι επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, που μετείχαν στις συναντήσεις αυτού του οργάνου έπρεπε να θεωρούνται ως «επί κεφαλής» της διαπιστωθείσας παραβάσεως και ότι έφεραν, ως εκ τούτου, ιδιαίτερη ευθύνη (βλ. αιτιολογική σκέψη 170, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως).
- 352 Όσον αφορά την προσφεύγουσα, γίνεται δεκτό ότι οι ιθύνοντές της μετείχαν στις μισές περίπου συνεδριάσεις της ΡWΓ. Υπ' αυτές τις συνθήκες, η προσφεύγουσα δεν μπορεί βασίμως να ισχυρίζεται ότι διαδραμάτισε λιγότερο σημαντικό ρόλο στον προσανατολισμό της συμπράξεως απ' ό,τι άλλες επιχειρήσεις που μετείχαν στις εν λόγω συνεδριάσεις, όταν μάλιστα οι εκπρόσωποί της κατείχαν καίριες θέσεις εντός της ΡWΓ καθ' όλη σχεδόν την καταλαμβανόμενη από την απόφαση περίοδο (βλ. ανωτέρω σκέψεις 125 επ.).
- 353 Τη διαπίστωση αυτή δεν κλονίζει ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι υφίστατο συνεχείς πιέσεις από τους άλλους παραγωγούς. Κατ' αρχάς, η προσφεύγουσα δεν προέβαλε το παραμικρό αποδεικτικό στοιχείο περί του ότι εξαναγκάστηκε να μετάσχει στη σύμπραξη. Επί πλέον, τα όσα λέει η προσφεύγουσα για την αιτιολογική σκέψη 76 της αποφάσεως δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τον ρόλο της ως «επί κεφαλής» της συμπράξεως.

354 Το μνημονευόμενο στην αιτιολογική αυτή σκέψη (παράρτημα 72 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων) έγγραφο αναφέρει:

«Είχαν ασκηθεί πιέσεις στους Φινλανδούς από ολόκληρη την Ευρώπη για αύξηση των τιμών. Η Finnboard ειδοποιήθηκε ότι δεν θα γίνει καμία κίνηση πριν αυτή ανακοινώσει αύξηση της τιμής».

355 Το χωρίο αυτό λέει μόνον ότι οι άλλες επιχειρήσεις ανέμεναν να αναγγείλει η προσφεύγουσα τις ανατιμήσεις της πριν προβούν οι ίδιες στις δικές τους ανατιμήσεις. Συνεπώς, επιβεβαιώνει απλώς ότι η προσφεύγουσα έπαιξε ρόλο «επί κεφαλής», διότι οι άλλοι παραγωγοί απέδιδαν ιδιαίτερη σημασία στη συμμετοχή της στις συντονισμένες ανατιμήσεις.

356 Τέλος, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ούτε το επιχείρημα της προσφεύγουσας περί του σκοπού που επιδιωκόταν με τη βασική συμφωνία μεταξύ των κυριοτέρων παραγωγών. Πράγματι, είναι μεν αληθές ότι, σύμφωνα με τις εξηγήσεις της Stora, αρχικό μέλημα της PWG ήταν να περιοριστεί η αύξηση των μεριδίων αγοράς των παραγωγών της ΕΖΕΣ, το μέλημα όμως αυτό εξηγείτο από το γεγονός ότι υπήρχε κίνδυνος μια τέτοια αύξηση να ματαιώσει τις προσπάθειες τις οποίες ανέπτυξε προς αύξηση των τιμών (βλ. αιτιολογική σκέψη 56, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως, με αναφορά στη δήλωση της Stora που αποτελεί αντικείμενο του παραρτήματος 43 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων). Η επιδίωξη δε ενός τέτοιου σκοπού επιβεβαιώνει απλώς τον κατάφωρο χαρακτήρα της διαπιστωθείσας παραβάσεως.

357 Εν όψει των προεκτεθέντων, ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε σφάλματα κατά τη μείωση των προστίμων

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 358 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι έπρεπε να της μειωθεί το πρόστιμο, διότι δεν αμφισβήτησε τους βασικούς πραγματικούς ισχυρισμούς που διατύπωσε εναντίον τους η Επιτροπή. Με την απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, προέβαλε απλώς τις παραβάσεις διαδικαστικών κανόνων και τόνισε ότι τα προβλλόμενα από την Επιτροπή πραγματικά στοιχεία δεν ήσαν αποδεικτικά.
- 359 Η παραχωρηθείσα, άλλωστε, στη Stora μείωση του προστίμου είναι αδικαιολόγητη και καταλήγει, λόγω του μεγάλου ύψους των προστίμων, σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Αν δεν είχαν γίνει οι αποκαλύψεις της Stora, η Επιτροπή δεν θα διέθετε επαρκή στοιχεία για ν' αποδείξει την οποιαδήποτε σύμπραξη. Υπάρχουν ενδείξεις ότι οι αποκαλύψεις της Stora έγιναν με σκοπό την εξασθένηση των βασικών της ανταγωνιστών. Γι' αυτόν τον λόγο, η προσφεύγουσα καλεί το Πρωτοδικείο να ερωτήσει την Επιτροπή αν μεσολάβησαν συνομιλίες με τη Stora σχετικά με το επίπεδο του προστίμου και/ή τις πιθανές μειώσεις των προστίμων.
- 360 Η Επιτροπή φρονεί ότι η προσφεύγουσα δεν δικαιούται καμιάς μείωσης του προστίμου. Από το δικόγραφο της προσφυγής προκύπτει σαφώς ότι αμφισβητεί τους βασικούς πραγματικούς ισχυρισμούς της Επιτροπής.
- 361 Περαιτέρω, τυχόν προσβολή της αρχής της αναλογικότητας κατά την επιμέτρηση του επιβληθέντος στη Stora προστίμου ουδόλως θα έπληττε τη νομιμότητα του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 362 Με την απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, όπως και ενώπιον του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα αμφισβήτησε κάθε συμμετοχή της σε οποιαδήποτε παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 363 Συνεπώς, η Επιτροπή καλώς έκρινε ότι η απάντηση αυτή της προσφεύγουσας δεν συνιστά συμπεριφορά δικαιολογούσα μείωση του προστίμου λόγω συνεργασίας κατά τη διοικητική διαδικασία. Τέτοια μείωση δικαιολογείται μόνον εάν η συμπεριφορά διευκόλυνε την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παραβάσεως και, ενδεχομένως, τον τερματισμό της (βλ. προαναφερθείσα απόφαση ICI κατά Επιτροπής, σκέψη 393).
- 364 Κατά το μέτρο που η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η παραχωρηθείσα στη Stora μείωση του προστίμου είναι υπερβολική, επισημαίνεται ότι η Stora προσκόμισε στην Επιτροπή δηλώσεις που περιείχαν λεπτομερέστερη περιγραφή της φύσεως και του αντικειμένου της παραβάσεως, της λειτουργίας των διαφόρων οργάνων της PG Paperboard και της συμμετοχής των διαφόρων παραγωγών στην παράβαση. Με τις δηλώσεις αυτές, η Stora παρέσχε πληροφορίες που έβαιναν κατά πολύ πέραν όσων την προσκόμιση μπορεί να αξιώσει η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού 17. Καίτοι η Επιτροπή δηλώνει, στην απόφαση, ότι απέσπασε αποδεικτικά στοιχεία που επιβεβαίωναν τις πληροφορίες τις οποίες περιείχαν οι δηλώσεις της Stora (αιτιολογικές σκέψεις 112 και 113), προκύπτει σαφώς ότι οι δηλώσεις της Stora απετέλεσαν το κύριο αποδεικτικό στοιχείο περί της υπάρξεως της παραβάσεως. Χωρίς αυτές τις δηλώσεις, επομένως, θα ήταν, αν μη τι άλλο, πολύ δυσχερέστερο για την Επιτροπή να διαπιστώσει, εν ανάγκη δε να θέσει πέρας στην παράβαση που αποτελεί αντικείμενο της αποφάσεως.

- 365 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η Επιτροπή, μειώνοντας κατά δύο τρίτα το ύψος του προστίμου το οποίο επέβαλε στη Stora, δεν υπερέβη τα περιθώρια εκτιμήσεως τα οποία διαθέτει κατά την επιμέτρηση των προστίμων. Η προσφεύγουσα δεν μπορεί, επομένως, να ισχυρίζεται βασίμως ότι το πρόστιμο που της επιβλήθηκε ήταν υπέρογκο σε σχέση με το επιβληθέν στη Stora.
- 366 Επομένως, δεν συντρέχει λόγος να κληθεί η Επιτροπή να δηλώσει αν μεσολάβησαν συνομιλίες με τη Stora σχετικά με το επίπεδο του προστίμου και/ή τις πιθανές μειώσεις των προστίμων.
- 367 Επομένως, και αυτός ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.
- 368 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι πρέπει να ακυρωθεί εν μέρει το άρθρο 2 της αποφάσεως. Κατά τα λοιπά, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 369 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε κατά το κύριο μέρος των ισχυρισμών της, πρέπει, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής, να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα),

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει έναντι της προσφεύγουσας το άρθρο 2, πρώτο έως τέταρτο εδάφιο, της αποφάσεως 94/601/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 1994, σχετικά με μια διαδικασία βάσει του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (IV/C/33.833 — Χαρτόνι), πλην των ακολούθων χωρίων:

«Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 πρέπει να παύσουν αμέσως την ανωτέρω παράβαση, εάν δεν το έχουν ήδη πράξει. Πρέπει στο εξής να απέχουν, στα πλαίσια των δραστηριοτήτων τους στον τομέα του χαρτονιού, από οιαδήποτε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική που μπορεί να έχει το ίδιο ή παρόμοιο αντικείμενο ή αποτέλεσμα, συμπεριλαμβανόμενης και οποιασδήποτε ανταλλαγής εμπορικών πληροφοριών:

- α) με την οποία οι συμμετέχοντες ενημερώνονται άμεσα ή έμμεσα για την παραγωγή, τις πωλήσεις, τις ανεκτέλεστες παραγγελίες, τα ποσοστά χρησιμοποίησης των μηχανημάτων, το κόστος των τιμών πώλησης ή τα σχέδια εμπορίας των άλλων παραγωγών.

Κάθε σύστημα ανταλλαγής γενικών πληροφοριών μεταξύ τους (όπως το σύστημα Fides ή το σύστημα που θα το διαδεχθεί), πρέπει να εφαρμόζεται με τρόπο ώστε να αποκλείεται η παροχή οποιωνδήποτε πληροφοριών για την εξακρίβωση της συμπεριφοράς μεμονωμένων παραγωγών.»

2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

3) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Vesterdorf

Briët

Lindh

Potocki

Cooke

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Μαΐου 1998.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

B. Vesterdorf

Περιεχόμενα

Ιστορικό της διαφοράς	II - 1625
Διαδικασία	II - 1632
Αιτήματα των διαδίκων	II - 1634
Επί του αιτήματος ακυρώσεως της αποφάσεως	II - 1635
Επί του λόγου ακυρώσεως περί παραβάσεως του γλωσσικού καθεστώτος	II - 1635
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1635
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1638
Επί του λόγου ακυρώσεως περί πλημμελειών της διαδικασίας εκδόσεως, κυρώσεως και κοινοποιήσεως των αποφάσεων της Επιτροπής	II - 1639
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1639
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1642
Επί του λόγου ακυρώσεως περί προσβολής των δικαιωμάτων του αμυνομένου και παραβάσεως των κανόνων περί του τύπου της ανακοινώσεως των αιτιάσεων	II - 1643
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1643
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1645
Επί του λόγου ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 190 της Συνθήκης	II - 1647
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1647
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1649
Επί του λόγου ακυρώσεως ότι η Επιτροπή, μη αποδεικνύοντας τη συμμετοχή της προσφεύγουσας σε οιαδήποτε σύμπραξη, παρέβη το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης	II - 1651
Επί του πρώτου σκέλους, ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις περί συμμετοχής της προσφεύγουσας σε οιαδήποτε σύμπραξη	II - 1652
— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1652
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1654
Επί του δευτέρου σκέλους, ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις περί συμμετοχής της προσφεύγουσας στις πρωτοβουλίες για τις τιμές	II - 1657
— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1657
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1661
Επί του τρίτου σκέλους, ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις περί συμμετοχής της προσφεύγουσας στον έλεγχο του όγκου παραγωγής	II - 1668
— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1668
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1670
	II - 1725

Επί του λόγου ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, καθ' όσον η Επιτροπή δεν έλαβε δεόντως υπόψη τις συνθήκες του ανταγωνισμού και την κατάσταση της αγοράς	II - 1679
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1679
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1681
Επί του αιτήματος ακυρώσεως του άρθρου 2 της αποφάσεως	II - 1682
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1682
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1684
Επί του αιτήματος ακυρώσεως ή μειώσεως του προστίμου	II - 1691
Επί του λόγου ακυρώσεως ότι το πρόστιμο υπολογίστηκε βάσει απρόσφορου κύκλου εργασιών	II - 1691
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1691
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1693
Επί των τυπικών και ουσιαστικών λόγων ακυρώσεως περί της επιμετρήσεως των προστίμων	II - 1700
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1700
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1702
— Περί της αιτιολογήσεως του ύψους των προστίμων	II - 1702
— Περί των αποτελεσμάτων της παραβάσεως	II - 1706
— Περί του ότι ορισμένα κριτήρια επιμετρήσεως των προστίμων ήσαν παράνομα	II - 1711
— Επί του γενικού επιπέδου των προστίμων	II - 1713
Επί του λόγου ακυρώσεως περί εσφαλμένης εκτιμήσεως του ρόλου της προσφεύγουσας	II - 1716
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1716
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1718
Επί του λόγου ακυρώσεως ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε σφάλματα κατά τη μείωση των προστίμων	II - 1720
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1720
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1721
Επί των δικαστικών εξόδων	II - 1722